

Socio - umane

Proba E. d)

Ghid pentru pregătirea examenului de **BACALAUREAT 2020**

Filosofie
Logică
Economie
Psihologie
Sociologie

Filiera teoretică-profilul umanist
Filiera tehnologică-profilul servicii
Filiera vocațională-toate profilurile
și specializările

Coordonatori,

prof. dr. **Genoveva Aurelia FARCAȘ**
INSPECTOR ȘCOLAR GENERAL

prof. **Mihaela Mariana ȚURA**
INSPECTOR ȘCOLAR GENERAL ADJUNCT

prof. **Maria RADOS**
INSPECTOR ȘCOLAR I.S.J. IAȘI

Echipa de realizare a subiectelor și baremelor pentru testele de la disciplinele

Socio-umane

prof. Irina Elena **APORCĂRIȚEI**, Liceul Teoretic „Dimitrie Cantemir” Iași
prof. Elena **BĂRBIERU**, Colegiul Național Iași
prof. Marinela **BRÎNZĂ**, Colegiul Național „Mihai Eminescu” Iași
prof. Carmen **CEOBANU**, Liceul Teoretic „Al. I. Cuza” Iași
prof. dr. Luminița **ADĂMUȚ**, Colegiul Național „Costache Negruzzi” Iași
prof. dr. Lucia **AFLOROAEI**, Colegiul Național Iași
prof. dr. Cristiana **ARGHIRE**, Colegiul Economic Administrativ Iași
prof. dr. Doina **BALAN NISTOR**, Seminarul Teologic Ortodox „Sf. Vasile cel Mare” Iași
prof. dr. Elena **CALISTRU**, Colegiul Național Iași
prof. dr. Ana-Irina **IORGA**, Liceul Teoretic „Dimitrie Cantemir” Iași
prof. dr. Gabriela **LUNGU**, Liceul Teoretic „Vasile Alecsandri” Iași
prof. dr. Adina-Mihaela **ROMANESCU**, Liceul Teoretic de Informatică „Grigore Moisil” Iași
prof. Cătălin **GRAUR**, Liceul Tehnologic Economic de Turism Iași
prof. Cristina **MOROȘAN**, Colegiul Național „Mihail Sadoveanu” Pașcani
prof. Cătălina Mihaela **RUSU**, Colegiul Național Iași
prof. Adriana **STANCIU**, Liceul Teoretic „Miron Costin” Iași
prof. Carmen **STANCIU**, Liceul Teoretic „Dimitrie Cantemir” Iași
prof. Daniel **STANCIU**, Colegiul Național „Costache Negruzzi” Iași
prof. Elena Mirela **VASILE**, Colegiul Tehnic „Ioan.C. Ștefănescu” Iași

Tehnoredactare computerizata,

prof. Iulietta **ARSENIUC**, Colegiul Tehnic "Ioan C. Stefanescu" Iași
prof. Emanuela Tatiana **PĂDURARIU**, Colegiul Economic Administrativ Iași

ISBN 978-973-579-321-0

Casa Corpului Didactic "Spiru Haret" Iași

Str. Octav Botez 2 A, Iași, 700116

Telefon: 0232/210424; fax: 0232/210424

E-mail: ccdiasi@gmail.com, Web: www.ccdis.ro

Cuprins

LOGICĂ, ARGUMENTARE ȘI COMUNICARE	5
Profilul umanist din filiera teoretică, profilul servicii din filiera tehnologică și toate profilurile și specializările din filiera vocațională, cu excepția profilului militar	5
Model de antrenament TESTUL 1.....	5
Barem de evaluare și de notare	8
Model de antrenament TESTUL 2.....	13
Barem de evaluare și de notare	16
Model de antrenament TESTUL 3.....	21
Barem de evaluare și de notare	24
Model de antrenament TESTUL 4.....	28
Barem de evaluare și de notare	31
Model de antrenament TESTUL 5.....	35
Barem de evaluare și de notare	37
ECONOMIE	41
Profilul umanist din filiera teoretică, profilul servicii din filiera tehnologică.....	41
și toate profilurile și specializările din filiera vocațională, cu excepția profilului militar	41
Model de antrenament TESTUL 1.....	41
Barem de evaluare și de notare	43
Model de antrenament TESTUL 2.....	46
Barem de evaluare și de notare	48
Model de antrenament TESTUL 3.....	51
Barem de evaluare și de notare	53
Model de antrenament TESTUL 4.....	56
Barem de evaluare și de notare	58
Model de antrenament TESTUL 5.....	61
Barem de evaluare și de notare	63
FILOSOFIE	66
Profilul umanist din filiera teoretică și toate profilurile și specializările	66
din filiera vocațională, cu excepția profilului militar.....	66
Model de antrenament TESTUL 1.....	66
Barem de evaluare și de notare	68

Model de antrenament	TESTUL 2	70
Barem de evaluare și de notare		72
Model de antrenament	TESTUL 3	75
Barem de evaluare și de notare		77
Model de antrenament	TESTUL 4	79
Barem de evaluare și de notare		81
Model de antrenament	TESTUL 5	82
Barem de evaluare și de notare		84
PSIHOLOGIE		86
Profilul umanist din filiera teoretică, profilul servicii din filiera tehnologică și		86
toate profilurile și specializările din filiera vocațională, cu excepția profilului militar		86
Model de antrenament	TESTUL 1	86
Barem de evaluare și de notare		88
Model de antrenament	TESTUL 2	91
Barem de evaluare și de notare		93
Model de antrenament	TESTUL 3	96
Barem de evaluare și de notare		98
Model de antrenament	TESTUL 4	101
Barem de evaluare și de notare		103
Model de antrenament	TESTUL 5	106
Barem de evaluare și de notare		108
SOCIOLOGIE		112
Profilul umanist din filiera teoretică		112
Model de antrenament	TESTUL 1	112
Barem de evaluare și de notare		113
Model de antrenament	TESTUL 2	117
Barem de evaluare și de notare		119
Model de antrenament	TESTUL 3	121
Barem de evaluare și de notare		123
Model de antrenament	TESTUL 4	125
Barem de evaluare și de notare		127
Model de antrenament	TESTUL 5	130
Barem de evaluare și de notare		132

Logică, argumentare și comunicare

Profilul umanist din filiera teoretică, profilul servicii din filiera tehnologică și toate profilurile și specializările din filiera vocațională, cu excepția profilului militar

Model de antrenament

TESTUL 1

- Toate subiectele sunt obligatorii. Se acordă 10 puncte din oficiu.
- Timpul efectiv de lucru este de 3 ore.

SUBIECTUL I**(30 de puncte)**

A. Scrieți pe foaia de examen litera corespunzătoare răspunsului corect, pentru fiecare dintre enunțurile de mai jos. Este corectă o singură variantă de răspuns.

1. Termenul *mamifer* este din punct de vedere extensional:
  - a) nevid, distributiv, general, precis
  - b) vag, distributiv, precis, general
  - c) abstract, colectiv, singular, vid
  - d) pozitiv, distributiv, absolut, vid
2. Predicatul logic al propoziției, *Hologenii sunt elemente chimice din grupa a șaptea din Tabelul lui Mendeleev*, este:
  - a) hologeni
  - b) sunt
  - c) elemente chimice din grupa a șaptea din Tabelul lui Mendeleev
  - d) elemente chimice
3. Termenii *vertebrat* și *nevertebrat* sunt în raport de:
  - a) încrucișare
  - b) ordonare
  - c) contradicție
  - d) contrarietate
4. Raționamentul *Dacă orice substanță organică are în compoziție carbon, atunci unele substanțe care au în compoziție carbon sunt organice* este:
  - a) obversiune
  - b) conversiune prin accident
  - c) contrapozitie
  - d) conversiune simplă
5. Un exemplu de propoziție particular negativă este propoziția:
  - a) Delfinul este un mamifer.
  - b) Nicio reacție endotermă nu cedează căldură în mediu.
  - c) Majoritatea zilelor de toamnă nu sunt ploioase.
  - d) Unele baze sunt solubile în apă.
6. Clasificarea este operația logică:
  - a) care arată înțelesul unei noțiuni
  - b) care ordonează și grupează noțiunile în clase mai generale, pe baza unor criterii
  - c) care divide o clasă de noțiuni în mai multe subclase
  - d) care conține două premise și o concluzie
7. Termenii *raționamente*, *raționamente deductive*, *raționamente deductive imediate* sunt ordonați:
  - a) descrescător, după intensiune
  - b) descrescător, după extensiune
  - c) au aceeași sferă
  - d) crescător după extensiune

8. Raționamentul: Dacă *Unii elevi buni la învățătură primesc bursă*, atunci **probabil** *Toți elevii buni la învățătură primesc bursă*, este:

- a) conversiune
- b) silogism
- c) inducție incompletă
- d) inducție completă

9. Inducția este tare într-un raționament în care:

- a) se pleacă de la două premise
- b) ipoteza are grad mare de probabilitate, deoarece există un număr mare de cazuri care satisfac proprietatea Q, în presupunerea că nu s-a întâlnit niciun caz care s-o contrazică
- c) un singur caz e suficient pentru a obține o concluzie
- d) nu se pot identifica prea multe cazuri

10. Contrara propoziției *Nici o faptă imorală nu este acceptată* este:

- a) Unele fapte imorale sunt acceptate.
- b) Unele fapte imorale nu sunt acceptate.
- c) Toate faptele imorale sunt acceptate.
- d) Unele fapte acceptate sunt imorale.

(20 p)

B. Fie termenii A, B, C, D, E. Termenii A și B sunt în raport de contrarietate în genul C. Termenul D este subordonat termenului A, iar termenul E este subordonat termenului B.

1. Reprezentați, prin metoda diagramelor Euler, pe o diagramă comună, raporturile logice dintre cei cinci termeni. (8 p)

2. Stabiliți, pe baza raporturilor existente între termenii A, B, C, D, E care dintre următoarele propoziții sunt adevărate și care sunt false (notați propozițiile adevărate cu litera **A**, iar propozițiile false cu litera **F**):

- a) Toți A sunt C.
- b) Nici un B nu este A.
- c) Unii D nu sunt A.
- d) Toți C sunt B.
- e) Unii D nu sunt E.
- f) Unii B sunt E.
- g) Niciun E nu este B.
- h) Unii A sunt E.

(8 p)

SUBIECTUL II

(30 de puncte)

Se dau următoarele propoziții:

1. *Fiecare răspuns corect este important.*
2. *Unele subiecte de examen nu sunt dificile.*
3. *Lilieci nu sunt păsări.*
4. *Unele regimuri politice sunt legitime.*

A. Construiți, atât în limbaj formal cât și în limbaj natural, subalterna propoziției 1, contradictoria propoziției 2, contrara propoziției 3, și subcontrara propoziției 4. (8 p)

B. Aplicați explicit operațiile de conversiune și obversiune, pentru a deriva conversa și obversa corecte ale fiecăreia din propozițiile 1 și 3, atât în limbaj formal, cât și în limbaj natural. (8 p)

C. Construiți, atât în limbaj formal cât și în limbaj natural conversa obversei contradictoriei propoziției 2 și obversa conversei propoziției 4.

(6 p)

D. Doi elevi, X și Y, opinează astfel:

X: *Dacă nici o eroare judiciară nu are consecințe pozitive, atunci toate erorile juridice au consecințe negative.*

Y: *Toate medicamentele sunt benefice, atunci toate cele benefice sunt medicamente.*

Pornind de la această situație:

- a) scrieți, în limbaj formal, opiniile celor doi elevi; (4 p)
- b) precizați corectitudinea/incorectitudinea logică a raționamentelor formalizate; (2 p)
- c) explicați corectitudinea/incorectitudinea logică a raționamentului elevului Y. (2 p)

SUBIECTUL III

(30 de puncte)

A. Fie următoarele două moduri silogistice: **aai-1, oao-3.**

1. Scrieți schema de inferență corespunzătoare fiecăruia din cele două moduri silogistice date și construiți, în limbaj natural, un silogism care să corespundă uneia din cele două scheme de inferență. (8 p)

2. Verificați explicit, prin metoda diagramelor Venn, validitatea fiecăruia din cele două moduri silogistice date, precizând totodată decizia la care ați ajuns. (6p)

B. Construiți, atât în limbaj formal cât și în limbaj natural, un silogism valid, prin care să justificați propoziția *Marii oameni de cultură sunt creatori de geniu.* (6 p)

C. Fie următorul silogism: *Întrucât toate persoanele implicate activ în comunitate sunt persoane cu simț civic, rezultă că unii antreprenori de succes sunt persoane activ implicate în comunitate, din moment ce unele persoane cu simț civic sunt antreprenori de succes.*

Pornind de la silogismul dat, stabiliți care dintre următoarele propoziții sunt adevărate și care sunt false (notați propozițiile adevărate cu litera **A**, iar propozițiile false cu **F**):

1. Termenul mediu al silogismului este *persoane cu simț civic*
2. Premisa minoră a silogismului este *Toate persoanele implicate activ în comunitate sunt persoane cu simț civic*
3. Termenul major nu este distribuit în concluzie și este distribuit în premisă
4. Premisa majoră este universală afirmativă. (4 p)

D. Fie următoarea definiție:

Logica este o știința formelor logice.

- a) Precizați o regulă de corectitudine pe care o încalcă definiția dată. (2 p)
- b) Numiți o altă regulă de corectitudine a definirii, diferită de regula identificată la punctul a. și construiți o definiție care să o încalce, având ca definit termenul *logică.* (4 p)

BAREM DE EVALUARE ȘI DE NOTARE

TEST 1

- ◆ Pentru orice soluție corectă, chiar dacă este diferită de cea din barem, se acordă punctajul corespunzător.
- ◆ Nu se acordă fracțiuni de punct, dar se pot acorda punctaje intermediare pentru rezolvări parțiale, în limitele punctajului indicat în barem.
- ◆ Se acordă 10 puncte din oficiu. Nota finală se calculează prin împărțirea punctajului obținut la 10.

Model de rezolvare

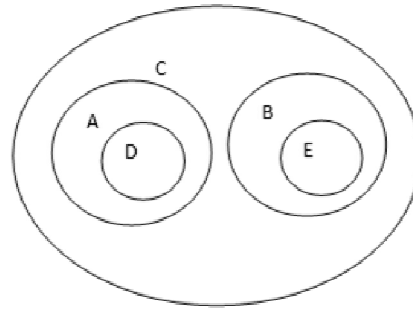
SUBIECTUL I

(30 de puncte)

A. Răspunsurile corecte:

1-a, 2-c, 3-c, 4-b, 5-c, 6-b, 7-b, 8-c, 9-b, 10-c

B.1. reprezentarea corectă, prin metoda diagramelor Euler, pe o diagramă comună, a raporturilor logice dintre cei cinci termeni

2. Răspunsurile corecte:

a-A, b-A, c-F, d-F, e-A, f-A, g-F, h-F.

SUBIECTUL II

(30 de puncte)

A. Construirea, în limbaj formal și natural:

- a subalternei propoziției 1: **SiP** - "Unele răspunsuri corecte sunt importante"
- a contradictoriei propoziției 2: **SaP** - "Toate subiectele de examen sunt dificile"
- a contrarei propoziției 3: **SaP** - : "Toți liliecii sunt păsări"
- a subcontrarei propoziției 4: **SoP**- "Unele regimuri politice nu sunt legitime".

B. Aplicarea explicită a operațiilor de conversiune și obversiune, pentru a deriva conversa și obversa corecte ale fiecăreia din propozițiile 1 și 3, în limbaj formal și în limbaj natural:

Propoziția 1: Fiecare răspuns corect este important.

Fie notațiile: S - răspuns corect

P - important

Propoziția 1 este o propoziție universal-afirmativă

SaP $\xrightarrow{\text{conv. acc}}$ **OiS** (PiS - conversa propoziției 1 în limbaj formal)

} $\rightarrow$ SaP - formula propoziției 1

Unele răspunsuri importante sunt corecte. (conversa propoziției 1 în limbaj natural)

"Dacă fiecare răspuns corect este important, atunci unele răspunsuri importante sunt corecte

SaP $\xrightarrow{\text{obversiune}}$ **Se~P** (Se~P - obversa propoziției 1 în limbaj formal)

Niciun răspuns corect nu este neimportant. (obversa propoziției 1 în limbaj natural)

"Dacă fiecare răspuns corect este important, atunci niciun răspuns corect nu este neimportant"

Propoziția 3: Liliecii nu sunt păsări.

Fie notațiile: S - liliac

P - pasăre

Propoziția 3 este o propoziție universal-negativă

SeP $\xrightarrow{\text{conversiune}}$ **PeS** (PeS - conversa propoziției 3 în limbaj formal)

} $\rightarrow$ SeP - formula propoziției 3

Nicio pasăre nu este liliac. (conversa propoziției 3 în limbaj natural)

”Dacă Niciun liliac nu este pasăre, atunci Nicio pasăre nu este liliac”.

$$SeP \xrightarrow{\text{obversiune}} Sa\sim P \text{ (Sa}\sim P \text{ - obversa propoziției 3 în limbaj formal)}$$

Toți liliecii sunt non-păsări. (obversa propoziției 3 în limbaj natural)

Dacă niciun liliac nu este pasăre, atunci toți liliecii sunt non-păsări.

C. Construirea, în limbaj formal și în limbaj natural a conversei obversei contradictoriei propoziției 2:

Propoziția 2: Unele subiecte de examen nu sunt dificile.

$$SoP \xrightarrow{\text{contradictoria}} SaP \xrightarrow{\text{obversiune}} Se\sim P \xrightarrow{\text{conversiune}} \sim PeS$$

($\sim PeS$ - conversa obversei contradictoriei propoziției 2, în limbaj formal)

Nici un subiect ușor nu este subiect de examen. (un exemplu pentru conversa obversei contradictoriei propoziției 2, în limbaj natural)

Construirea, în limbaj formal și în limbaj natural, a obversei conversei propoziției 4

Propoziția 4: Unele regimuri politice sunt legitime.

$$SiP \xrightarrow{\text{conversiune}} PiS \xrightarrow{\text{obversiune}} Po\sim S$$

($Po\sim S$ - obversa conversei propoziției 4, în limbaj formal)

Unele regimuri legitime nu sunt non-politice (un exemplu pentru obversa conversei propoziției 4, în limbaj natural)

D. a). scrierea, în limbaj formal, a fiecăreia dintre opiniile celor doi elevi.

X: Dacă nici o eroare judiciară nu are consecințe pozitive, atunci toate erorile juridice au consecințe negative.

Fie notațiile: S - eroare judiciară
P - consecințe pozitive } $\longrightarrow$ $SeP \rightarrow Sa\sim P$ (formalizarea raționamentului elevului X)

Y: Toate medicamentele sunt benefice, atunci toate cele benefice sunt medicamente.

Fie notațiile S - medicamente
P - benefic } $\longrightarrow$ $SaP \rightarrow PaS$

(formalizarea raționamentului elevului Y)

b) Precizarea corectitudinii/ incorectitudinii logice a fiecăruia din cele două raționamente formalizate:

- X: $SeP \rightarrow Sa\sim P$ – obversiune validă,
- Y: $SaP \rightarrow PaS$ – conversiune nevalidă.

c) Explicarea corectitudinii/incorectitudinii logice a raționamentului elevului Y (de exemplu, Y: $SaP \rightarrow PaS$ conversiune simplă nevalidă, nu respectă legea distribuirii termenilor, termenul P apare distribuit în concluzie, dar nu este distribuit în premisă).

SUBIECTUL III

(30 de puncte)

A.

1. Scrierea schemei de inferență corespunzătoare fiecăruia din cele două moduri silogistice date, astfel:

MaP	MoP
<u>SaM</u>	<u>MaS</u>
SiP	SoP

Construirea, în limbaj natural, a unui silogism care să corespundă oricăreia din cele două scheme de inferență:

De exemplu, având următoarele notații:

S- subiect de examen

P - dificil

M - temă dezbătută

natural:

schema de inferență: MoP

MaS

SoP

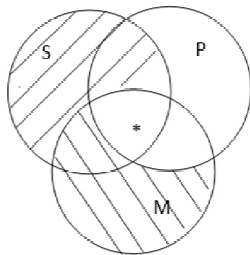
putem construi următorul silogism în limbaj

Unele teme dezbătute nu sunt dificile.

Toate temele dezbătute sunt subiecte de examen. Unele subiecte de examen nu sunt dificile.

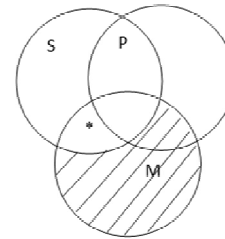
2. Reprezentarea corespunzătoare, prin intermediul diagramelor Venn, a fiecăreia din cele două moduri silogistice

MaP   M~P=0
SaM   S~M=0
 SiP   SP≠0
 silogismul este valid

date:

MoP   M~P≠0
MaS   M~S=0
 SoP   S~P≠0
 silogismul este valid

B.

Construirea, în limbaj formal, a silogismului valid care să justifice propoziția dată:

MaP

SaM

SaP

Un exemplu pentru construirea, în limbaj natural, a silogismului valid care să justifice propoziția dată:

Fie notațiile:

S - mari oameni de cultură

P - creatori de geniu

M - mari g

Toți marii gânditori sunt creatori de geniu.

Toți marii oameni de cultură sunt gânditori.

Marii oameni de cultură sunt creatori de geniu

C.

Răspunsuri corecte:

1 - A, 2 - F, 3 - A, 4 - A

D.

a. Menționarea oricăreia reguli de corectitudine pe care o încalcă definiția dată, de exemplu: regula evitării circularității.

b. Precizarea oricăreia alte reguli de corectitudine a definirii, diferită de regula de la punctul a, de exemplu:

- regula clarității și preciziei (definitorul nu trebuie să conțină figuri de stil, noțiuni necunoscute, însușiri întâmplătoare sau de prisos).
- Construirea definiției cerute, având ca definit termenul *logică*, de exemplu: "Logica este știința armonizării gândirii cu sine însăși."

Barem de notare**SUBIECTUL I****(30 puncte)****A. câte 2 p** pentru fiecare răspuns corect, astfel:1-a, 2-c, 3-c, 4-b, 5-c, 6-b, 7-b, 8-c, 9-b, 10-c **10 x 2 p = 20 p****B. 1.** reprezentarea corectă, prin metoda diagramelor Euler, pe o diagramă comună, a raporturilor logice dintre cei cinci termeni **2 p****2. câte 1 p** pentru fiecare răspuns corect, astfel:a-A, b-A, c-F, d-F, e-A, f-A, g-F, h-F **8 x 1 p = 8 p****SUBIECTUL II****(30 de puncte)****A. - câte 1 p** pentru construirea, în limbaj formal, subalternei propoziției 1 (**SiP**), contradictoriei propoziției 2 (**SaP**), contrareii propoziției 3 (**SaP**), și a subcontrareii propoziției 4 (**SoP**).**4 x 1 p = 4 p**- **câte 1 p** pentru construirea, în limbaj natural, a subalternei propoziției 1: "Unele răspunsuri corecte sunt importante", contradictoriei propoziției 2: "Toate subiectele de examen sunt dificile", contrareii propoziției 3: "Toți liliecii sunt păsări", și a subcontrareii propoziției 4: "Unele regimuri politice nu sunt legitime".**4 x 1 p = 4 p****B. - câte 1 p** pentru aplicarea explicită a operațiilor de conversiune și obversiune, pentru a deriva înlimbaj formal conversa și obversa corecte ale fiecăreia dintre propozițiile 1: $SaP \xrightarrow{\text{conversiune acc}} PiS$; $SaP \xrightarrow{\text{obversiune}} Se\sim P$ și 3: $SeP \xrightarrow{\text{conversiune}} PeS$; $SeP \xrightarrow{\text{obversiune}} Sa\sim P$.**2 x 2 x 1 p = 4 p**- **câte 1 p** pentru derivarea, în limbaj natural, a conversei fiecăreia dintre propozițiile 1: "Dacă Fiecare răspuns corect este important, atunci Unele răspunsuri importante sunt corecte" și 3; "Dacă Niciun liliac nu este pasăre, atunci Nicio pasăre nu este liliac".**2 x 1 p = 2 p**- **câte 1 p** pentru derivarea, în limbaj natural, a obversei fiecăreia dintre propozițiile 1: "Dacă Fiecare răspuns corect este important, atunci Niciun răspuns corect nu este neimportant" și 3: "Dacă Niciun liliac nu este pasăre, atunci Toți liliecii sunt non-păsări".**2 x 1 p = 2 p****C. - construirea, în limbaj formal, a conversei obversei contradictoriei propoziției 2 (non-PeS) și a obversei conversei propoziției 4 (Po~S)****2 x 1 p = 2 p**

- construirea, în limbaj natural, a conversei obversei contradictoriei propoziției 2 și a obversei conversei propoziției 4

2 x 2 p = 4 p**D. a. câte 2 p** pentru scrierea, în limbaj formal, a fiecăreia dintre opiniile celor doi elevi. (**X: SeP → Sa~P, Y: SaP → PaS**)**2 x 2 p = 4 p**b. **câte 1 p** pentru precizarea corectitudinii/ incorectitudinii logice a fiecăreia din cele două raționamente formalizate (**X: SeP → Sa~P – obversiune validă, Y: SaP → PaS – conversiune nevalidă**)**2 x 1 p = 2 p**

c. explicarea corectitudinii/incorectitudinii logice a raționamentului elevului Y (de exemplu, Y: $SaP \rightarrow PaS$ conversiune simplă nevalidă, nu respectă legea distribuirii termenilor, termenul P apare distribuit în concluzie, dar nu este distribuit în premisă). **2 p**

SUBIECTUL III**(30 de puncte)****A.**

1. - **câte 2 p** pentru scrierea schemei de inferență corespunzătoare fiecăruia dintre cele două moduri silogistice date, astfel:

MaP   MoP

SaM   MaS

SiP   SoP

2 x**2 p = 4 p**

- construirea, în limbaj natural, a unui silogism care să corespundă oricăreia dintre cele două scheme de inferență **4 p**

2. - **câte 2 p** pentru reprezentarea corespunzătoare, prin intermediul diagramelor Venn, a fiecăruia dintre cele două moduri silogistice date.

2 x 2 p = 4 p

- **câte 1 p** pentru precizarea deciziei privind validitatea fiecărui mod silogistic reprezentat grafic:

aai-1 - mod silogistic valid, oao-3 - mod silogistic valid

2 x 1 p = 2 p

B. - construirea, în limbaj formal, a silogismului valid care să justifice propoziția dată **3 p**

- construirea, în limbaj natural, a silogismului valid care să justifice propoziția dată **3 p**

C. câte 1 punct pentru fiecare răspuns corect, astfel:

1 – A,   2 – F,   3 – A,   4 – A

4 x 1 p = 4 p**D.**

a. menționarea oricărei reguli de corectitudine pe care o încalcă definiția dată **2 p**

b. – precizarea oricărei alte reguli de corectitudine a definirii, diferită de regula de la punctul a

2 p

- construirea definiției cerute, având ca definit termenul *logică*.

2p

Logică, argumentare și comunicare

Profilul umanist din filiera teoretică, profilul servicii din filiera tehnologică și toate profilurile și specializările din filiera vocațională, cu excepția profilului militar

Model de antrenament

TESTUL 2

- Toate subiectele sunt obligatorii. Se acordă 10 puncte din oficiu.
- Timpul efectiv de lucru este de 3 ore.

SUBIECTUL I**(30 de puncte)**

A. Scrieți pe foaia de examen litera corespunzătoare răspunsului corect, pentru fiecare dintre enunțurile de mai jos. Este corectă o singură variantă de răspuns.

1. O regulă de demonstrație referitoare la fundament solicită ca acesta:
  - a) să fie o condiție suficientă pentru teză
  - b) să conțină teza
  - c) infirme teza
  - d) să fie format numai propoziții afirmative
2. Argumentul *Dacă toți elevii sunt liceeni, atunci unii liceeni sunt elevi* este un exemplu de:
  - a) inducție validă
  - b) inferență imediată nevalidă
  - c) raționament deductiv valid
  - d) inducție completă
3. Termenii *creier* și *plămân* se află în raport de:
  - a) contradicție
  - b) ordonare
  - c) încrucișare
  - d) contrarietate
4. Predicatul logic al propoziției: *Câinele este cel mai bun prieten al omului* este:
  - a) este cel mai bun prieten
  - b) cel mai bun prieten
  - c) om
  - d) cel mai bun prieten al omului
5. Din punct de vedere extensional termenul *colecție de timbre* este:
  - a) singular
  - b) colectiv
  - c) compus
  - d) vid
6. Nu este o cerință a operației de definire:
  - a) regula adecvării criteriului
  - b) regula formei afirmative
  - c) regula consistenței
  - d) regula non-circularității
7. Un raționament inductiv complet:
  - a) poate fi realizat pe clase infinite de obiecte
  - b) are o concluzie probabilă
  - c) produce o concluzie adevărată, dacă premisele sunt adevărate
  - d) realizează un salt de la particular la general, sporind semnificativ cunoașterea
8. Raționamentul *Dacă unii elevi din clasă vor să urmeze Facultatea de Drept, atunci toți elevii din clasă vor să urmeze Facultatea de Drept* este:
  - a) particularizare eronată
  - b) obversiune validă

- c) inducție validă
- d) inducție incompletă

9. Reprezintă o serie crescătoare intensional:

- a) muzeu, muzeu de Istorie, instituție, instituție culturală
- b) mandarină, portocală, grepfrut, fruct
- c) om, creștin, catolic, papă
- d) corp ceresc, Terra, planetă, planetă din sistemul solar

10. Propoziția *Majoritatea planetelor nu sunt locuite* este:

- a) universală afirmativă
- b) particulară afirmativă
- c) universală negativă
- d) particulară negativă

(20 p)

B. Fie termenii A, B, C, D și E care îndeplinesc simultan condițiile: A, C și E se află în raport de încrucișare; B este o specie a termenilor A și C, aflată în raport de încrucișare cu E; D și C sunt în raport de contradicție; termenul E se află în raport de încrucișare cu D.

1. Reprezentați, prin metoda diagramelor Euler, pe o diagramă comună, raporturile logice dintre cei cinci termeni.

(2 p)

2. Stabiliți, pe baza raporturilor existente între termenii A, B, C, D, E care dintre următoarele propoziții sunt adevărate și care sunt false (notați propozițiile adevărate cu litera **A**, iar propozițiile false cu litera **F**):

- a) Unii B nu sunt A.
- b) Niciun B nu este D.
- c) Unii D sunt C.
- d) Unii C sunt B.
- e) Toți E sunt A.
- f) Unii A nu sunt C.
- g) Unii D nu sunt A.
- h) Niciun E nu este C.

(8p)

SUBIECTUL II

(30 de puncte)

Se dau următoarele propoziții:

1. Unele rozătoare sunt animale de companie.
2. Niciun metal nu este gaz.
3. Unele afaceri nu sunt profitabile.
4. Toate silogismele sunt argumente mediate.

A. Construiți, atât în limbaj formal cât și în limbaj natural, supraalterna propoziției 1, contrarapropoziției 2, subcontrara propoziției 3 și contradictoria propoziției 4.

(8p)

B. Aplicați explicit operațiile de conversiune și obversiune, pentru a deriva conversa și obversa corecte ale fiecăreia dintre propozițiile 1 și 4, atât în limbaj formal, cât și în limbaj natural.

(8p)

C. Construiți, atât în limbaj formal cât și în limbaj natural, obversa conversei contradictoriei propoziției 2, respectiv, subalterna obversei propoziției 4.

(6p)

D. Doi elevi, X și Y, opinează astfel:

X: *Dacă unele sporturi olimpice nu sunt de echipă, atunci unele sporturi olimpice sunt individuale.*

Y: *Dacă niciun planor nu este prevăzut cu motor, atunci unele aparate cu motor nu sunt planeare.*

Pornind de la această situație:

- a) scrieți, în limbaj formal, opiniile celor doi elevi; (4 p)
- b) precizați corectitudinea/incorectitudinea logică a raționamentelor formalizate; (2 p)
- c) explicați corectitudinea/incorectitudinea logică a raționamentului elevului Y. (2 p)

SUBIECTUL III

(30 de puncte)

A. Fie următoarele două moduri silogistice: **aeo-2, aii-3**.

1. Scrieți schema de inferență corespunzătoare fiecăruia dintre cele două moduri silogistice date și construiți, în limbaj natural, un silogism care să corespundă uneia dintre cele două scheme de inferență. (8 p)

2. Verificați explicit, prin metoda diagramelor Venn, validitatea fiecăruia dintre cele două moduri silogistice date, precizând totodată decizia la care ați ajuns. (6 p)

B. Construiți, atât în limbaj formal cât și în limbaj natural, un silogism valid prin care să justificați propoziția “Unele vehicule care se deplasează pe șine nu sunt trenuri”. (6 p)

C. Fie următorul silogism: *Unele păsări nu sunt sălbatice, pentru că nicio pasăre nu este mamifer și unele mamifere sunt sălbatice.*

Pornind de la silogismul dat, stabiliți care dintre următoarele propoziții sunt adevărate și care sunt false (notați propozițiile adevărate cu litera **A**, iar propozițiile false cu litera **F**):

- 1. Termenul major este *distribuit în premisă*.
- 2. Predicatul logic al premisei minore este reprezentat de termenul „*animal sălbatic*”.
- 3. Concluzia silogismului este o propoziție particulară afirmativă.
- 4. Subiectul logic al concluziei este distribuit numai într-una din cele două propoziții în care apare. (4 p)

D. Fie următoarea definiție:

Muntele este o formă de relief montană.

- a) Menționați o regulă de corectitudine pe care o încalcă definiția dată. (2 p)
- b) Precizați o altă regulă de corectitudine a definirii, diferită de regula identificată la punctul a. și construiți o definiție care să o încalce, având ca definit termenul „*munte*”. (4 p)

BAREM DE EVALUARE ȘI DE NOTARE

TEST 2

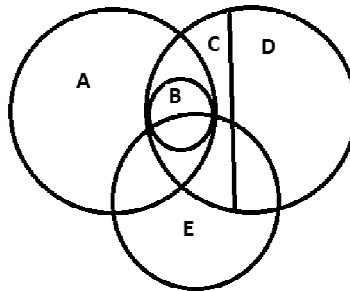
- ◆ Pentru orice soluție corectă, chiar dacă este diferită de cea din barem, se acordă punctajul corespunzător.
- ◆ Nu se acordă fracțiuni de punct, dar se pot acorda punctaje intermediare pentru rezolvări parțiale, în limitele punctajului indicat în barem.
- ◆ Se acordă 10 puncte din oficiu. Nota finală se calculează prin împărțirea punctajului obținut la 10.

Model de rezolvare

SUBIECTUL I

(30 de puncte)

B. 1. În construirea diagramei Euler unice, dacă există termeni aflați în **raport de contradicție**, este recomandabil să începeți construcția cu raportul respectiv. În situația dată, este vorba de raportul dintre termenii C și D.

SUBIECTUL II

(30 de puncte)

A. Formula propoziției 1 este **SiP** ⇒ **supraalternă** ei în limbaj formal este **SaP**, iar în limbaj natural: „Toate rozătoarele sunt animale de companie.”

Formula propoziției 2 este **SeP** ⇒ **contrara ei în limbaj formal este SaP**, iar în limbaj natural: „Toate metalele sunt gaze.”

Formula propoziției 3 este **SoP** ⇒ **subcontrara ei în limbaj formal este SiP**, iar în limbaj natural: „Unele afaceri sunt profitabile.”

Formula propoziției 4 este **SaP** ⇒ **contradictoria ei în limbaj formal este SoP**, iar în limbaj natural: „Unele silogisme nu sunt argumente mediate”.

B. Observație: Obversiunea și conversiunea sunt operații (argumente imediate), iar obversa, respectiv conversa sunt rezultatele acestor operații. Cerința itemului este să aplicați corect în limbaj formal și natural operațiile menționate.

Conversiunea propoziției 1:

În limbaj formal: $SiP \xrightarrow{cv} PiS$

În limbaj natural: „Dacă unele rozătoare sunt animale de companie, atunci unele animale de companie sunt rozătoare.”

Obversiunea propoziției 1:

În limbaj formal: $SiP \xrightarrow{obv} So\bar{P}$

În limbaj natural: „Dacă unele rozătoare sunt animale de companie, atunci unele rozătoare nu sunt animale nefolosite pentru companie.”

Conversiunea propoziției 4:

În limbaj formal: $SaP \xrightarrow{cv.acc.} PiS$

În limbaj natural: „Dacă toate silogismele sunt argumente mediate, atunci unele argumente mediate sunt silogisme.”

Obversiunea propoziției 4:

În limbaj formal: $SaP \xrightarrow{obv} Se\bar{P}$

În limbaj natural: „Dacă toate silogismele sunt argumente mediate, atunci niciun silogism nu este argument imediat.”

C. Observație: De fapt, nu se cere o simplă construcție a unor propoziții, ci, mai curând, o prelucrare logică (o determinare) a lor. De aceea, nu vă limitați la construirea propozițiilor, ci explicitați prelucrările logice pe care le operați pentru determinarea lor.

Determinarea obversei conversei contradictoriei propoziției 2:

În limbaj formal:

$$\begin{array}{l} \text{SeP} \xrightarrow{\text{conradicție}} \text{SiP} \\ \text{SiP} \xrightarrow{cv} \text{PiS} \xrightarrow{obv} \text{PoS} \end{array}$$

În limbaj natural PoS^- se traduce: “Unele gaze nu sunt non-metale.”

Determinarea subalternei obversei propoziției 4:

$$\text{SaP} \xrightarrow{obv} \text{SeP} \xrightarrow{\text{subalternare}} \text{SoP}$$

În limbaj natural SoP se traduce “Unele silogisme nu sunt argumente imediate.”

D. a. Ar trebui să preluați argumentele în “stare brută”, fără să anticipați că aveți de-a face cu obversiuni sau conversiuni. Vi se cere **doar să formalizați** respectivele argumente, nu să identificați natura lor.

Cu notațiile S = “sporturi olimpice” și P = “sporturi de echipă”, argumentul lui X se traduce în limbaj formal: $\text{SoP} \rightarrow \text{SiP}$

Cu notațiile S = “planoare” și P = “aparate cu motor”, raționamentul lui Y se traduce în **limbaj formal**: $\text{SeP} \rightarrow \text{PoS}$

b. Argumentul lui X este o obversiune validă (corectă).

Argumentul lui Y este o conversiune prin accident validă (corectă).

c. Y: $\text{S}^+ \text{eP}^+ \rightarrow \text{P}^+ \text{oS}^+$

Se constată că termenul S este distribuit atât în concluzie (PoS), cât și în premisă (SeP) și că termenul P este nedistribuit în concluzie $\Rightarrow$ se respectă legea distribuirii termenilor $\Rightarrow$ argumentul lui Y este valid.

Observație - Dacă nu stabiliți semnele de distribuire, e greu de înțeles cum observați că anumiți termeni sunt distribuiți sau nedistribuiți în cadrul argumentului.

SUBIECTUL III

(30 de puncte)

A.

1. Schema de inferență pentru modul silogistic aeo-2:

$$\begin{array}{l} \text{PaM} \\ \text{SeM} \\ \hline \text{SoP} \end{array}$$

Schema de inferență pentru modul silogistic aii-3:

$$\begin{array}{l} \text{MaP} \\ \text{MiS} \\ \hline \text{SiP} \end{array}$$

Construirea unui silogism în limbaj natural care corespunde uneia din cele două scheme de inferență: de ex. pentru modul **aeo-2**:

Notații: P = „partid liberal”, M = „partid de dreapta”, S = „organizație sportivă”

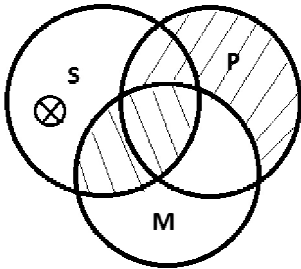
Un **silogism** în limbaj natural care corespunde schemei de inferență alese este: *Întrucât toate partidele liberale sunt de dreapta și nicio organizație sportivă nu este partid de dreapta, rezultă că nicio organizație sportivă nu este partid liberal.*

Observație: Scrierea argumentului pe verticală (cu propozițiile dispuse unele sub altele, iar premisele separate de concluzie printr-o bară de deducție) **nu este integral naturală**. Bara de deducție este un element formal „infiltrat” în argument. Ea ar trebui înlocuită cu un element natural (un indicator de concluzie: *deci, așadar, prin urmare* etc.). Pe scurt, scrierea naturală a argumentului este cea **orizontală**, sub forma unei fraze.

2. Diagrama Venn pentru aeo-2:

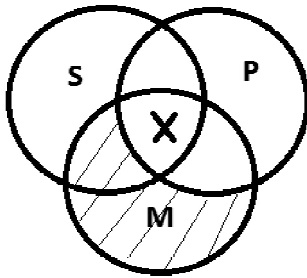
Observație: În cazul **modurilor silogistice slabe** (cu premise universale și concluzie particulară) trebuie reprezentată în diagramă o informație suplimentară numită **condiție de existență**. Pentru marcarea acesteia ar trebui utilizat un semn special ($\otimes$), întrucât această informație nu rezultă automat din reprezentarea premiselor, ci din analiza diagramei. Dacă în diagramă sunt 2 termeni cu 3 regiuni vide, se va adăuga condiția de existență doar pentru termenul minor, deoarece concluzia îl vizează în mod prioritar (are rolul de subiect logic în concluzie).

Diagrama Venn pentru aeo-2:

aeo-2 este un mod silogistic slab. Termenul S are 3 regiuni vide în diagramă. În urma introducerii condiției de existență pentru termenul S (marcată prin $\otimes$), concluzia silogismului (SoP) este reprezentată în diagramă $\Rightarrow$ aeo-2 este valid.

Diagrama Venn pentru aii-3

Sectorul SPM este nevid $\Rightarrow$ concluzia SiP este reprezentată în diagramă $\Rightarrow$ aii-3 este valid

B. Algoritm de rezolvare:

- Se analizează logic propoziția dată, adică se determină termenii care fac parte din structura ei.
- Se **precizează un silogism valid în limbaj formal** care permite derivarea corectă a propoziției (care are rol de concluzie în silogism) și se scrie schema lui de inferență. Figura I (numită figura perfectă) are avantajul că poate întemeia valid orice tip de propoziție categorică. **Asigurați-vă că schema de inferență aleasă este validă** utilizând orice metodă de verificare cunoscută.
- Se identifică pe schema de inferență de la b) un termen mediu convenabil.
- Se construiește în limbaj natural silogismul care justifică propoziția inițială.

Să aplicăm această procedură în cazul propoziției: *Unele vehicule care se deplasează pe șine nu sunt trenuri.*

Notății: S = „vehicule care se deplasează pe șine”

P = „trenuri”

Propoziția dată are formula SoP

Un silogism în limbaj formal care permite derivarea validă a propoziției SoP este eao-3:

MeP

MaS

SoP

Notăm cu M = „tramvaie”

Un silogism în limbaj natural care justifică propoziția dată este: *Niciun tramvai nu este tren și toate tramvaiele sunt vehicule care se deplasează pe șine, așadar unele vehicule care se deplasează pe șine nu sunt trenuri.*

C. Este evident că pentru a determina valoarea de adevăr a propozițiilor enumerate este necesar să **reconstituieți schema de inferență** a silogismului dat.

Procedură:

- Identificați concluzia silogismului. La nivelul concluziei se regăsesc termenii extremi ai silogismului: subiectul logic este termenul minor, iar predicatul logic este termenul major.
- Prin excludere, se determină termenul mediu, adică acel termen care nu apare în concluzie.
- Se traduc în limbaj formal premisele silogismului și se reconstituie schema de inferență dispunând propozițiile în ordine standard: premisa majoră, premisa minoră, concluzia.
- Se stabilesc semnele de distribuire pentru termenii silogismului.

În cazul dat:

Concluzia este *Unele păsări nu sunt sălbatice.* $\Rightarrow S = \text{„păsări”}, P = \text{„animale sălbatice”} \Rightarrow M = \text{„mamifere”}$

Schema de inferență corespunzătoare silogismului este:

$M \bar{i} P^-$

$S^+ e M^+$

$S^- o P^+$

Observație: Aceste însemnări **realizate pe ciornă** vă permit să stabiliți corect valorile de adevăr ale propozițiilor din cerință.

D. Observație: Atenție la **cerință!** Dacă vi se solicită să precizați/ menționați/ numiți o regulă de definire încălcată este suficient să **semnalați denumirea** regulii. În cazul în care vi se cere să enunțați o regulă de definire încălcată, atunci trebuie să menționați regula și să îi formulați cerința.

- Definiția dată încalcă regula evitării circularității.
- O altă cerință de definire este regula formei afirmative.
- Un exemplu de definiție a termenului *munte* care încalcă această regulă: *Muntele este o formă de relief diferită de deal și câmpie*

Barem de notare

SUBIECTUL I

(30 de puncte)

A. câte 2 puncte pentru fiecare răspuns corect, astfel:

1-a, 2-c, 3-b, 4-d, 5-b, 6-a, 7-c, 8-d, 9-c, 10-b 10 x 2 p = 20 p

B. 1. reprezentarea corectă, prin metoda diagramelor Euler, într-o diagramă comună, a raporturilor logice dintre cei cinci termeni 2 p

2. câte 1 punct pentru fiecare răspuns corect, astfel:

a-F, b-A, c-F, d-A, e-F, f-A, g-A, h-F 8 x 1 p = 8 p

SUBIECTUL II

(30 de puncte)

A. - câte 1 p pentru construirea, în limbaj formal, a supraalternei propoziției 1 (SaP), a contrarei propoziției 2 (SaP), a subcontrarei propoziției 3 (SoP) și a contradictoriei propoziției 4 (SoP) 4 x 1 p = 4 p

- câte 1 p pentru construirea, în limbaj natural, a supraalternei propoziției 1, a contrarei propoziției 2, a subcontrarei propoziției 3 și a contradictoriei propoziției 4 4 x 1 p = 4 p

B. - câte 1 p pentru aplicarea explicită a operațiilor de conversiune și obversiune, pentru a deriva conversa și obversa corecte ale fiecăreia dintre propozițiile 1 și 3, în limbaj formal 2 x 2 x 1 p = 4 p

- **câte 1 p** pentru derivarea, în limbaj natural, a conversei fiecăreia dintre propozițiile 1 și 4 **2 x 1 p = 2 p**
- **câte 1 p** pentru derivarea, în limbaj natural, a obversei fiecăreia dintre propozițiile 1 și 4 **2 x 1 p = 2 p**
- C.** - **câte 1 p** pentru construirea, în limbaj formal, a obversei conversei contradictoriei propoziției 2 (Po~S), respectiv, a subalternei obversei propoziției 4 (So~P) **2 x 1 p = 2 p**
- **câte 2 p** pentru construirea, în limbaj natural, a obversei conversei contradictoriei propoziției 2, respectiv, a subalternei obversei propoziției 4 **2 x 2 p = 4 p**
- D. a.** **câte 2 p** pentru scrierea, în limbaj formal, a fiecăreia dintre opiniile celor doi elevi (X: SoP→Si~P, respectiv Y: SeP→PoS) **2 x 2 p = 4 p**
- b. **câte 1 p** pentru precizarea corectitudinii/ incorectitudinii logice a fiecăruia dintre cele două raționamente formalizate (de exemplu, X:SoP→Si~P, obversiune validă, Y:SeP→PoS conversiune validă). **2 x 1 p = 2 p**
- c. explicarea corectitudinii/ incorectitudinii logice a raționamentului elevului Y (de exemplu, Y: SeP→PoS inferență validă; termenul P este nedistribuit în concluzie, iar termenul S este distribuit atât în concluzie cât și în premisă, așadar se respectă legea distribuirii termenilor) **2 p**

SUBIECTUL III**(30 de puncte)**

A. 1. - **câte 2 p** pentru scrierea schemei de inferență corespunzătoare fiecăruia dintre cele două moduri silogistice date, astfel:

aeo-2	PaM	aii-3	MaP
	<u>SeM</u>		<u>MiS</u>
	SoP		SiP

2 x 2 p = 4 p

- construirea, în limbaj natural, a unui silogism care să corespundă oricăreia dintre cele două scheme de inferență **4 p**

2. - **câte 2 p** pentru reprezentarea grafică, prin intermediul diagramelor Venn, a fiecăruia dintre cele două moduri silogistice date **2 x 2 p = 4 p**

- **câte 1 p** pentru precizarea deciziei privind validitatea fiecărui mod silogistic reprezentat grafic: aeo-2 - mod silogistic valid, aii-3 - mod silogistic valid **2 x 1 p = 2 p**

Notă - Punctajul se acordă numai în situația în care decizia privind validitatea fiecărui mod silogistic rezultă din reprezentarea corectă a acestuia.

B.

- construirea, în limbaj formal, a silogismului valid care să justifice propoziția dată **3 p**

- construirea, în limbaj natural, a silogismului valid care să justifice propoziția dată **3 p**

C. câte 1 punct pentru fiecare răspuns corect, astfel:

1-F, 2-F, 3-F, 4-A

4 x 1 p = 4 p**D.**

a. menționarea oricărei reguli de corectitudine pe care o încalcă definiția dată **2 p**

b. - precizarea oricărei alte reguli de corectitudine a definirii, diferită de regula de la punctul a. **2 p**

- construirea definiției cerute, având ca definit termenul „munte” **2 p**

Logică, argumentare și comunicare

Profilul umanist din filiera teoretică, profilul servicii din filiera tehnologică și toate profilurile și specializările din filiera vocațională, cu excepția profilului militar

Model de antrenament

TESTUL 3

- Toate subiectele sunt obligatorii. Se acordă 10 puncte din oficiu.
- Timpul efectiv de lucru este de 3 ore.

SUBIECTUL I**(30 de puncte)**

A. Scrieți pe foaia de examen litera corespunzătoare răspunsului corect, pentru fiecare dintre enunțurile de mai jos. Este corectă o singură variantă de răspuns.

1. Pentru a putea fi demonstrată, teza trebuie să fie:
  - a) respinsă anterior
  - b) formulată clar și precis
  - c) schimbată pe parcursul demonstrației cu o teză similară
  - d) un temei suficient pentru fundament
2. Termenii *specialist IT* și *persoană pasionată de muzică* se află în raport de:
  - a) identitate
  - b) contrarietate
  - c) încrucișare
  - d) ordonare
3. Termenul *dicționar de engleză* este, din punct de vedere extensional:
  - a) simplu
  - b) vid
  - c) negativ
  - d) colectiv
4. Predicatul logic al propoziției *Toate silogisme sunt raționamente deductive mediate* este:
  - a) raționamente deductive mediate
  - b) raționamente deductive
  - c) raționamente
  - d) deductive mediate
5. Una dintre regulile de mai jos nu se referă la corectitudinea în clasificare:
  - a) regula omogenității
  - b) regula criteriului unic
  - c) regula completitudinii
  - d) regula evitării circularității
6. Din punct de vedere extensional, termenul *biblioteca școlară* este:
  - a) vid, singular, distributiv, vag
  - b) nevid, general, colectiv, precis
  - c) vid, singular, distributiv, precis
  - d) nevid, general, colectiv, vag
7. Raționamentul *Delfinii nu sunt pești, iar peștii nu nasc pui vii, deci există delfini care nasc pui vii.* este un exemplu de raționament:
  - a) deductiv mediat
  - b) inductiv incomplet
  - c) inductiv complet
  - d) deductiv imediat
8. Concluzia unui raționament nedeductiv de tipul inducției incomplete este:
  - a) certă și cu valoare scăzută pentru cunoaștere
  - b) probabilă și cu valoare crescută pentru cunoaștere

- c) certă și cu valoare ridicată pentru cunoaștere
 d) probabilă și cu valoare scăzută pentru cunoaștere
9. Nu pot fi nici adevărate și nici false, în același timp și sub același raport propozițiile:
- a) "Toate raționamentele deductive produc concluzii false." și "Unele raționamente deductive nu produc concluzii false."
 b) "Unele raționamente deductive produc concluzii false." și "Unele raționamente deductive nu produc concluzii false."
 c) "Nici un raționament deductiv nu produce concluzii false." și "Unele raționamente deductive nu produc concluzii false."
 d) "Toate raționamentele deductive produc concluzii false." și "Nici un raționament deductiv nu produce concluzii false."
10. Propoziția *Există unii adolescenți lipsiți de seriozitate* este:
- a) universală negativă
 b) particulară afirmativă
 c) universală afirmativă
 d) particulară negativă

(20 p)

B. Fie termenii A, B, C, D și E, astfel încât: termenii A, B, C se află în raport de încrucișare între ei; termenul E este în raport de opoziție cu A, dar de încrucișare cu B și C; termenul D este subordonat termenului A, dar se află în raport de încrucișare atât cu B, cât și cu termenul C.

1. Reprezentați, prin metoda diagramelor Euler, pe o diagramă comună, raporturile logice dintre cei cinci termeni.

(2 p)

2. Stabiliți, pe baza raporturilor existente între termenii A,B,C,D,E, care dintre următoarele propoziții sunt adevărate și care sunt false (notați propozițiile adevărate cu litera A, iar propozițiile false cu litera F):

- a) Unii A nu sunt B.
 b) Toți D sunt C.
 c) Nici un B nu este D.
 d) Unii D sunt C.
 e) Unii C nu sunt D.
 f) Toți A sunt D.
 g) Toți B sunt E.
 h) Unii C sunt E.

(8 p)

SUBIECTUL II**(30 de puncte)**

Se dau următoarele propoziții:

1. *Nicio lecție de logică nu este neinteligibilă.*
2. *Unele persoane oneste sunt sensibile.*
3. *Unii elevi nu sunt consecvenți în pregătirea lor școlară.*
4. *Toate persoanele optimiste sunt dornice de a depăși obstacole.*

A. Construiți, atât în limbaj formal, cât și în limbaj natural, contrara propoziției 1, contradictoria propoziției 2, supraalternă propoziției 3 și subalternă propoziției 4.

(8 p)

B. Aplicați explicit operațiile de conversiune și obversiune, pentru a deriva conversa și obversa corecte ale fiecăreia dintre propozițiile 1 și 4, atât în limbaj formal, cât și în limbaj natural.

(8 p)

C. Construiți, atât în limbaj formal, cât și în limbaj natural, conversa obversei supraalternei propoziției 2, respectiv obversa supraalternei propoziției 3. (6 p)

D. Doi elevi, X și Y, opinează astfel:

X: *Întrucât unii muzicieni sunt compozitori talentați, rezultă că unii compozitori talentați nu sunt muzicieni.*

Y: *Dacă fiecare elev este interesat să aibă succese, atunci orice elev nu este interesat să aibă eșecuri.*

Pornind de la această situație:

- Scrieți, în limbaj formal, opiniile celor doi elevi. (4 p)
- Precizați corectitudinea/incorectitudinea logică a raționamentelor formalizate. (2 p)
- Explicați corectitudinea/incorectitudinea logică a raționamentului elevului X. (2 p)

SUBIECTUL III

(30 de puncte)

A. Fie următoarele două moduri silogistice: **ieo-3, eae-2**.

1. Scrieți schema de inferență corespunzătoare fiecăruia dintre cele două moduri silogistice date și construiți, în limbaj natural, un silogism care să corespundă uneia dintre cele două scheme de inferență. (8 p)

2. Verificați explicit, prin metoda diagramelor Venn, validitatea fiecăruia dintre cele două moduri silogistice date, precizând totodată decizia la care ați ajuns. (6 p)

B. Construiți, atât în limbaj formal, cât și în limbaj natural, un silogism valid, prin care să justificați propoziția ”*Unele proiecte nu au succes.*” (6 p)

C. Fie următorul silogism : ”*Dacă toate legumele sunt sănătoase, rezultă că morcovul este sănătos, deoarece morcovul este o legumă.*”

Pornind de la silogismul dat, stabiliți care dintre următoarele propoziții sunt adevărate și care sunt false (notați propozițiile adevărate cu litera **A**, iar propozițiile false cu litera **F**):

- Termenul mediu este *distribuit în premisa minoră*.
- Subiectul logic al concluziei este reprezentat de termenul ”*morcov*”.
- Concluzia silogismului este o propoziție universală.
- Între termenii premisei minore se stabilește un raport de concordanță.

(4 p)

D. Fie următoarea definiție:

Bicicleta este un mijloc de transport.

- Precizați o regulă pe care o încalcă definiția dată. (2 p)
- Numiți o altă regulă de corectitudine a defnirii, diferită de regula identificată la punctul a. și construiți o definiție care să o încalce, având ca definit termenul ”bicicletă”. (4 p)

BAREM DE EVALUARE ȘI DE NOTARE

TEST 3

- ◆ Pentru orice soluție corectă, chiar dacă este diferită de cea din barem, se acordă punctajul corespunzător.
- ◆ Nu se acordă fracțiuni de punct, dar se pot acorda punctaje intermediare pentru rezolvări parțiale, în limitele punctajului indicat în barem.
- ◆ Se acordă 10 puncte din oficiu. Nota finală se calculează prin împărțirea punctajului obținut la 10.

Model de rezolvare

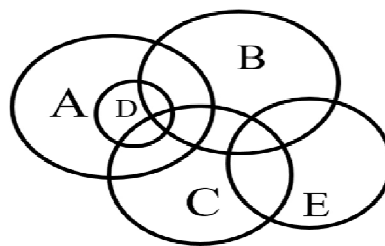
SUBIECTUL I

(30 de puncte)

A. Răspunsurile corecte:

1-b, 2-c, 3-d, 4-a, 5-d, 6-b, 7-a, 8-b, 9-a, 10-b

B.1. reprezentarea corectă, prin metoda diagramelor Euler, pe o diagramă comună, a raporturilor logice

dintre cei cinci termeni

2. Răspunsuri corecte:

a-A, b-F, c-F, d-A, e-A, f-F, g-F, h-A

SUBIECTUL II

(30 de puncte)

A. în limbaj formal:

- contrara propoziției 1 / **SeP este SaP**
- contradictoria propoziției 2/ **SiP este SeP**
- supraalternă propoziției 3/**SoP este SeP**
- subalternă propoziției 4/**SaP este SiP**

în limbaj natural:

- contrara propoziției *Nicio lecție de logică nu este neinteligibilă.* este *Toate lecțiile de logică sunt neinteligibile.*
- contradictoria propoziției *Unele persoane oneste sunt sensibile.* este *Nicio persoană onestă nu este sensibilă.*
- supraalternă propoziției *Unii elevi nu sunt consecvenți în pregătirea lor școlară.* este *Nici un elev nu este consecvent în pregătirea lui școlară .*
- subalternă propoziției *Toate persoanele optimiste sunt dornice de a depăși obstacolele.* este *Unele persoane optimiste sunt dornice de a depăși obstacolele.*

B. În limbaj formal:

- conversa corectă a propoziției 1: $SeP \xrightarrow{c} PeS$
- conversa corectă a propoziției 4: $SaP \xrightarrow{c.a.} PiS$
- obversa corectă a propoziției 1: $SeP \xrightarrow{o} Sa \sim P$
- obversa corectă a propoziției 4: $SaP \xrightarrow{o} Se \sim P$

În limbaj natural:

- conversa corectă a propoziției 1: *Dacă nicio lecție de logică nu este neinteligibilă, atunci nicio lecție neinteligibilă nu este lecție de logică.*

- conversa corectă a propoziției 4: *Dacă toate persoanele optimiste sunt dornice de a depăși obstacole, atunci unele persoane dornice de a depăși obstacole sunt persoane optimiste.*
- obversa corectă a propoziției 1: *Dacă nicio lecție de logică nu este neinteligibilă, atunci toate lecțiile de logică sunt inteligibile.*
- obversa corectă a propoziției 4: *Dacă toate persoanele optimiste sunt dornice de a depăși obstacole, atunci nicio persoană optimistă nu este nedornică de a depăși obstacole.*

C. construirea, în limbaj formal:

- a conversei obversei supraalternei propoziției 2/ SiP

SiP are supraalterna $SaP \xrightarrow{o} Se\sim P \xrightarrow{c} \sim PeS$

- a obversei supraalternei propoziției 3/SoP

SoP are supraalterna $SeP \xrightarrow{o} Sa\sim P$

Construirea, în limbaj natural:

- a conversei obversei supraalternei propoziției 2: *$\sim PeS$ /Nicio persoană insensibilă nu este persoană onestă.*
- a obversei supraalternei propoziției 3: *$Sa\sim P$ /Toți elevii sunt inconsecvenți în pregătirea lor școlară.*

D. a. scrierea, în limbaj formal, a fiecăreia dintre opiniile celor doi elevi:

▪ **X: $SiP \xrightarrow{c} PoS$, Y: $SaP \xrightarrow{o} Se\sim P$**

b. precizarea corectitudinii/incorectitudinii logice a fiecăruia dintre cele două raționamente formalizate:

▪ **X: $SiP \xrightarrow{c} PoS$ conversiune nevalidă,**

▪ **Y: $SaP \xrightarrow{o} Se\sim P$ obversiune validă**

c. explicarea corectitudinii/incorectitudinii logice a raționamentului elevului X :

de exemplu, **X: $SiP \rightarrow PoS$ conversiune nevalidă, se încalcă legea distribuirii termenilor, termenul S apare distribuit în concluzie, dar nu este distribuit în premisă.**

SUBIECTUL III

(30 de puncte)

A.

1. - schemele de inferență corespunzătoare fiecăruia dintre cele două moduri silogistice date, astfel:

ieo-3	MiP	ae-2	PeM
	<u>MeS</u>		<u>SaM</u>
	SoP		SeP

- construirea, în limbaj natural, a unui silogism care să corespundă oricăreia dintre cele două scheme de inferență.

Obs. Vom construi ca model,câte un exemplu de silogism, în limbaj natural, pentru fiecare schemă de inferență:

MiP	<i>Unele feline sunt lingușitoare.</i>
<u>MeS</u>	<u><i>Nicio felină nu este persoană.</i></u>
SoP	<i>Unele persoane nu sunt lingușitoare.</i>

PeM	<i>Niciun om corect nu este privit cu suspiciune.</i>
<u>SaM</u>	<u><i>Toți mincinoșii sunt priviți cu suspiciune.</i></u>
SeP	<i>Niciun mincinos nu este om corect.</i>

SUBIECTUL II**(30 de puncte)**

- A.** - câte 1 p pentru construirea, în limbaj formal, a contrarei propoziției 1 (SaP), a contradictoriei propoziției 2 (SeP), a supraalternei propoziției 3 (SeP) și a subalternei propoziției 4 (SiP) **4 x 1 p = 4 p**
 - câte 1 punct pentru construirea, în limbaj natural, a contrarei propoziției 1, a contradictoriei propoziției 2, a supraalternei propoziției 3 și a subalternei i propoziției 4 **4 x 1 p = 4 p**
- B.** - câte 1 p pentru aplicarea explicită a operațiilor de conversiune și obversiune, pentru a deriva conversa și obversa corecte ale fiecăreia dintre propozițiile 1 și 4, în limbaj formal **2 x 2 x 1 p = 4 p**
 - câte 1 punct pentru derivarea, în limbaj natural, a conversei fiecăreia dintre propozițiile 1 și 4 **2 x 1 p = 2 p**
 - câte 1 p pentru derivarea, în limbaj natural, a obversei fiecăreia dintre propozițiile 1 și 4 **2 x 1 p = 2 p**
- C.** - câte 1 p pentru construirea, în limbaj formal, a conversei obversei supraalternei propoziției ($\sim$ PeS), respectiv, a obversei supraalternei propoziției 3 (Sa~P) **2 x 1 p = 2 p**
 - câte 2 p pentru construirea, în limbaj natural, a conversei obversei supraalternei propoziției, respectiv, a obversei supraalternei propoziției 3 **2 x 2 p = 4 p**
- D.** a. câte 2 puncte pentru scrierea, în limbaj formal, a fiecăreia dintre opiniile celor doi elevi (X: SiP→PoS, respectiv Y: SaP→Se~P) **2 x 2 p = 4 p**
 b. câte 1 punct pentru precizarea corectitudinii/incorectitudinii logice a fiecăruia dintre cele două raționamente formalizate (de exemplu, X: SiP→PoS, conversiune nevalidă, Y: SaP→Se~P obversiune validă) **2 x 1 p = 2 p**
 c. explicarea corectitudinii/incorectitudinii logice a raționamentului elevului X (de exemplu, X: SiP→PoS conversiune nevalidă, se încalcă legea distribuirii termenilor, termenul S apare distribuit în concluzie, dar nu este distribuit în premisă) **2 p**

SUBIECTUL III**(30 de puncte)**

- A.** 1. - câte 2 p pentru scrierea schemei de inferență corespunzătoare fiecăruia dintre cele două moduri silogistice date, astfel:
MiP	PeM
<u>MeS</u>	<u>SaM</u>
SoP	SeP
- 2 x 2 p = 4 p**
- construirea, în limbaj natural, a unui silogism care să corespundă oricăreia dintre cele două scheme de inferență. **4 p**
2. - câte 2 p pentru reprezentarea corespunzătoare, prin intermediul diagramelor Venn, a fiecăruia dintre cele două moduri silogistice date. **2 x 2 p = 4 p**
- câte 1 p pentru precizarea deciziei privind validitatea fiecărui mod silogistic reprezentat grafic: ieo-3 - mod silogistic nevalid, eae-2 - mod silogistic valid

Notă - Punctajul se acordă numai în situația în care decizia privind validitatea fiecărui mod silogistic rezultă din reprezentarea grafică a acestuia. **2 x 1 p = 2 p**

B.

- construirea, în limbaj formal, a silogismului valid care să justifice propoziția dată **3 p**
 - construirea, în limbaj natural, a silogismului valid care să justifice propoziția dată **3 p**

C. câte 1 punct pentru fiecare răspuns corect, astfel:

1-F, 2-A, 3-A, 4-A

4 x 1 p = 4 p

D.

- a. precizarea oricăreia reguli de corectitudine pe care o încalcă definiția dată. **2 p**
 b. - numirea oricăreia alte reguli de corectitudine a definiției, diferită de regula de la punctul a. **2 p**
 - construirea definiției cerute, având ca definit termenul *bicicleta* **2 p**

Logică, argumentare și comunicare

Profilul umanist din filiera teoretică, profilul servicii din filiera tehnologică și toate profilurile și specializările din filiera vocațională, cu excepția profilului militar

Model de antrenament

TESTUL 4

- Toate subiectele sunt obligatorii. Se acordă 10 puncte din oficiu.
- Timpul efectiv de lucru este de 3 ore.

SUBIECTUL I**(30 de puncte)**

A. Scrieți pe foaia de examen litera corespunzătoare răspunsului corect, pentru fiecare dintre enunțurile de mai jos. Este corectă o singură variantă de răspuns.

- Într-o demonstrație directă:
  - se apelează la informații care pot fi verificate direct, prin observație
  - adevărul fundamentului este dedus din adevărul tezei
  - adevărul tezei este derivat din adevărul propozițiilor ce alcătuiesc fundamentul
  - se folosesc doar inferențe imediate
- Raționamentul *Unele bănuieli nu sunt fondate, așadar nicio bănuială nu este fondată* este:
  - inducție completă
  - un raționament mediat
  - inducție incompletă
  - inferență validă
- Termenii *pix albastru* și *instrument de scris* se află în raport de:
  - ordonare
  - încrucișare
  - contrarietate
  - contradicție
- Subiectul logic al propoziției: *Puține compoziții ale lui Gustav Mahler sunt cunoscute de publicul larg* este:
  - Gustav Mahler
  - compoziții ale lui Gustav Mahler
  - puține
  - puține compoziții
- Clasificarea *substantivelor din limba română* în *substantive de genul masculin, substantive de genul feminin* și *substantive comune* este:
  - corectă întrucât respectă toate regulile de clasificare
  - incorectă întrucât este abundentă
  - incorectă pentru că, deși respectă cerința completitudinii, încalcă regula criteriului unic
  - incorectă, deoarece încalcă, printre altele, regula excluderii claselor
- Termenul *consecință negativă* este în același timp:
  - absolut și distributiv
  - vag și relativ
  - concret și colectiv
  - singular și abstract
- Raționamentul: *Dacă Ana, Barbu și Cristina sunt adolescenți, iar Ana, Barbu și Cristina sunt cei trei participanți la acest proiect, atunci toți participanții la acest proiect sunt adolescenți* este un exemplu de:
  - inducție completă
  - silogism valid
  - silogism nevalid
  - inducție incompletă

8. Despre inducția amplificatoare **nu** se poate susține corect că:
- examinează doar o parte dintre elementele clasei supuse analizei
  - produce o concluzie probabilă
  - realizează un salt de la general la particular
  - are o concluzie cu un grad de generalitate mai mare decât cel al premiselor
9. O serie de termeni ordonată descrescător din punct de vedere intensional este:
- Eminescu, poet, scriitor român, scriitor*
  - articol de încălțăminte, pantof, pantof de piele, pantof de piele de culoare neagră*
  - sportiv, sportiv de performanță, fotbalist, fotbalist francez*
  - pâine feliată de seară, pâine feliată, pâine, produs de panificație*
10. Un exemplu de propoziție particulară negativă este:
- Nu există monarhii prezidențiale.*
  - Unii bucătari sunt oameni care nu mănâncă mult.*
  - Aproape toți studenții din această grupă nu au promovat examenul.*
  - Nicio judecată de valoare nu este indiscutabilă.*

(20 p)

B. Fie termenii A, B, C, D și E care îndeplinesc simultan condițiile: A, un gen al termenului C, se află în raport de încrucișare cu E; termenul D se află în raport de contrarietate cu E și în raport de subordonare cu B; termenii A și B se află în raport de contradicție, iar termenul E se află în raport de încrucișare cu B și C.

1. Reprezentați, prin metoda diagramelor Euler, pe o diagramă comună, raporturile logice dintre cei cinci termeni.

(2 p)

2. Stabiliți, pe baza raporturilor existente între termenii A, B, C, D, E care dintre următoarele propoziții sunt adevărate și care sunt false (notați propozițiile adevărate cu litera **A**, iar propozițiile false cu litera **F**):

- Unii A nu sunt C.
- Unii C sunt D.
- Toți D sunt B.
- Niciun E nu este B.
- Unii A nu sunt B.
- Niciun D nu este A.
- Unii E sunt D.
- Unii B sunt C.

(8 p)

SUBIECTUL II

(30 de puncte)

Se dau următoarele propoziții:

- Unele poligoane nu sunt patrulatere.*
- Toate mărfurile au un preț.*
- Unele tastaturi sunt fără fir.*
- Niciun personaj imaginar nu are drept de vot.*

A. Construiți, atât în limbaj formal cât și în limbaj natural, subcontrara propoziției 1, contradictoria propoziției 2, supraalterna propoziției 3 și contrara propoziției 4.

(8 p)

B. Aplicați explicit operațiile de conversiune și obversiune, pentru a deriva conversa și obversa corecte ale fiecăreia dintre propozițiile 2 și 3, atât în limbaj formal, cât și în limbaj natural.

(8 p)

C. Construiți, atât în limbaj formal cât și în limbaj natural, conversa obversei subalternei propoziției 4, respectiv, contradictoria conversei propoziției 3. (6 p)

D. Doi elevi, X și Y, opinează astfel:

X: *Dacă toate numerele pare sunt divizibile cu 2, atunci toate numerele divizibile cu 2 sunt pare.*

Y: *Dacă niciun om politicos nu este necuviincios, atunci toți oamenii politicoși sunt cuviincioși.*

Pornind de la această situație:

- a) scrieți, în limbaj formal, opiniile celor doi elevi; (4 p)
- b) precizați corectitudinea/incorectitudinea logică a raționamentelor formalizate; (2 p)
- c) explicați corectitudinea/incorectitudinea logică a raționamentului elevului X. (2 p)

SUBIECTUL III

(30 de puncte)

A. Fie următoarele două moduri silogistice: oao-2, aeo-4.

1. Scrieți schema de inferență corespunzătoare fiecăruia dintre cele două moduri silogistice date și construiți, în limbaj natural, un silogism care să corespundă uneia dintre cele două scheme de inferență. (8 p)

2. Verificați explicit, prin metoda diagramelor Venn, validitatea fiecăruia dintre cele două moduri silogistice date, precizând totodată decizia la care ați ajuns. (6 p)

B. Construiți, atât în limbaj formal cât și în limbaj natural, un silogism valid prin care să justificați propoziția *Unele inferențe imediate nu sunt nevalide.* (6 p)

C. Fie următorul silogism: *Unii oameni care știu să citească nu sunt copii, dat fiind că unii preșcolari nu știu să citească și că preșcolarii sunt copii.*

Pornind de la silogismul dat, stabiliți care dintre următoarele propoziții sunt adevărate și care sunt false (notați propozițiile adevărate cu litera **A**, iar propozițiile false cu litera **F**):

1. Termenul cu rol de predicat logic în premisa majoră este distribuit într-o singură propoziție în care apare.
2. Subiectul logic al concluziei este reprezentat de termenul „oameni care știu să citească”.
3. Premisa minoră a silogismului este o propoziție universală afirmativă.
4. Termenul mediu este distribuit în premisa majoră și nedistribuit în premisa minoră. (4 p)

D. Fie următoarea definiție:

Verbul este o parte de vorbire diferită de substantiv.

- a) Menționați o regulă de corectitudine pe care o încalcă definiția dată. (2 p)
- b) Precizați o altă regulă de corectitudine a defnirii, diferită de regula identificată la punctul a. și construiți o definiție care să o încalce, având ca definit termenul „verb”. (4 p)

BAREM DE EVALUARE ȘI DE NOTARE

TEST 4

- ◆ Pentru orice soluție corectă, chiar dacă este diferită de cea din barem, se acordă punctajul corespunzător.
- ◆ Nu se acordă fracțiuni de punct, dar se pot acorda punctaje intermediare pentru rezolvări parțiale, în limitele punctajului indicat în barem.
- ◆ Se acordă 10 puncte din oficiu. Nota finală se calculează prin împărțirea punctajului obținut la 10.

Model de rezolvare

SUBIECTUL I

(30 de puncte)

A. răspuns corect:

1-c, 2-c, 3-a, 4-b, 5-d, 6-b, 7-a, 8-c, 9-d, 10-c

B.

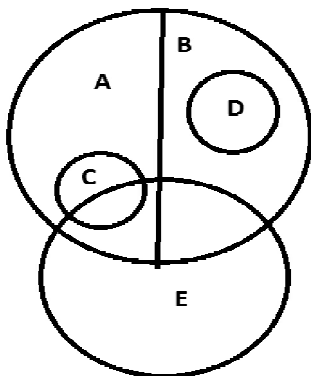

Diagrama Euler comună care redă raporturile extensionale dintre termenii A, B, C, D și E

SUBIECTUL II

(30 de puncte)

A. Formula propoziției 1 este $SoP \Rightarrow$ subcontrara ei în limbaj formal este SiP , iar în limbaj natural: “Unele poligoane sunt patrulatere.”

Formula propoziției 2 este $SaP \Rightarrow$ contradictoria ei în limbaj formal este SoP , iar în limbaj natural: “Unele mărfuri nu au un preț.”

Formula propoziției 3 este $SiP \Rightarrow$ supraalterna ei în limbaj formal este SaP , iar în limbaj natural: “Toate tastaturile sunt fără fir.”

Formula propoziției 4 este $SeP \Rightarrow$ contrara ei în limbaj formal este SaP , iar în limbaj natural: “Toate personajele imaginare au drept de vot.”

B. Conversiunea propoziției 2:

- În limbaj formal: $SaP \xrightarrow{cv.acc.} PiS$

În limbaj natural: “Dacă toate mărfurile au un preț, atunci unele lucruri care au un preț sunt mărfuri.”

Obversiunea propoziției 2:

- În limbaj formal: $SaP \xrightarrow{obv} Se\bar{P}$

În limbaj natural: “Dacă toate mărfurile au un preț, atunci nicio marfă nu este un lucru lipsit de preț.”

Conversiunea propoziției 3:

- În limbaj formal: $SiP \xrightarrow{cv.} PiS$

În limbaj natural: “Dacă unele tastaturi sunt fără fir, atunci unele obiecte fără fir sunt tastaturi.”

Obversiunea propoziției 4:

- În limbaj formal: $SiP \xrightarrow{obv} So\bar{P}$

În limbaj natural: “Dacă unele tastaturi sunt fără fir, atunci unele tastaturi nu sunt prevăzute cu fir.”

C. Determinarea conversei obversei subalternei propoziției 4:

În limbaj formal:

$$\blacksquare \text{ SeP} \xrightarrow{\text{subalternare}} \text{ SoP}$$

$$\blacksquare \text{ SoP} \xrightarrow{\text{obv}} \text{ Si}\bar{\text{P}} \xrightarrow{\text{cv}} \bar{\text{P}}\text{Si}$$

În limbaj natural $\bar{\text{P}}\text{Si}$ se traduce: “Unii indivizi care nu au drept de vot sunt personaje imaginare.”

Determinarea contradictoriei conversei propoziției 3:

$$\blacksquare \text{ SiP} \xrightarrow{\text{cv}} \text{ PiS} \xrightarrow{\text{contradicție}} \text{ PeS}$$

În limbaj natural PeS se traduce “Niciun obiect fără fir nu este tastatură.”

D. a) Cu notațiile S = “numere pare”, P = “numere divizibile cu 2”, argumentul lui X se traduce în limbaj formal:

$$\blacksquare \text{ SaP} \rightarrow \text{ PaS}$$

Cu notațiile S= “oameni politicoși”, P = “oameni cuviincioși”, raționamentul lui Y se traduce în limbaj formal:

$$\blacksquare \text{ SeP} \rightarrow \text{ Sa}\bar{\text{P}}$$

b) Argumentul lui X este o conversiune incorectă (nevalidă).

Argumentul lui Y este o obversiune corectă (validă)

c) X: $\text{S}^+ \text{aP}^- \rightarrow \text{P}^+ \text{aS}^-$

Se constată că termenul P este distribuit în concluzie (PaS), fără a fi distribuit în premisă (SaP) $\Rightarrow$ nu se respectă legea distribuirii termenilor $\Rightarrow$ argumentul lui X este nevalid.

SUBIECTUL III

(30 de puncte)

A. 1. Schema de inferență pentru modul silogistic oao-2:

PoM

SaM

SoP

Schema de inferență pentru modul silogistic aeo-4:

PaM

MeS

SoP

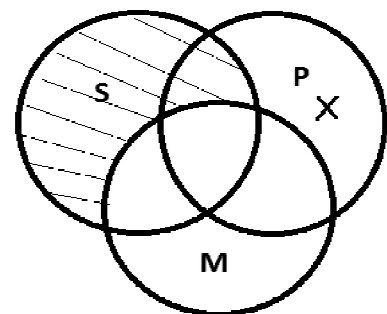
Construirea unui silogism în limbaj natural care corespunde uneia din cele două scheme de inferență:

De ex. pentru modul oao-2:

Notații: P = „argentinian”, M = „sportiv”, S = „fotbalist”

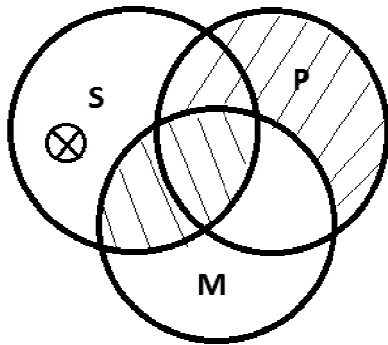
Un silogism în limbaj natural care corespunde schemei de inferență alese este: *Unii argentinieni nu sunt sportivi și toți fotbaliștii sunt sportivi, așadar unii fotbaliști nu sunt argentinieni.*

2. Diagrama Venn pentru oao-2

Se observă că în niciun sector $S\bar{P}$ nu există elemente $\Rightarrow$ concluzia SoP nu apare reprezentată $\Rightarrow$ oao-2 este nevalid

Diagrama Venn pentru aeo-4:

Vezi observația de la varianta 2

aeo-4 este un mod silogistic slab. Termenul S are 3 regiuni vide în diagramă. În urma introducerii condiției de existență pentru termenul S (marcată prin $\otimes$), concluzia silogismului (SoP) este reprezentată în diagramă $\Rightarrow$ aeo-4 este valid.

B. Vezi observația de la varianta 2

Propoziția dată: *Unele inferențe imediate nu sunt nevalide.*

Notății: S= “inferențe imediate”

P= “inferențe nevalide”

Propoziția dată are formula SoP

Un silogism în limbaj formal care permite derivarea validă a propoziției SoP este eio-1

MeP

SiM

SoP

Notăm cu M = “obversiuni corecte”

Un silogism în limbaj natural care justifică propoziția dată este: *Nicio obversiune corectă nu este nevalidă și unele inferențe imediate sunt obversiuni corecte, așadar unele inferențe imediate nu sunt nevalide.*

C. Concluzia silogismului este: *Unii oameni care știu să citească nu sunt copii.* $\Rightarrow$ S= „oameni care știu să citească”, P = „copii” $\Rightarrow$ M = „preșcolari”.

Schema de inferență corespunzătoare silogismului este:

M^+aP^- **aoo-3**

MoS^+

S^-oP^+

După identificarea **pe ciornă** a schemei de inferență a silogismului și stabilirea semnelor de distribuire a termenilor, determinați și notați **pe foia de examen valorile de adevăr** ale propozițiilor din cerință.

D. Definiția dată încalcă regula formei afirmative.

O altă cerință de defnire este regula adecvării.

Un exemplu de definiție a termenului “verb” care încalcă această regulă:

- *Verbul este o parte de vorbire cu funcție sintactică de predicat.*

Barem de notare**SUBIECTUL I****(30 de puncte)****A. câte 2 p** pentru fiecare răspuns corect, astfel:1-c, 2-c, 3-a, 4-b, 5-d, 6-b, 7-a, 8-c, 9-d, 10-c **10 x 2 p = 20 p****B. 1.** reprezentarea corectă, prin metoda diagramelor Euler, într-o diagramă comună, a raporturilor logice dintre cei cinci termeni **2 p****2. câte 1 punct** pentru fiecare răspuns corect, astfel:a-A, b-F, c-A, d-F, e-A, f-A, g-F, h-F **8 x 1 p = 8 p****SUBIECTUL II****(30 de puncte)****A. - câte 1 p** pentru construirea, în limbaj formal, a subcontrării propoziției 1 (SiP), a contradictoriei propoziției 2 (SoP), a supraalternei propoziției 3 (SaP) și a contrării propoziției 4 (SaP) **4 x 1 p = 4 p****- câte 1 p** pentru construirea, în limbaj natural, a subcontrării propoziției 1, a contradictoriei propoziției 2, a supraalternei propoziției 3 și a contrării propoziției 4 **4 x 1 p = 4 p****B. - câte 1 p** pentru aplicarea explicită a operațiilor de conversiune și obversiune, pentru a deriva conversa și obversa corecte ale fiecăreia dintre propozițiile 2 și 3, în limbaj formal **2 x 2 x 1 p = 4 p****- câte 1 p** pentru derivarea, în limbaj natural, a conversei fiecăreia dintre propozițiile 2 și 3 **2 x 1 p = 2 p****- câte 1 punct** pentru derivarea, în limbaj natural, a obversei fiecăreia dintre propozițiile 2 și 3 **2 x 1 p = 2 p****C. - câte 1 punct** pentru construirea, în limbaj formal, a conversei obversei subalternei propoziției 4 ($\sim$ PiS), respectiv, a contradictoriei conversei propoziției 3 (PeS) **2 x 1 p = 2 p****- câte 2 p** pentru construirea, în limbaj natural, a conversei obversei subalternei propoziției 4, respectiv, a contradictoriei conversei propoziției 3. **2 x 2 p = 4 p****D. a. câte 2 p** pentru scrierea, în limbaj formal, a fiecăreia dintre opiniile celor doi elevi (X: SaP $\rightarrow$ PaS, respectiv Y: SeP $\rightarrow$ Sa $\sim$ P) **2 x 2 p = 4 p****b. câte 1 p** pentru precizarea corectitudinii/ incorectitudinii logice a fiecăruia dintre cele două raționamente formalizate (de exemplu, raționamentul lui X: conversiune nevalidă, raționamentul lui Y: obversiune validă) **2 x 1 p = 2 p****c. explicarea incorectitudinii logice a raționamentului elevului X (de exemplu, X:**S⁺aP⁻ $\rightarrow$ P⁺aS⁻ inferență validă; termenul P este distribuit în concluzie, dar nedistribuit în premisă, așadar se încalcă legea distribuirii termenilor $\Rightarrow$ argumentul lui X este incorect) **2 p****SUBIECTUL III****(30 de puncte)****A. 1. - câte 2 p** pentru scrierea schemei de inferență corespunzătoare fiecăruia dintre cele două moduri silogistice date, astfel:

oao-2 PoM

aeo-4 PaM

SaMMeS

SoP

SoP

2 x 2 p = 4 p**- construirea, în limbaj natural, a unui silogism care să corespundă oricăreia dintre cele două****scheme de inferență****4 p****2. - câte 2 p** pentru reprezentarea grafică, prin intermediul diagramelor Venn, a fiecăruia dintre cele două moduri silogistice date **2 x 2 p = 4 p****- câte 1 punct** pentru precizarea deciziei privind validitatea fiecărui mod silogistic reprezentat

grafic: oao-2 - mod silogistic nevalid, aeo-4 - mod silogistic valid

2 x 1 p = 2 p**Notă:** Punctajul se acordă numai în situația în care decizia privind validitatea fiecărui mod silogistic rezultă din reprezentarea corectă a acestuia.**B. - construirea, în limbaj formal, a silogismului valid care justifică propoziția dată** **3 p****- construirea, în limbaj natural, a silogismului valid care justifică propoziția dată** **3 p****C. câte 1 punct** pentru fiecare răspuns corect, astfel:

1-A, 2-A, 3-F, 4-A

4 x 1 p = 4 p**D. a. - menționarea oricăreia reguli de corectitudine pe care o încalcă definiția dată** **2 p****b. - precizarea oricăreia alte reguli de corectitudine a definirii, diferită de regula de la punctul a.** **2 p****- construirea definiției cerute, având ca definit termenul „verb”** **2 p**

Logică, argumentare și comunicare

Profilul umanist din filiera teoretică, profilul servicii din filiera tehnologică și toate profilurile și specializările din filiera vocațională, cu excepția profilului militar

Model de antrenament

TESTUL 5

- Toate subiectele sunt obligatorii. Se acordă 10 puncte din oficiu.
- Timpul efectiv de lucru este de 3 ore.

SUBIECTUL I**(30 de puncte)**

A. Scrieți pe foaia de examen litera corespunzătoare răspunsului corect, pentru fiecare dintre enunțurile de mai jos. Este corectă o singură variantă de răspuns.

- Într-o demonstrație, teza de demonstrat **nu** este:
  - clară și precis formulată
  - o metaforă
  - o propoziție probabilă
  - o propoziție care rămâne aceeași pe tot parcursul demonstrației
- Raționamentul *Dacă unii oameni sunt sănătoși, atunci unii oameni nu sunt bolnavi* este:
  - deducție mediată nevalidă
  - deducție imediată validă
  - inducție incompletă
  - inducție completă
- Între termenii *paradis* și *rai* există un raport de:
  - opозиție
  - încrucișare
  - contrarietate
  - identitate
- Predicatul logic al propoziției *Nimeni nu este nemuritor* este:
  - nimeni*
  - nimeni nu este*
  - nemuritor*
  - este nemuritor*
- Clasificarea animalelor în : *vertebrate, nevertebrate și de apă* este:
  - completă, deoarece nu lasă rest
  - incompletă, deoarece lasă rest
  - incorectă, deoarece nu respectă regula criteriului unic
  - omogenă.
- Termenul *tineret* este:
  - relativ, pozitiv, general, nevid
  - relativ, pozitiv, colectiv, nevid
  - absolut, pozitiv, imprecis, colectiv
  - absolut, pozitiv, singular, colectiv
- Raționamentul *Unii medici sunt incompetenți, deci toți medicii sunt incompetenți* este:
  - inducție completă
  - inducție incompletă
  - un raționament cert
  - deducție
- Inducția completă este :
  - o generalizare într-o clasă finită de elemente
  - o generalizare într-o clasă infinită de elemente

- c) o particularizare
- d) o individualizare

9. Dacă termenului *școală profesională* i se elimina proprietatea *profesională*, atunci:

- a) intensiunea crește
- b) extensiunea crește
- c) extensiunea scade
- d) intensiunea și extensiunea rămân constante

10. Reprezintă o propoziție particular afirmativă:

- a) *Casele din aceasta zonă sunt tradiționale.*
- b) *Majoritatea turiștilor vizitează această cascadă.*
- c) *Omul are un destin.*
- d) *Cei care scriu corect tema vor primi notă mare.*

(20 p)

B. Fie termenii A, B, C, D și E, astfel încât: A și B sunt în raport de contradicție și epuizează universul de discurs. C este în raport de încrucișare cu B, dar de opoziție cu A. E este specie atât pentru B, cât și pentru C. D este în opoziție cu E și cu B, dar subordonat lui C.

1. Reprezentați, prin metoda diagramelor Euler, pe o diagramă comună, raporturile logice dintre cei cinci termeni. (2 p)

2. Stabiliți, pe baza raporturilor existente între termenii A,B,C,D,E, care dintre următoarele propoziții sunt adevărate și care sunt false (notați propozițiile adevărate cu litera A, iar propozițiile false cu litera F):

- a) Unii A sunt B.
- b) Unii C nu sunt D.
- c) Toți E sunt B.
- d) Unii E nu sunt C.
- e) Nici un D nu este A.
- f) Unii B nu sunt C.
- g) Nici un A nu este E.
- h) Unii B sunt D.

(8 p)

SUBIECTUL II

(30 de puncte)

Se dau următoarele propoziții:

1. *Niciun turist din cabană nu este cazat în acest week-end.*
2. *Unele flori de primăvară sunt plăcut mirositoare.*
3. *Toți cei care iubesc natura sunt prezenți la acest marș.*
4. *Câteva persoane care locuiesc în casele vecine nu sunt înscrise în clubul de golf.*

A. Construiți, atât în limbaj formal, cât și în limbaj natural, contradictoria propoziției 1, supraalterna propoziției 2, subalterna propoziției 3 și subcontrara propoziției 4. (8 p)

B. Aplicați explicit operațiile de conversiune și obversiune, pentru a deriva conversa și obversa corecte ale fiecăreia dintre propozițiile 1 și 3, atât în limbaj formal, cât și în limbaj natural. (8 p)

C. Construiți, atât în limbaj formal, cât și în limbaj natural, conversa obversei subalternei propoziției 1, respectiv contradictoria obversei conversei propoziției 2. (6 p)

D. Doi elevi, X și Y, opinează astfel:

X: *Dacă oamenii cu reputație bună sunt respectați, atunci toate persoanele respectate au reputație bună.*

Y: *Dacă niciun politician nu este corect, atunci unele persoane corecte nu sunt politicieni.*

Pornind de la această situație:

- a) Scrieți, în limbaj formal, opiniile celor doi elevi. (4 p)
- b) Precizați corectitudinea/incorectitudinea logică a raționamentelor formalizate. (2 p)

- c) Explicați corectitudinea/incorectitudinea logică a raționamentului elevului X. (2 p)

SUBIECTUL III**(30 de puncte)**

A. Fie următoarele două moduri silogistice: aaa-3, iai-4.

A.1. Scrieți schema de inferență corespunzătoare fiecăruia dintre cele două moduri silogistice date și construiți, în limbaj natural, un silogism care să corespundă uneia dintre cele două scheme de inferență (8 p)

2. Verificați explicit, prin metoda diagramelor Venn, validitatea fiecăruia dintre cele două moduri silogistice date, precizând totodată decizia la care ați ajuns. (6 p)

B. Construiți, atât în limbaj formal, cât și în limbaj natural, un silogism valid, prin care să justificați propoziția *Unii adolescenți adoptă un comportament inadecvat în situații de criză*. (6 p)

C. Fie următorul silogism: *Unele argumente în situații de criză sunt eronate, deoarece toate argumentele în situații de criză sunt amplificate de neliniște, iar unele argumente eronate sunt amplificate de neliniște*.

Pornind de la silogismul dat, stabiliți care dintre următoarele propoziții sunt adevărate și care sunt false (notați propozițiile adevărate cu litera A, iar propozițiile false cu litera F):

1. Termenul mediu este *amplificat de neliniște*.
2. Premisa majoră este o propoziție particular afirmativă.
3. Termenul minor este distribuit doar în premisa minoră.
4. Termenul major nu își păstrează distribuția din premisă în concluzie. (4 p)

D. Fie următoarea definiție:

Virusul nu e bacterie.

a) Precizați o regulă pe care o încalcă definiția dată. (2 p)

b) Numiți o altă regulă de corectitudine a defnirii, diferită de regula identificată la punctul a. și construiți o definiție care să o încalce, având ca definit termenul *virus*. (4 p)

BAREM DE EVALUARE ȘI DE NOTARE**TEST 4**

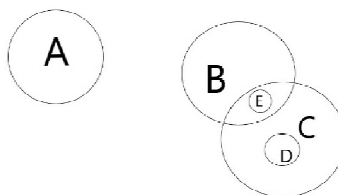
- ◆ Pentru orice soluție corectă, chiar dacă este diferită de cea din barem, se acordă punctajul corespunzător.
- ◆ Nu se acordă fracțiuni de punct, dar se pot acorda punctaje intermediare pentru rezolvări parțiale, în limitele punctajului indicat în barem.
- ◆ Se acordă 10 puncte din oficiu. Nota finală se calculează prin împărțirea punctajului obținut la 10.

Model de rezolvare**SUBIECTUL I****(30 de puncte)**

A. Răspunsurile corecte sunt următoarele:

1-b, 2-b, 3-d, 4-c, 5-c, 6-c, 7-b, 8-a, 9-b, 10-b.

B. 1. Reprezentarea corectă, prin metoda diagramelor Euler, pe o diagramă comună, a raporturilor logice dintre cei cinci termeni este următoarea:

2. Răspunsurile corecte sunt următoarele:

a-F, b-A, c-A, d-F, e-A, f-A, g-A, h-F

SUBIECTUL II**(30 de puncte)**

A. în limbaj formal:

- contradictoria propoziției 1/SeP este SiP

- supraalternă propoziției 2/SiP este SaP
- subalternă propoziției 3/SaP este SiP
- subcontrară propoziției 4/SoP este SiP

În limbaj natural:

- contradictoria propoziției *Niciun turist din cabană nu este cazat în acest week-end.* este *Unii turiști din cabană sunt cazați în acest week-end*
- supraalternă propoziției *Unele flori de primăvară sunt plăcut mirositoare.* este *Toate florile de primăvară sunt plăcut mirositoare.*
- subalternă propoziției *Toți cei care iubesc natura sunt prezenți la acest marș.* este *Unii dintre cei care iubesc natura sunt prezenți la acest marș.*
- subcontrară propoziției *Câteva persoane care locuiesc în casele vecine nu sunt înscrise în clubul de golf.* este *Câteva persoane care locuiesc în casele vecine sunt înscrise în clubul de golf.*

B. În limbaj formal:

- conversa corectă a propoziției 1: $SeP \xrightarrow{c} PeS$
- conversa corectă a propoziției 3: $SaP \xrightarrow{c.a.} PiS$
- obversa corectă a propoziției 1: $SeP \xrightarrow{o} Sa\sim P$
- obversa corectă a propoziției 3: $SaP \xrightarrow{o} Se\sim P$

În limbaj natural:

- conversa corectă a propoziției 1: Dacă *Niciun turist din cabană nu este cazat în acest week-end*, atunci *niciun turist cazat în acest week-end nu este din cabană.*
- conversa corectă a propoziției 3: Dacă *Toți cei care iubesc natura sunt prezenți la acest marș*, atunci *unele persoane prezente la acest marș sunt iubitoare de natură.*
- obversa corectă a propoziției 1: Dacă *niciun turist din cabană nu este cazat în acest week-end*, atunci *toți turiștii din cabană sunt non-cazați în acest week-end.*
- obversa corectă a propoziției 3: Dacă *toți cei care iubesc natura sunt prezenți la acest marș*, atunci *niciun iubitor de natură nu este absent de la acest marș.*

C. construirea, în limbaj formal:

- a conversei obversei subalternei propoziției 1/ SeP
  - SeP are subalternă $SoP \xrightarrow{o} Si\sim P \xrightarrow{c} \sim PiS$
- a contradictoriei obversei conversei propoziției 2/ SiP
  - $SiP \xrightarrow{c} PiS \xrightarrow{o} Po\sim S$ care are contradictoria $Pa\sim S$

construirea, în limbaj natural:

- a conversei obversei supraalternei propoziției 1: $\sim PiS$ / *Unii turiști non- cazați în acest week-end sunt din cabană.*
- a contradictoriei obversei conversei propoziției 2: $Pa\sim S$ / *Toți cei prezenți la acest marș sunt non-iubitori de natură.*

D. a. scrierea, în limbaj formal, a fiecăreia dintre opiniile celor doi elevi:

- **X: $SaP \xrightarrow{c} PaS$, Y: $SeP \xrightarrow{c} PoS$**

b. precizarea corectitudinii/incorectitudinii logice a fiecăruia dintre cele două raționamente formalizate:

- **X: $SaP \xrightarrow{c} PaS$ conversiune nevalidă,**
- **Y: $SeP \xrightarrow{c} PoS$ conversiune validă**

c. explicarea corectitudinii/incorectitudinii logice a raționamentului elevului X : de exemplu, X: $SaP \rightarrow PaS$ conversiune nevalidă, se încalcă legea distribuirii termenilor, termenul S apare distribuit în concluzie, dar nu este distribuit în premisă.

SUBIECTUL III**(30 de puncte)**

A. 1. - schemele de inferență corespunzătoare fiecăruia dintre cele două moduri silogistice date, astfel:

aaa-3	MaP	iai-4	PiM
	<u>MaS</u>		<u>MaS</u>
	SaP		SiP

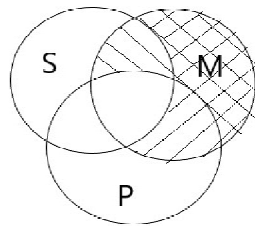
- construirea, în limbaj natural, a unui silogism care să corespundă oricăreia dintre cele două scheme de inferență.

Obs. Vom construi ca model, câte un exemplu de silogism, în limbaj natural, pentru fiecare schemă de inferență:

MaP   *Toți românii sunt europeni*
MaS   *Toți românii sunt oameni*
 SaP   *Toți oamenii sunt europeni*

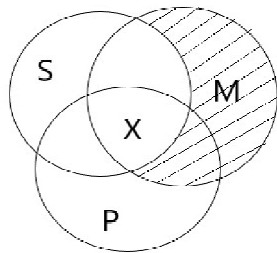
PiM   *Unele animale acvatice sunt mamifere*
MaS   *Toate mamiferele sunt vertebrate.*
 SiP   *Unele vertebrate sunt animale acvatice*

2. - reprezentarea corespunzătoare, prin intermediul diagramelor Venn, a fiecăreia dintre cele două moduri silogistice date.

aaa-3   MaP
           MaS
           SaP

aaa-3 - mod silogistic nevalid

iai-4   PiM
           MaS
           SiP

iai - 4 - mod silogistic valid

B.

- construirea, în limbaj formal, a silogismului valid care să justifice propoziția dată:

- identificăm termenii *S/ adolescenți* , *P/ adoptă un comportament inadecvat în situații de criză*, *M/impulsiv*

Un exemplu de silogism ca model:

În limbaj formal: aii-1

În limbaj natural:

MaP   *Toți oamenii impulsivi adoptă un comportament inadecvat în situații de criză*
SiM   *Unii adolescenți sunt impulsivi*
 SiP   *Unii adolescenți adoptă un comportament inadecvat în situații de criză*

C. Se identifică silogismul standard

Unele argumente eronate sunt amplificate de neliniște   - PiM-

Toate argumentele în situații de criză sunt amplificate de neliniște   + SaM-

Unele argumente în situații de criză sunt eronate   - SiP-

1-A,   2-A,   3-A,   4-F

D.

a. precizarea regulii de corectitudine pe care o încalcă definiția dată: regula negației

b. -precizarea altei reguli de corectitudine a definirii, diferită de regula de la punctul a.

De exemplu, regula clarității și preciziei.

- construirea definiției cerute, având ca definit termenul *virus*:

De exemplu: *Virusul este inamicul public numărul 1.*

Barem de notare

SUBIECTUL I**(30 de puncte)**

A. câte 2 p pentru fiecare răspuns corect, astfel:

1-b, 2-b, 3-d, 4-c, 5-c, 6-c, 7-b, 8-a, 9-b, 10-b. **10 x 2 p = 20 p**B. 1. reprezentarea corectă, prin metoda diagramelor Euler, pe o diagramă comună, a raporturilor logice dintre cei cinci termeni **2 p**

2. câte 1 punct pentru fiecare răspuns corect, astfel:

a-F, b-A, c-A, d-F, e-A, f-A, g-A, h-F **8 x 1 p = 8 p****SUBIECTUL II****(30 de puncte)**A. - câte 1 p pentru construirea, în limbaj formal, a contradictoriei propoziției 1 (SiP), a supraalternei propoziției 2 (SaP), a subalternei propoziției 3 (SoP) și a subcontrarei propoziției 4 (SiP) **4 x 1 p = 4 p**- câte 1 p pentru construirea, în limbaj natural, a contradictoriei propoziției 1, a supraalternei propoziției 2, a subalternei propoziției 3 și a subcontrarei propoziției 4 **4 x 1 p = 4 p**B. - câte 1 p pentru aplicarea explicită a operațiilor de conversiune și obversiune, pentru a deriva conversa și obversa corecte ale fiecăreia dintre propozițiile 1 și 3, în limbaj formal **2 x 2 x 1 p = 4 p**- câte 1 p pentru derivarea, în limbaj natural, a conversei fiecăreia dintre propozițiile 1 și 3 **2 x 1 p = 2 p**- câte 1 p pentru derivarea, în limbaj natural, a obversei fiecăreia dintre propozițiile 1 și 3 **2 x 1 p = 2 p**C. - câte 1 p pentru construirea, în limbaj formal, a conversei obversei subalternei propoziției 1 ($\sim$ PiS), respectiv, a contradictoria obversei conversei propoziției 2 (Pa $\sim$ S) **2 x 1 p = 2 p**- câte 2 p pentru construirea, în limbaj natural, a conversei obversei subalternei propoziției 1, respectiv, a contradictoriei obversei conversei propoziției 2 **2 x 2 p = 4 p**D. a. câte 2 p pentru scrierea, în limbaj formal, a fiecăreia dintre opiniile celor doi elevi (X: SaP $\rightarrow$ PaS, respectiv Y: SeP $\rightarrow$ PoS) **2 x 2 p = 4 p**b. câte 1 punct pentru precizarea corectitudinii/incorectitudinii logice a fiecăruia dintre cele două raționamente formalizate (de exemplu, X: SaP $\rightarrow$ PaS, conversiune nevalidă, Y: SeP $\rightarrow$ PoS conversiune validă) **2 x 1 p = 2 p**c. explicarea corectitudinii/incorectitudinii logice a raționamentului elevului X (de exemplu, X: SaP $\rightarrow$ PaS conversiune nevalidă, se încalcă legea distribuirii termenilor, termenul S apare distribuit în concluzie, dar nu este distribuit în premisă) **2 p****SUBIECTUL III****(30 de puncte)**

A. 1. - câte 2 puncte pentru scrierea schemei de inferență corespunzătoare fiecăruia dintre cele două moduri silogistice date, astfel:

MaP PiM

MaS MaSSaP SiP **2 x 2 p = 4 p**- construirea, în limbaj natural, a unui silogism care să corespundă oricăreia dintre cele două scheme de inferență. **4 p**2. - câte 2 p pentru reprezentarea corespunzătoare, prin intermediul diagramelor Venn, a fiecăruia dintre cele două moduri silogistice date. **2 x 2 p = 4 p**- câte 1 p pentru precizarea deciziei privind validitatea fiecărui mod silogistic reprezentat grafic: **aaa-3 - mod silogistic nevalid, iai-4 - mod silogistic valid****Notă** - Punctajul se acordă numai în situația în care decizia privind validitatea fiecărui mod silogistic rezultă din reprezentarea grafică a acestuia. **2 x 1 p = 2 p**B. - construirea, în limbaj formal, a silogismului valid care să justifice propoziția dată **3 p**- construirea, în limbaj natural, a silogismului valid care să justifice propoziția dată **3 p**

C. câte 1 punct pentru fiecare răspuns corect, astfel:

1-A, 2-A, 3-A, 4-F **4 x 1 p = 4 p**

D.

a. precizarea oricăreia reguli de corectitudine pe care o încalcă definiția dată. **2 p**b. -numirea oricăreia alte reguli de corectitudine a definirii, diferită de regula de la punctul a. **2 p**- construirea definiției cerute, având ca definit termenul *virus*. **2 p**

Economie**Profilul umanist din filiera teoretică, profilul servicii din filiera tehnologică
și toate profilurile și specializările din filiera vocațională, cu excepția profilului militar****Model de antrenament****TESTUL 1**

- Toate subiectele sunt obligatorii. Se acordă 10 puncte din oficiu.
- Timpul efectiv de lucru este de 3 ore.

SUBIECTUL I**(30 de puncte)**

Scrieți pe foaia de examen, litera corespunzătoare răspunsului corect.

- Costul de oportunitate sau costul real al alegerii, reprezintă:
  - ansamblul cheltuielilor cu materii prime și energie necesare obținerii unui produs
  - expresia valorică a opțiunilor consumatorului
  - alternativa cea mai bună la care se renunță prin alegerea unei variante de consum sau de producere a unor bunuri
  - valoarea monetară a consumului de factori de producție
- Resursele umane și materiale sunt limitate deoarece:
  - sunt epuizabile
  - sunt insuficiente în raport cu nevoile
  - nu sunt recuperabile
  - sunt primare
- Utilitatea economică a unui bun:
  - depinde de aprecierea pe care consumatorul o face între bunul respectiv și nevoile sale
  - are aceeași mărime pentru oricine consumă bunul respectiv
  - este negativă atunci când utilitatea sa marginală scade
  - depinde de munca înmagazinată în bunul respectiv
- Relația dintre resurse și factorii de producție constă în aceea că:
  - resursele sunt din abundență, iar factorii de producție sunt limitați
  - atât resursele, cât și factorii de producție sunt limitați și au întrebuintări alternative
  - factorii de producție sunt doar resursele atrase și utilizate pentru a produce bunuri economice
  - factorii de producție participă la producerea resurselor
- Din capitalul circulant fac parte:
  - amortizarea
  - calculatoarele firmei
  - materiile prime
  - clădirile pentru producție
- Uzura fizică a capitalului fix se produce din cauza:
  - manifestării pe piață a unor producători care utilizează același tip de capital fix, dar cu o eficiență sporită
  - deprecierii treptate a caracteristicilor funcționale, ca urmare a folosirii și /sau a acțiunii factorilor naturali
  - progresului tehnic și a condițiilor pieței care permit apariția unor utilaje mai performante
  - folosirii necorespunzătoare a utilajelor respective
- Bunurile economice au drept caracteristică fundamentală raritatea deoarece:
  - sunt produse numai de firmele care obțin profit
  - se găsesc în cantități insuficiente față de nevoi
  - sunt destinate în mod direct producerii altor bunuri și servicii
  - se pot obține de către firme cu cheltuieli foarte mici
- În economia de piață, ce categorie de costuri poate ajunge până la limita prețului de vânzare, fără să pună în pericol activitatea agentului economic?
  - costurile fixe
  - costurile variabile
  - costurile unitare

- d) costurile fixe medii
9. Profitul răsplătește:
- comportamentul rațional al consumatorului
  - contribuția la activitatea de producție a salariatului
  - contribuția la activitate a managerului angajat
  - contribuția organizatorică și managerială a întreprinzătorului
10. Pragul de rentabilitate în activitatea economică arată nivelul producției pentru care:
- costul variabil este zero
  - costul total este egal cu profitul
  - profitul este egal cu cifra de afaceri
  - profitul este egal cu zero

SUBIECTUL II**(30 de puncte)**

1. Transcrieți pe foaia de examen tabelul de mai jos:

Luna	Preț	Cantitatea cerută	Cantitatea oferită A	Cantitatea oferită B
Iunie	250	800		
Iulie	300	600		
August	400	500		
Septembrie	450	400		
Octombrie	500	200		

Se cere:

a. Completați coloanele tabelului dat cu valori numerice fictive, știind că acestea trebuie să evidențieze relația dintre prețul și cantitatea oferită dintr-un bun, iar cantitatea oferită B relevă situația în care purtătorii ofertei au găsit modalități de a produce acel bun mai ieftin decât în situația

b. Calculați coeficientul de elasticitate a ofertei în funcție de preț în situația B, pentru luna septembrie față de luna iulie, pe baza valorilor numerice pe care le-ați înscris în tabel, precizând totodată formula utilizată pentru realizarea calculului și tipul de elasticitate corespunzător valorii coeficientului pe care l-ați determinat. **(8 p)**

2. Pornind de la valori numerice fictive, calculați explicit modificarea procentuală a costului variabil mediu, precizând totodată sensul acestei modificări, în situația în care, costul variabil crește mai mult decât producția. **(10 p)**

3. O firmă utilizează un capital de 850 000 u.m. din care 60 % reprezintă capital fix care se amortizează în 36 de luni. Costurile salariale reprezintă 250 000 u.m., iar cifra de afaceri se ridică la 1 500 000 u.m. Determinați, scriind algoritmul folosit pentru efectuarea calculelor și explicitând simbolurile utilizate:

- amortizarea capitalului fix;
- rata profitului, calculată la capital. **(12 p)**

SUBIECTUL III**(30 de puncte)**

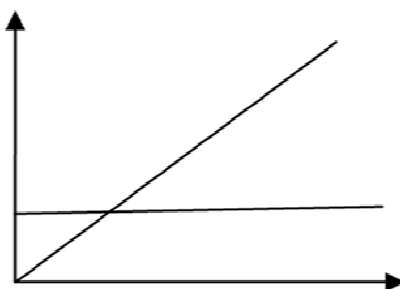
Răspundeți la cerințele următoare:

1. Se dă următorul text: *Atât consumatorul cât și producătorul, sunt agenți economici. În timp ce consumatorul acționează pe baza principiului utilității economice, producătorul, în baza liberei inițiative, poate decide cât, cum și pentru cine să producă. Ambii însă se ghidează după principiul maximizării profitului, din perspective diferite, care însă converg într-un anumit punct.*

- Enumerați patru noțiuni economice din textul dat.
- Menționați câte o caracteristică pentru două dintre noțiunile enumerate. **(10 p)**

2. Știind că modificarea prețului unui bun economic poate influența cererea, dar nu în ultimul rând, veniturile încasate de producători, precizați ce efect va avea creșterea prețului unui bun cu cerere elastică, asupra: venitului producătorului, cererii bunurilor substituibile, cererii bunurilor complementare. **(9 p)**

3. Transcrieți pe foaia de examen graficul de mai jos care ilustrează relația dintre principalele categorii de costuri totale, fixe și variabile

- a) Completați graficul marcând: originea axelor, linia, costurilor fixe, a costurilor variabile, axa costurilor și axa producției.
- b) Construiți pe grafic *linia costului total de producție* precizând totodată o situație economică prin care se poate modifica costul total pe termen scurt. (11 p)

BAREM DE EVALUARE ȘI DE NOTARE

TEST 1

- ◆ Pentru orice soluție corectă, chiar dacă este diferită de cea din barem, se acordă punctajul corespunzător.
- ◆ Nu se acordă fracțiuni de punct, dar se pot acorda punctaje intermediare pentru rezolvări parțiale, în limitele punctajului indicat în barem.
- ◆ Se acordă 10 puncte din oficiu. Nota finală se calculează prin împărțirea punctajului obținut la 10.

Model de rezolvare

SUBIECTUL I

(30 de puncte)

1. Răspunsuri corecte:

1-c, 2-b, 3-a, 4-c, 5-c, 6-b, 7-b, 8-c, 9-d, 10-d

SUBIECTUL II

(30 de puncte)

1.A. *De exemplu*, un posibil model de rezolvare, pentru completarea fiecăreia dintre cele două coloane ale tabelului, conform cerinței :

Luna	Preț	Cantitatea cerută	Cantitatea oferită A	Cantitatea oferită B
Iunie	250	800	200	250
Iulie	300	600	400	500
August	400	500	500	625
Septembrie	450	400	600	750
Octombrie	500	200	800	1000

B. - precizarea formulei coeficientului de elasticitate a ofertei în funcție de preț:

- $K_{e/p} = (\Delta Q / Q_0) / (\Delta P / P_0)$
- calcularea coeficientului pentru situația cerută:
  - În luna iulie: $P_0=300$ $Q_0=500$
  - În luna septembrie: $P_1=450$ $Q_1=750$
  - $K_{e/p} = (750-500) \times 300 / (450-300) \times 500 = 75000 / 75000 = 1$
  - Elasticitatea ofertei în funcție de preț este unitară, dacă prețul crește cu 50%, oferta va crește cu 50%

2. Un model de posibil de rezolvare:

- alegerea valorilor numerice în funcție de condițiile date :
  - t_0 : $CV_0=10000$ u. m. $Q_0=1000$ buc.
  - T_1 : $CV_1=12100$ u. m. $Q_1=1000$ buc
- calcularea explicită a modificării procentuale a costului variabil mediu :
  - $CVM_0 = CV_0 / Q_0 = 10000 / 1000 = 10$ um/buc
  - $CVM_1 = CV_1 / Q_1 = 12100 / 1100 = 11$ um/buc
  - $ICVM = CVM_1 / CVM_0 \times 100 = 11 / 10 \times 100 = 110$

Costul variabil mediu va crește cu 10% în condițiile în care CV a crescut cu 21% iar producția cu 10%.

3. Datele problemei:

- $K=850000\text{um}$, $K_f=0,6K$
- $T=36\text{ luni}=3\text{ ani}$, $C_{sal}=250000\text{ um}$, $CA=1500000\text{ um}$.
- Se cere: a. valoarea amortizării K_f ; b. rata profitului la capital.

Algoritmul de rezolvare:

a)

- $K=K_f+K_c$
- $K_f=0,6 \times 850000=510\ 000\text{ um}$
- $A_{kf}=K_f/t=510000/3=170000\text{ um}$

b)

- $K_c=K-K_f=850000-510000=340000\text{ um}$
- $CT=C_{mat}+c_{sal}=K_c+A_{kf}+C_{sal}=340000+170000+250000=760000\text{ um}$
- $Pr=CA-CT=1500000-760000=740000\text{ um}$
- $R_{p/k}=Pr/K \times 100=740000/850000 \times 100=87,05\%$

SUBIECTUL III

(30 de puncte)

1. a) enumerarea oricăror patru noțiuni economice din textul dat: de ex. *producătorul, consumatorul, utilitatea economică, maximizarea profitului.*

b) menționarea oricărei caracteristici corecte pentru fiecare dintre oricare două noțiuni alese

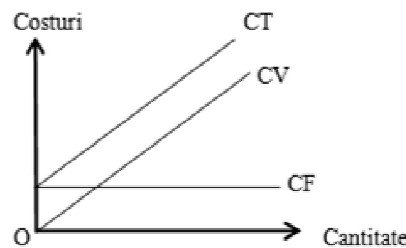
De ex.

- Producătorul utilizează resurse(naturale, de muncă și de capital) pentru a produce bunuri și servicii;
- consumatorul este actor esențial al economiei de piață și formează cererea de bunuri și servicii necesare satisfacerii trebuințelor;
- utilitatea economică este determinată subiectiv, este diferită de la un consumator la altul și reflectă preferințele individuale sau colective privind un anumit bun economic;
- maximizarea profitului este un obiectiv fundamental al firmei.

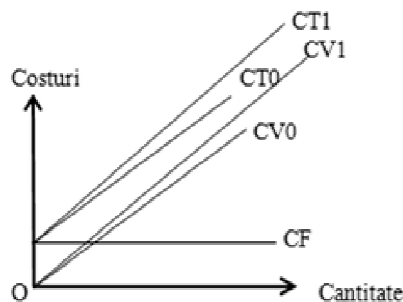
2. Efectele pe care le va avea creșterea prețului unui bun cu cerere elastică :

- *venitului producătorului va scădea,*
- *cererea bunurilor substituibile va crește,*
- *cererea bunurilor complementare va scădea.*

3. a) marcarea corectă pe grafic a fiecăruia dintre cele cinci elemente

b) - construcția cerută pentru condițiile date

Pe termen scurt, mărimea și dinamica costului total depinde de evoluția costului variabil, CT se va modifica în aceeași proporție, de ex. în condițiile în care $CF=100$ iar costurile variabile cresc de la $CV_0=100$ la $CV_1=150$, costul total va crește de la $CT_0=200$ la $CT_1=250$.

Barem de notare**SUBIECTUL I****(30 de puncte)**

1. câte **3 p** pentru fiecare dintre cele 10 răspunsuri corecte, astfel:

1-c, 2-b, 3-a, 4-c, 5-c, 6-b, 7-b, 8-c, 9-d, 10-d **(10 x 3p=30 p)**

SUBIECTUL II**(30 de puncte)**

1.A. câte **2 p** pentru completarea fiecăreia dintre cele două coloane ale tabelului, conform cerinței

2 x 2 p =4 p

B. - precizarea formulei coeficientului de elasticitate a ofertei în funcție de preț:

$K_{eo} / p = (\Delta Q / Q_0) / (\Delta P / P_0)$ **(1 p)**

- calcularea coeficientului pentru situația cerută **(2 p)**

- precizarea tipului de elasticitate corespunzător valorii coeficientului determinat: *ofertă cu elasticitate supraunitară / unitară / subunitară* **(1 p)**

2.

- alegerea valorilor numerice în funcție de condițiile date **(4 p)**

- calcularea explicită a modificării procentuale a costului variabil mediu **(4 p)**

Notă - În situația în care candidatul scrie doar algoritmul de calcul fără a ajunge la un rezultat se acordă **2 p** din cele **4 p** posibile.

- precizarea sensului modificării costului variabil mediu: *crește* **(2 p)**

3.

- **câte 2 p** pentru scrierea algoritmului în vederea determinării fiecăruia dintre indicatorii ceruți la subpunctele a) și b): algoritm complet în care se face precizarea semnificației notațiilor din formulele utilizate-**4p.**/ algoritm incomplet sau algoritm complet, dar fără a precizare semnificația notațiilor făcute-**2p.** **(2 x 4 p=8 p)**

- **câte 2 p** pentru precizarea valorilor determinate în cazul fiecăruia dintre indicatorii ceruți la subpunctele a) și b), astfel: *valoarea amortizării capitalului fix = 170.000 u.m, rata profitului la capital = 87,05%*- **(2 x 2p = 4 p)**

Notă - În situația în care candidatul nu obține valorile din barem din cauza unor erori de calcul se acordă **1 p** din cele **2 p** posibile.

SUBIECTUL III**(30 de puncte)**

1. a) **câte 1 p** pentru enumerarea oricăror patru noțiuni economice din textul dat. **(4x1p =4 p)**

b) **câte 3 p** pentru menționarea oricărei caracteristici corecte pentru fiecare dintre cele două noțiuni alese. **(2 x 3 p =6 p)**

2. **câte 3 p** pentru precizarea efectelor cerute în condițiile date, astfel: *venitului producătorului va scădea, cererea bunurilor substituibile va crește, cererea bunurilor complementare va scădea*

(3 x 3 p =9 p)

3. a) **câte 1 p** pentru marcarea corectă pe grafic a fiecăruia dintre cele cinci elemente cerute

(5 x 1 p =5 p)

b) - construcția cerută pentru condițiile date **(3 p)**

- precizarea explicită a unui exemplu de modificare a oricărui cost variabil, costurile fixe rămânând constante. **(3 p)**

Economie

**Profilul umanist din filiera teoretică, profilul servicii din filiera tehnologică
și toate profilurile și specializările din filiera vocațională, cu excepția profilului militar****Model de antrenament****TESTUL 2**

- Toate subiectele sunt obligatorii. Se acordă 10 puncte din oficiu.
- Timpul efectiv de lucru este de 3 ore.

SUBIECTUL I**(30 de puncte)**

Scrieți pe foaia de examen, litera corespunzătoare răspunsului corect.

1. Dreapta costului fix de producție:
  - a) pornește din origine
  - b) are o evoluție condiționată de costul variabil
  - c) are o evoluție condiționată de volumul producției
  - d) este paralelă cu axa producției
2. Dobânda plătită pentru un credit acordat pe 4 luni, este de 20.000 u.m., calculată la o rată anuală a dobânzii de 10%. În aceste condiții, creditul acordat este de:
  - a) 90.500 u.m.
  - b) 100.000 u.m.
  - c) 600.000 u.m.
  - d) 1.000.000 u.m.
3. Salariul real are un indice de 150%, iar prețurile bunurilor de consum scad cu 25%. Atunci, salariul nominal?:
  - a) rămâne constant
  - b) crește cu 12,5%
  - c) are un indice de 112%
  - d) scade cu 12,5%
4. Modificarea mai amplă a prețului unitar, față de modificarea cantității cerute este specifică:
  - a) cererii inelastice
  - b) cererii de elasticitate unitară
  - c) cererii elastice
  - d) cererii perfect elastice
5. Satisfacția resimțită de către un consumator, la prima doză consumată, este:
  - a) mai mare decât utilitatea totală
  - b) egală cu satisfacția totală
  - c) mai mică decât utilitatea individuală
  - d) egală cu utilitatea ultimei doze consumate, la pragul de saturație
6. Atributul posesiei relevă dreptul de a:
  - a) înstrăina un bun prin donație
  - b) folosi o proprietate
  - c) înstrăina prin închiriere
  - d) de a deține în mod nemijlocit un bun
7. Un singur agent economic are forța cea mai mare pe următoarele piețe:
  - a) de monopol și monopolistică
  - b) de oligopol și oligopson
  - c) de monopol și monopson
  - d) cu concurență monopolistică
8. Mobilitatea ofertei de muncă este mai redusă, deoarece:
  - a) salariile sunt variabile
  - b) populația aptă nu-și schimbă cu ușurință locul de muncă
  - c) angajatorii nu doresc să mai ofere locuri de muncă
  - d) exista un surplus de ofertă de muncă

9. Pe termen scurt, dacă costul fix unitar crește cu 100%, atunci producția:

- scade cu 100%
- scade cu 50%
- crește cu 50%
- crește cu 150%

10. Se află într-o relație negativă:

- masa monetară și volumul bunurilor tranzacționate
- puterea de cumpărare a banilor și nivelul prețurilor bunurilor de producție
- profitul și viteza de rotație a capitalului
- productivitatea capitalului și volumul de capital utilizat

SUBIECTUL II

(30 de puncte)

1. Transcrieți pe foaia de examen tabelul de mai jos:

Prețul (u.m.)	Cantitatea cerută (buc.)	Cantitatea oferită (buc.)	Exces de cerere (buc.)	Exces de ofertă (buc.)
10				
20				
30				
40				

Se cere:

a. Completați coloanele tabelului dat cu valori numerice fictive, știind că acestea trebuie să evidențieze relația dintre preț și cantitatea cerută dintr-un bun, respectiv, relația dintre preț și cantitatea oferită din acel bun, astfel încât, *prețul de 20 u.m., să fie preț de echilibru.*

b. Calculați coeficientul de elasticitate a cererii în funcție de preț pentru situația în care prețul crește de la 30 la 40 u.m., pe baza valorilor numerice pe care le-ați înscris în tabel, precizând totodată formula utilizată pentru realizarea calculului și tipul de elasticitate corespunzător valorii coeficientului pe care l-ați determinat. **(8 p)**

2. Pornind de la valori numerice fictive ale ratei dobânzii, calculați explicit, modificarea absolută a dobânzii, precizând totodată sensul acestei modificări, în situația în care pentru aceeași sumă depozitată și aceeași perioadă de scadență, nivelul ratei dobânzii crește cu 3 puncte procentuale. **(10 p)**

3. La o bancă, cheltuielile de funcționare sunt de 28 mil. u.m. și reprezintă 20% din masa profitului bancar. Câștigul bancar este de 25% din dobânda încasată de către bancă. Determinați, scriind algoritmul folosit pentru efectuarea calculelor și precizând semnificația notațiilor formulelor utilizate:

- profitul bancar;
- valoarea dobânzii pasive.

(12 p)

SUBIECTUL III

(30 de puncte)

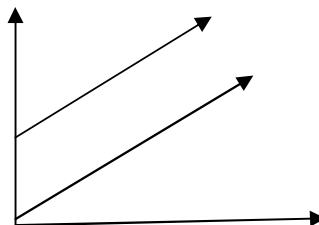
Răspundeți la cerințele următoare:

1. Se dă următorul text: *Pe piața cu concurență monopolistică, prețul este fixat în mod autonom de către fiecare producător, acesta luând în considerare costurile, la care adaugă o marjă de câștig, dimensionat în raport cu situația de ansamblu a pieței și de reacția cererii la modificarea prețului.*

- Enumerați patru noțiuni economice din textul dat.
- Menționați câte o caracteristică pentru două dintre noțiunile enumerate. **(10 p)**

2. Știind că modificările intervenite pe o anumită piață, afectează și piețele corelate acesteia, precizați ce efect va avea creșterea prețului făinii asupra cererii produselor de panificație și asupra ofertei produselor de panificație. **(8 p)**

3. Transcrieți pe foaia de examen graficul de mai jos care ilustrează evoluția costurilor totale și a celor variabile:

- Completați graficul completând dreptele corespunzătoare cu CT și CV, iar coordonatele cu volumul producției și nivelul costurilor, cu Q, respectiv C;
- Marcați pe grafic, printr-o valoare numerică fictivă, costurile totale atunci când producția este nulă
- Trasați pe grafic, dreapta costurilor care nu depinde de volumul producției. (12 p)

BAREM DE EVALUARE ȘI DE NOTARE

TEST 2

- ◆ Pentru orice soluție corectă, chiar dacă este diferită de cea din barem, se acordă punctajul corespunzător.
- ◆ Nu se acordă fracțiuni de punct, dar se pot acorda punctaje intermediare pentru rezolvări parțiale, în limitele punctajului indicat în barem.
- ◆ Se acordă 10 puncte din oficiu. Nota finală se calculează prin împărțirea punctajului obținut la 10.

Model de rezolvare

SUBIECTUL I

(30 de puncte)

Răspunsurile corecte conform baremului sunt::

1-d, 2-c, 3-b, 4-a, 5-b, 6-d, 7-c, 8-b, 9-b, 10-d.

Observație: pentru subiectul I.3 se poate aplica următorul algoritm de rezolvare:

- $SR=SN/P$; $SN=SR*P$, se va aplica câte un indice de dinamică, fiecărei variabile, astfel:
  - $I_{SN}=I_{SR}*I_P*100$;

din datele exercițiului, reiese că:

- $I_{SR}=150\%$ și $\Delta\%P = -25\%$ (de unde deducem că $I_P=75\%$).
- $I_{SN}=150\%*75\%*100=112,5\%$,
- deci $\Delta\%SN = +12,5\%$.

- pentru subiectul I.10 se poate aplica următorul raționament:

- $W_k=Q/K$, dacă W_k și Q se află ambele la numărător într-o egalitate de două rapoarte, atunci ele sunt în directă proporționalitate. În exercițiul nostru, W_k și k , se află într-o relație inversă sau negativă (W_k – la numărător, iar K – la numitor). Analogia se poate aplica la toate formulele care reflectă relații între diferite variabile economice, cum ar fi:
  - $M=(P*Y)/V$; $CVM=CV/Q$.
O relație negativă mai poate fi și între profit și costul total în condiții de ceteris paribus (în cazul în care toate celelalte variabile rămân constante),
  - $Pr= CA- CT$, CA rămânând constantă.

SUBIECTUL II

(30 de puncte)

1.a) de exemplu, pentru cantitatea cerută putem alege următoarele valori (exprimate în bucăți, buc.): 100, 80, 60, 40. Pentru cantitatea oferită putem alege următoarele valori (exprimate în bucăți, buc.): 60, 80, 100, 120. Se observă că, în timp ce **cantitatea cerută scade, cea oferită crește** (o dată cu creșterea prețului). Având în vedere valorile acestea, excesul de cerere va fi următorul: 40, 0, -, -, iar excesul de ofertă: -, -, 40, 80.

b) - precizarea formulei utilizate pentru calculul elasticității cererii:

- $K_{ec/p} = - (\Delta Q/Q_0) / (\Delta P/P_0)$

- calcularea coeficientului de elasticitate a cererii în funcție de preț. Pentru a rezolva această cerință alegem, de exemplu, ultimele 2 linii ale tabelului, pentru care:

- $P_0=30$ u.m,
- $P_1=40$ u.m.,

- $Q_0=60$ buc.,

- $Q_1=40$ buc.

Vom înlocui în formula de calcul a coeficientului elasticității cererii, de unde va rezulta un coeficient de elasticitate egal cu 1.

- așadar, cererea este unitară sau de elasticitate unitară (deoarece valoarea $K_{ec/P} = 1$).

2. Vom avea în vedere, în construirea exemplului, formula calculării dobânzii pentru un depozit oarecare $S=10.000$ u.m scadența, $n=1$ an: ($D=S*d*n$) dar și a variației absolute cerute de exercițiu: $\Delta D=D_1- D_0$. Dacă rata dobânzii la depunerile constituite la termen, (d) crește cu 3p.p. (3 puncte procentuale), de exemplu, dacă am presupune că $d_0=2\%$, în momentul T_1 , $d_1=5\%$; se calculează ulterior ΔD , în cele două momente (T_0-T_1), apoi se deduce ΔD care este pozitiv ($\Delta D= 500$ u.m.- 200 u.m.= 300 u.m.), deci, *dobânda crește*.

3.

- $C_f=28$ mil. u.m.,

- $C_f= 0,2Pr$ u.m.,

- $C_b=0,25D_i$,

de unde rezultă că

- $Pr=28 \text{ mil.u.m}/0,2=140 \text{ mil. um.}$

- Cum $C_b= D_i- D_p$,

de unde deducem că

- $0,25D_i=D_i- D_p$ și de aici, $D_p=0,75D_i$.

Dacă

- $Pr=C_b- C_f$

rezultă că

- $C_b= 140 \text{ mil u.m.} +28 \text{ mil u.m.}=168 \text{ mil u.m.}$

Apoi,

- $168 \text{ mil u.m.}= D_i- D_p$.

- De aici aflăm $D_i=672 \text{ mil u.m.}$, deci, $D_p=504 \text{ mil u.m.}$

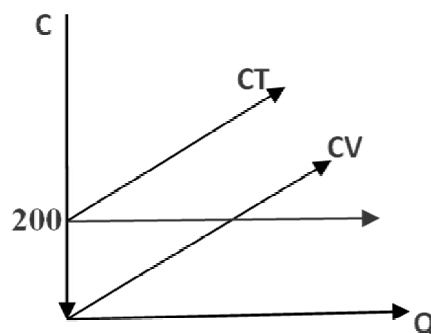
SUBIECTUL III

(30 de puncte)

1.- Se aleg 4 termeni economici din textul dat, cum ar fi: *cererea*; *concurență monopolistică*; *costuri*; *producător*. Pentru *concurență monopolistică* – o caracteristică (*produsele nu sunt omogene*), iar pentru *costuri*– o caracteristică (*costuri totale și costuri unitare sau costuri materiale și costuri salariale sau eforturi bănești pentru realizarea și desfacerea bunurilor economice, etc.*).

2.- Dacă prețul materiilor prime (*făina- în cazul nostru*) crește, atunci oferta produselor de panificație va scade, deoarece producătorii vor fi descurajați să producă mai scump, iar *cererea de produse de panificație* nu este influențată, deci *rămâne constantă*, urmând poate ulterior să se modifice, după impactul prețurilor produselor de panificație (dar asta este o consecință; deocamdată, cererea nu e influențată).

3.

Barem de notare**SUBIECTUL I****(30 de puncte)**1. câte **3 p** pentru fiecare dintre cele 10 răspunsuri corecte, astfel:1-d, 2-c, 3-b, 4-a, 5-b, 6-d, 7-c, 8-b, 9-b, 10-d. **(10 x 3 p = 30 p)****SUBIECTUL II****(30 de puncte)**1.a) câte **1 punct** pentru completarea cu valori numerice corespunzătoare a celor patru coloane**(4 x 1 p = 4 p)**b) - precizarea formulei utilizate pentru calculul elasticității cererii. **(2 p)**- calcularea coeficientului de elasticitate a cererii în funcție de preț **(1 p)**- precizarea tipului de elasticitate conform coeficientului calculat **(1 p)**2. -alegerea valorilor numerice cerute **(4 p)**-calcularea explicită a modificării absolute a dobânzii **(4 p)****Notă:** În situația în care candidatul scrie doar algoritmul de calcul fără a ajunge la un rezultat se acordă 2 puncte din cele 4 posibile-precizarea sensului modificării dobânzii: *crește* **(2 p)**3. -câte **4 p** pentru scrierea algoritmului în vederea determinării fiecăruia dintre indicatorii ceruți la subpunctele a) și b): algoritm complet în care se face precizarea semnificației notațiilor din formulele utilizate-4p./algoritm incomplet sau algoritm complet, dar fără a preciza semnificația notațiilor făcute-**2p.** **(2 x 4 p = 8 p)**-câte **2 p** pentru precizarea valorilor determinate în cazul fiecăruia dintre indicatorii ceruți la subpunctele a) și b), astfel: *profitul băncii=140 mil. u.m.; Valoarea dobânzii pasive=504mil. u.m.***(2 x 2 p =4 p)****Notă** - În situația în care candidatul nu obține valorile din barem din cauza unor erori de calcul se acordă 1 punct din cele 2 puncte posibile.**SUBIECTUL III****(30 de puncte)**1.a) câte 1 punct pentru enumerarea oricăror patru noțiuni economice din textul dat **(4 x 1 p=4 p)**1.b) câte 3 puncte pentru menționarea oricărei caracteristici corecte pentru fiecare dintre cele două noțiuni alese **(2 x 3 p =6 p)**2. câte 4 puncte pentru precizarea fiecăreia dintre cele două efecte cerute, astfel: *cererea de produse de panificație rămâne constantă, oferta de produse de panificație va scădea.* **(2 x 4 p =8 p)**

3.a) câte 2 puncte pentru marcarea corectă pe grafic a fiecăruia dintre cele trei elemente cerute

(4 x 2 p=8 p)b) - marcarea pe grafic a oricărei valoare numerice fictiv pentru costurile totale, atunci când producția este nulă **(2 p)**-trasarea dreptei costului fix **(2 p)**

Economie

Profilul umanist din filiera teoretică, profilul servicii din filiera tehnologică
și toate profilurile și specializările din filiera vocațională, cu excepția profilului militar

Model de antrenament

TESTUL 3

- Toate subiectele sunt obligatorii. Se acordă 10 puncte din oficiu.
- Timpul efectiv de lucru este de 3 ore.

SUBIECTUL I**(30 de puncte)**

Scrieți pe foaia de examen, litera corespunzătoare răspunsului corect.

1. Obligațiunea aduce posesorului ei un venit:
  - a) în funcție de profitul realizat de emitent
  - b) fix, indiferent de situația economică a emitentului
  - c) lunar, egal cu rata medie a dobânzii la depuneri
  - d) egal cu rata medie anuală a dobânzii la credite
2. Producția zilnică obținută de 8 lucrători este de 200 bucăți. Dacă părăsesc lucrul 3 muncitori, cu cât la sută trebuie să crească productivitatea muncii pentru a se realiza zilnic același volum al producției?
  - a) 20%;
  - b) 50%;
  - c) 60 %
  - d) 70%.
3. Bani îndeplinesc funcția de mijloc de schimb atunci când:
  - a) se plătesc salariile
  - b) se achită impozitele
  - c) se cumpără bunuri economice
  - d) se plătesc taxele
4. Concurența monopolistică se deosebește de concurența perfectă prin:
  - a) câțiva cumpărători
  - b) câțiva vânzători
  - c) atomicitatea ofertei
  - d) diferențierea produselor
5. Atunci când prețurile bunurilor de consum cresc mai puțin decât crește salariul real, Salariul nominal:
  - a) crește mai mult decât salariul real
  - b) crește mai puțin decât salariul real
  - c) scade
  - d) nu se modifică
6. Până la punctul de saturație, utilitatea totală obținută prin consumul succesiv din același bun economic:
  - a) crește, cu o rată descrescătoare
  - b) crește, cu o rată constantă
  - c) scade
  - d) scade, cu o rată crescătoare
7. Creșterea cantității de benzină vândută pe o piață concurențială este determinată de:
  - a) creșterea prețului petrolului
  - b) scăderea prețului automobilelor
  - c) scăderea veniturilor consumatorilor
  - d) creșterea taxelor plătite de producătorii de benzină
8. Subiectul proprietății **nu** poate fi reprezentat de:
  - a) indivizi
  - b) bunuri
  - c) organizații naționale
  - d) sociogrupuri
9. Când producția este zero, costul total este:
  - a) egal cu costul fix
  - b) egal cu costul variabil

- c) mai mic decât costul variabil
 d) mai mare decât costul fix
10. Factorii de producție reprezintă:
- a) resurse descoperite
 b) elemente din mediul natural
 c) resurse atrase și utilizate în activitatea economică
 d) resurse utilizabile

SUBIECTUL II**(30 de puncte)**

1. Transcrieți pe foaia de examen tabelul de mai jos:

Preț (u.m./buc.)	Cantitate cerută (buc.)	Cantitate oferită (buc.)	Exces de cerere (buc.)	Exces de ofertă (buc.)
700				
600				
550				
450				
375				

- a) Completați coloanele “Cantitate cerută” și “Cantitate oferită” din tabelul dat, utilizând valori fictive, astfel încât acestea să respecte corelația dintre preț și cantitatea cerută, respectiv, dintre preț și cantitatea oferită, iar cantitatea ce corespunde prețului de echilibru, de 550 u.m./buc., să fie 100.
- b) Calculați coeficientul de elasticitate a cererii în funcție de preț pentru oricare interval de modificare a prețului, la alegere, precizând totodată tipul de elasticitate rezultat. **(8 p)**

2. Pornind de la valori numerice fictive ale depunerilor și ale ratelor dobânzilor, calculați explicit modificarea absolută a câștigului bancar, precizând totodată sensul acestei modificări, în situația în care creditele se acordă, din toate depunerile, iar rata dobânzii la depozite scade, cu procentajul cu care crește rata dobânzii, la credite, pentru aceeași perioadă, de jumătate de an. **(10 p)**

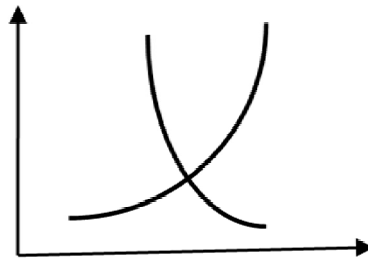
3. Capitalul fix al unei firme are valoarea de 200.000 u.m. și o durată de funcționare de 4 ani. Consumul de capital circulant reprezintă 50% din costul total, iar cifra de afaceri este de 100.000 u.m. Profitul reprezintă 20% din cifra de afaceri. Determinați, scriind algoritmul folosit pentru efectuarea calculelor și precizând semnificația notațiilor formulelor utilizate:
- a) valoarea ratei rentabilității;
 b) valoarea ratei profitului calculata la capitalul real utilizat. **(12 p)**

SUBIECTUL III**(30 de puncte)**

1. Se dă următorul text: *Alegerile posibile ale combinării factorilor de producție care provin din resurse, sunt mai întâi determinate de restricțiile interne, tehnice, ale întreprinderii și apoi, de cele externe, impuse de piețe. Pentru întreprindere, este vorba de a găsi combinația optimă, în fiecare situație, astfel încât producătorul să-și maximizeze profitul.*

- a) Enumerați patru noțiuni economice din textul dat.
 b) Menționați câte o caracteristică pentru două dintre noțiunile enumerate. **(10 p)**
2. Știind că modificările intervenite pe o anumită piață, afectează și piețele corelate acesteia, precizați ce efect va avea, creșterea ratei dobânzii, asupra prețului obligațiunilor, respectiv, asupra cuponului acestora. **(8 p)**
3. Transcrieți pe foaia de examen graficul de mai jos care ilustrează relația cerere-ofertă-preț, de pe o piață oarecare:

- a) Completați graficul completând axele cantității și prețului cu Q, respectiv, P, apoi, cu C și O, curbele cererii și a ofertei;
- b) Marcați pe grafic, prin valori numerice fictive, cantitatea de echilibru, precum și un preț real al pieței, la care apare deficit de cerere. (12 p)

BAREM DE EVALUARE ȘI DE NOTARE

TEST 3

- ◆ Pentru orice soluție corectă, chiar dacă este diferită de cea din barem, se acordă punctajul corespunzător.
- ◆ Nu se acordă fracțiuni de punct, dar se pot acorda punctaje intermediare pentru rezolvări parțiale, în limitele punctajului indicat în barem.
- ◆ Se acordă 10 puncte din oficiu. Nota finală se calculează prin împărțirea punctajului obținut la 10.

Model de rezolvare

SUBIECTUL I

(30 de puncte)

Răspunsurile corecte conform baremului sunt::

1-b, 2-c, 3-c, 4-d, 5-a, 6-a, 7-b, 8-b, 9-a, 10-c.

Observație:

pentru subiectul I.2 se poate aplica următorul algoritm de rezolvare:

- $WL1=Q1/ L1 = 200/ 8= 25$ bucăți/ lucrător;
- $WL2=Q2/ L2 = 200/ 5= 40$ bucăți/ lucrător.

Deci, modificarea procentuală a productivității muncii va fi:

- $\Delta\%WL=(WL2-WL1)/WL1*100=(40-25)/25*100= 60\%$.

SUBIECTUL II

(30 de puncte)

1.a) **de exemplu**, pentru cantitatea cerută putem alege următoarele valori (exprimate în bucăți, buc.): 30, 70, 100, 150, 200. Pentru cantitatea oferită putem alege următoarele valori (exprimate în bucăți, buc.): 200, 150, 100, 70, 30. Se observă că, în timp ce cantitatea cerută crește, cea oferită scade (odată cu scăderea prețului). Având în vedere valorile acestea, excesul de cerere va fi următorul: -, -, -, 80, 170, iar excesul de ofertă: 170, 80, -, -, -.

b) - precizarea formulei utilizate pentru calculul elasticității cererii:

- $K_{ec/P} = - (\Delta Q/Q_0) / (\Delta P/P_0)$

- calcularea coeficientului de elasticitate a cererii în funcție de preț. Pentru a rezolva această cerință alegem, **de exemplu**, ultimele 2 linii ale tabelului, pentru care:

- $P_1=450$ u.m., $P_2= 375$ u.m.,
- $Q_1=150$ buc., $Q_2= 200$ buc.

Vom înlocui în formula de calcul a coeficientului elasticității cererii, astfel:

- $\Delta\%Q=((Q_2-Q_1)/Q_1)*100=(50/150) *100= 33,33\%$,

iar

- $\Delta\%P=((P_2-P_1)/P_1)*100=- (75/450) *100= -16,66\%$

Deci, utilizând datele obținute va rezulta că valoarea

- $K_{ec/P} = 2$.

așadar, cererea este elastică (deoarece valoarea $K_{ec/P} > 1$).

2. Vom avea în vedere, în construirea exemplului, formula calculării câștigului bancar: $(C_b = D_i - D_p)$ dar și a variației absolute cerute de exercițiu:

- $\Delta C_b = C_{b1} - C_{b0}$.

Dacă rata dobânzii la creditele acordate (d_i) crește cu același procentaj cu care scade rata dobânzii la depozite (d_p), atunci, câștigul bancar va crește. De exemplu, dacă considerăm că valoarea depunerilor este egală cu valoarea creditelor acordate ($S=C$) = 3000 u.m. iar $d_{i0} = 10\%$ iar $d_{p0} = 5\%$, iar procentajul cu care crește d_i este de 50%, atunci, $d_{i1} = 15\%$ iar $d_{p1} = 2,5\%$. $D_i = C * d_i * (6\text{luni}/12\text{luni})$ iar $D_p = S * d_p * (6\text{luni}/12\text{luni})$. Se calculează în cele două momente ($T_0 - T_1$), apoi se deduce ΔC_b care, evident este pozitiv, deci, *câștigul bancar crește*.

3.

- $K_{fix} = 200.000$ u.m.,
- $CA = 100.000$ u.m. $K_{circ} = 0,5CT$,
- $Pr = 0,2CA$.

Cum

- $Pr = CA - CT$,

rezultă că

- $0,2CA = CA - CT$ și $CT = 80.000$ u.m.

De aici se poate calcula

- $K_{circ} = 40.000$ u.m.,

repectiv, capitalul real sau capitalul tehnic utilizat ($K_{teh} = K_{fix} + K_{circ}$) = 240.000 u.m.

Acest rezultat va folosi la calcularea

- $R_{Pr}/K_{teh} = (Pr/K_{teh}) * 100$ de la punctul b).

Cât despre punctul a), rata rentabilității se va calcula în funcție de CT,

- $R_{Pr}/CT = (Pr/CT) * 100$, unde profitul este 20.000 u.m.

De aici rezultatele finale sunt: *rata rentabilității = 25%*; *rata profitului calculată la capitalul tehnic utilizat (capitalul real) = 8,33%*.

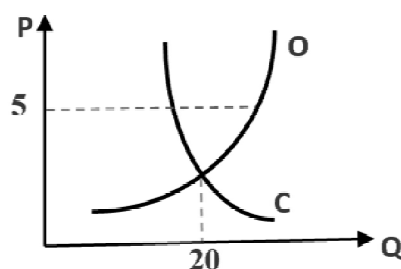
SUBIECTUL III

(30 de puncte)

1. Se aleg 4 termeni economici din textul dat, cum ar fi: *combinarea factorilor de producție; resurse; profit; producătorul*. Pentru profit – o caracteristică (*profit legitim și profit nelegitim*), iar pentru combinarea factorilor de producție – o caracteristică (*combinare tehnică și combinare economică*).

2. Dacă rata dobânzii de pe piața monetare crește, atunci cursul sau prețul obligațiunilor va scade iar cuponul sau doobânda așteptată de posesorul de titluri (obligatarii), va rămâne constant, pentru că obligațiunile sunt purtătoare de un venit fix numit cupon sau dobândă.

3.

Barem de notare**SUBIECTUL I****(30 de puncte)**- **câte 3 p** pentru fiecare dintre cele 10 răspunsuri corecte, astfel:

1-b, 2-c, 3-c, 4-d, 5-a, 6-a, 7-b, 8-b, 9-a, 10-c.

(10 x 3 p = 30 p)**SUBIECTUL II****(30 de puncte)**1.a) - **câte 1 p** pentru completarea cu valori numerice corespunzătoare a celor patru coloane**(4 x 1 p = 4 p)**

b)

- precizarea formulei utilizate pentru calculul elasticității cererii. **(2 p)**- calcularea coeficientului de elasticitate a cererii în funcție de preț **(1 p)**- precizarea tipului de elasticitate conform coeficientului calculat **(1 p)**

2.

- alegerea valorilor numerice cerute **(4 p)**- calcularea explicită a modificării absolute a câștigului bancar **(4 p)****Notă** - În situația în care candidatul scrie doar algoritmul de calcul fără a ajunge la un rezultat se acordă **2 p**, din cele 4 posibile.- precizarea sensului modificării câștigului bancar: *crește* **(2 p)**3. - **câte 4 p** pentru scrierea algoritmului în vederea determinării fiecăruia dintre indicatorii ceruți la subpunctele a) și b): algoritm complet în care se face precizarea semnificației notațiilor din formulele utilizate-4p./algoritm incomplet sau algoritm complet, dar fără a preciza semnificația notațiilor făcute-2p. **(2 x 4 p = 8 p)**- **câte 2 puncte** pentru precizarea valorilor determinate în cazul fiecăruia dintre indicatorii ceruți la subpunctele a) și b), astfel: *rata rentabilității=25%; rata profitului calculată la capitalul tehnic utilizat (capitalul real)=8,33%* **(2 x 2 p = 4 p)****Notă** - În situația în care candidatul nu obține valorile din barem din cauza unor erori de calcul se acordă **1 p** din cele **2 p** posibile.**SUBIECTUL III****(30 de puncte)**

1.

a) câte **1 p** pentru enumerarea oricăror patru noțiuni economice din textul dat **(4 x 1 p = 4 p)**b) câte 3 puncte pentru menționarea oricărei caracteristici corecte pentru fiecare dintre cele două noțiuni alese. **(2 x 3 p = 6 p)**

2.

- câte **4 p** pentru precizarea fiecăreia dintre cele două efecte cerute, astfel: *prețul obligațiunilor va scădea, iar cuponul (dobânda) rămâne constantă.* **(4 x 2 p = 8 p)**

3.

a) câte **2 p** pentru marcarea corectă pe grafic a fiecăruia dintre cele patru elemente cerute **(4 x 2 p = 8 p)**b) marcarea pe grafic a oricărei valoare numerice fictive, pentru cantitatea de echilibru și nivelul prețului real, superior celui de echilibru. **(2 x 2 p = 4 p)**

Economie

**Profilul umanist din filiera teoretică, profilul servicii din filiera tehnologică
și toate profilurile și specializările din filiera vocațională, cu excepția profilului militar****Model de antrenament****TESTUL 4****SUBIECTUL I****(30 de puncte)**

Scrieți, pe foaia de examen, litera corespunzătoare răspunsului corect:

- Ce anume determină comportamentul omului în societate și față de natură:
  - tendința permanentă și normală a omului de a utiliza eficient resursele naturale
  - tendința permanentă și normală a omului de a-și acoperi cât mai bine nevoile
  - tendința permanentă și normală a omului de a beneficia de pe urma rarității resurselor
  - tendința permanentă și normală a omului de a trăi rațional.
- În unități naturale se poate exprima:
  - costul de producție
  - consumul specific sau tehnologic
  - consumul de capital fix
  - consumul factorilor de producție
- Între particularitățile pieței cu concurență perfectă se numără:
  - omogenitatea tuturor produselor existente pe piață
  - transparența perfectă
  - perfecta mobilitate a factorilor de influență a pieții
  - consumatorii sunt în număr egal cu producătorii
- Dobânda plătită pentru un credit de 24.000 u.m., acordat pe un trimestru este de 900 u.m. Calculați rata anuală a dobânzii.
  - 5%
  - 20%
  - 15%
  - 25%
- Dacă cererea este egală cu oferta, atunci:
  - numărul producătorilor este egal cu cel al cumpărătorilor
  - pieța se află în echilibru
  - nevoile de consum sunt egale cu resursele
  - cererea este satisfăcută integral
- Dacă masa monetară este de 50 miliarde u.m., cantitatea de bunuri aflate în circulație de 200.000 bucăți, iar viteza de rotație a banilor este egală cu 4, prețul mediu (unitar) al bunurilor va fi de:
  - 100 000 000
  - 100.000
  - 10 000 000
  - 1 000 000
- Care este cantitatea de produse ce asigură realizarea unui profit anual de 30 milioane u.m. cu un cost fix global de 200 milioane u.m. și un cost variabil mediu de 150.000 u.m. pe produs, la un preț unitar de 250.000 u.m.
  - 1000 bucăți
  - 2500 bucăți
  - 2400 bucăți
  - 2300 bucăți
- Ce este informația:
  - o sinteză a tuturor celorlalte grupe de factori de producție
  - factorul activ și determinant al producției de bunuri și servicii
  - sumă a cunoștințelor veridice, ordonate, însușite și folosite
  - rezultatul combinării factorilor de producție
- Când rata marginală de substituție a doi factori, x și y, este de 10, iar productivitatea marginală a factorului substituit este de 20, cât este productivitatea marginală a factorului ce îl substituie?
  - 2
  - 3
  - 4
  - 5
- Funcțiile profitului sunt:
  - impulsionează creșterea economică
  - satisfăce nevoile de producție și de consum ale agenților economici
  - stimulează inițiativa și acceptarea riscului de către agenții economici
  - incită la realizarea eforturilor de sporire a producției și diversificarea ofertelor

SUBIECTUL II**(30 de puncte)**

1. Transcrieți pe foaia de examen tabelul de mai jos:

Cantitatea (doze)	1	2	3	4	5	6
Utilitatea totală (u.u.)	30		70		90	
Utilitatea marginală (u.u)		25		13		5

a) Cunoscând relațiile care se pot forma între mărimea consumului dintr-un bun economic, utilitatea sa totală și cea marginală, completați tabelul de mai sus:

b) O persoană resimte, de pe urma consumării a 5 doze dintr-un bun, o utilitate egală cu 40 u.u. Când consumul crește, utilitatea totală a 7 doze crește cu 20%. Știind că utilitatea marginală pentru cea de-a șaptea doză este cu 40% mai mică decât utilitatea marginală a celei de-a șasea doze, calculați utilitatea marginală a celei de-a șaptea doză, precizând formula pentru utilitatea totală.

(8 p)

2. Pornind de la valori numerice fictive ale cifrei de afaceri, ale costului de producție și ale profitului, în doi ani consecutivi, în care se menține cifra de afaceri constantă, dar crește profitul, ilustrați cum se calculează rata rentabilității în cei doi ani și menționați sensul variației acestei rate.

(10 p)

3. Un agent economic contractează de la o bancă un împrumut de 20 000 u.m., cu o rată a dobânzii de 20%, pe o perioadă de 2 ani, rambursabil în 2 tranșe egale. Să se determine, scriind algoritmul pentru efectuarea calculelor și precizând semnificația notațiilor din formulele utilizate:

a) dobânda plătită după primul an;

b) suma totală ce trebuie plătită la sfârșitul celui de-al doilea an.

(12 p)**SUBIECTUL III****(30 de puncte)**

Răspundeți la fiecare dintre următoarele cerințe:

1. Se dă următorul text: "Acțiunile Airbus s-au prăbușit cu 12,7%, după ce grupul aerospațial european a anunțat că anulează plata dividendelor pe 2019 și accesează o nouă linie de credit în valoare de 15 miliarde de euro în ideea consolidării poziției sale financiare în contextul pandemiei de coronavirus".

Răspândirea fără oprire a virusului COVID-19 a obligat țări întregi să se autoizoleze și a oprit practic activitatea economică, ceea ce a determinat cele mai mari vânzări înregistrate de piețele bursiere globale după criza financiară mondială din 2008."

a) Enumerați patru noțiuni economice din textul dat.

b) Menționați câte o caracteristică pentru două dintre noțiunile enumerate.

(10 p)

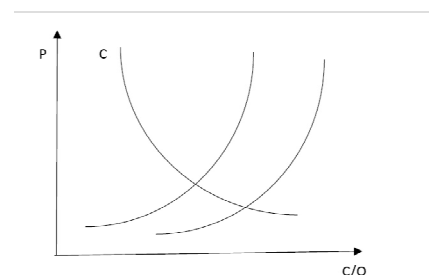
2. Știind că modificările intervenite pe o anumită piață afectează și piețele corelate acesteia, precizați ce efect va avea scăderea ofertei de grâu asupra cererii de pâine și asupra prețului pâinii.

(8 p)

3. Transcrieți pe foaia de examen graficul de mai jos care ilustrează cererea și oferta de pe o piață oarecare:

a) Completați graficul marcând cu literele O_0 și O_1 cele două curbe ale ofertei, ținând cont de faptul că oferta a scăzut, precum și cantitățile, prețurile de echilibru, din cele două situații, cu Q_{e0} , Q_{e1} , P_{e0} ;

b) Marcați, printr-o valoare numerică, un preț de vânzare la care apare exces de ofertă. **(12 p)**

BAREM DE EVALUARE ȘI DE NOTARE

TEST 4

- ◆ Pentru orice soluție corectă, chiar dacă este diferită de cea din barem, se acordă punctajul corespunzător.
- ◆ Nu se acordă fracțiuni de punct, dar se pot acorda punctaje intermediare pentru rezolvări parțiale, în limitele punctajului indicat în barem.
- ◆ Se acordă 10 puncte din oficiu. Nota finală se calculează prin împărțirea punctajului obținut la 10.

Model de rezolvare

SUBIECTUL I

(30 de puncte)

Câte 3 p pentru fiecare dintre cele 10 răspunsuri corecte, astfel:

1-b   2-b   3-b

4-c

$C_r = 24.000 \text{ u.m.}$

$D = 900$

$n = 3 \text{ luni} = 3/4 \text{ ani}$

$d' = ?$

$$D_s = C_r \cdot d' \cdot n \rightarrow d'/100 = D/C_r \cdot n = \frac{900}{24000 \times 1/4} \cdot 100 = 15\%$$

5-b

6-d

$M = 500 \text{ mld u.m.}$

$Y = 200 \text{ 000 u.m.}$

$V = 4$

$P = ?$

$$M = \frac{PY}{V} \rightarrow P = \frac{MV}{Y} = \frac{500 \text{ mld} \cdot 4}{200 \text{ 000}} = 1 \text{ mil. u.m.}$$

7-d

$P_r = 30 \text{ mil. u.m.}$

$C_f = 200 \text{ mil. u.m.}$

$C_{VM} = 150 \text{ 000 u.m./ produs}$

$P_u = 250 \text{ 000 u.m./ produs}$

$Q = ?$

$CA = P_u \cdot Q = 250 \text{ 000}X \text{ (unde } Q=X)$

$C_p = C_f + C_{VM} \cdot Q = 200 \text{ mil} + 150 \text{ 000}X$

$CA = C_p + P_r$

$\rightarrow 250 \text{ 000}X = 200 \text{ mil} + 150 \text{ 000}X + 30 \text{ mil}$

$\rightarrow 100 \text{ 000}X = 230 \text{ mil} \rightarrow X = 2300 \text{ produse}$

8-c

9-a

$R_{ms} = 10$

$W_{mg y} = 20$

$W_{mg x} = ?$

$R_{ms} = W_{mg y} / W_{mg X} \rightarrow$

$W_{mg x} = W_{mg x} / R_{ms} \rightarrow$

$W_{mg} = 20/10 = 2$

10-c

SUBIECTUL II

(30 de puncte)

1. Se completează cele două rânduri:

a)

Cantitatea (doze)	1	2	3	4	5	6
Utilitatea totală (u.u.)	30	55	70	83	90	95
Utilitatea marginală (u.u.)	30	25	15	13	7	5

b)

$u_{T5} = 40 \text{ u.u.}$

$u_{T7} = 120/100 u_{T5}$
 $= 48 \text{ u.u.}$

$u_{mg7} = 60/100 u_{mg6}$

$u_{mg7} = ?$

$u_{T1} = u_{mg1}$

$u_{T2} = u_{mg1} + u_{mg2}$

:

:

$u_{T5} = u_{mg1} + \dots + u_{mg5}$

$$\begin{aligned}
 & : \\
 & \frac{u_{T7} = u_{mg1} + \dots + u_{mg5} + u_{mg6} + u_{mg7}}{u_{T7} - u_{T5} = / + \dots \quad / + u_{mg6} + u_{mg7}} \\
 & u_{T7} - u_{T5} = 48 - 40 = 8 \text{ u.u.} \\
 & \begin{cases} u_{mg6} + u_{mg7} = 8 \\ u_{mg7} = 60/100 u_{mg6} \end{cases} \quad \begin{cases} u_{mg6} = 100/60 \cdot u_{mg7} \\ 100/60 \cdot u_{mg7} + u_{mg7} = 8 \end{cases} \\
 & 8 u_{mg7} = 24 \rightarrow u_{mg7} = 3 \text{ u.u.}
 \end{aligned}$$

2. – alegerea valorilor numerice cerute trebuie să respecte cerințele din problemă și relația dintre cele trei mărimi: CA=Cp+Pr

- calcularea celor trei indicatori:

CA₀=500 mil u.m.	pr'cp0= Pr₀/ Cp₀ · 100 = 100 mil/400 mil · 100 = 25%
Pr₀=100 mil u.m.	
Cp₀=400 mil u.m.	pr'cp1= Pr₁/ Cp₁ · 100 = 150 mil/350 mil · 100 = 42,71%
CA₁=500 mil u.m.	
Pr₁=100 mil u.m.	Ipr'cp = pr'cp1/ pr'cp0 · 100 = 42,71/25 · 100 = 171,42%
Cp₁=400 mil u.m.	
CA₀=CA₁	171,42 – 100% = 71,42%, crește cu 71,42
pr'cp0=?	
pr'cp1=?	
Ipr'cp=?	

3. - Scrierea algoritmului în vederea determinării fiecăruia dintre indicatorii ceruți la subpunctele a) și b):

Cr = 20 000 u.m.
d' = 20%
n = 2 ani
2 tranșe egale
 a) **D₀?**
 b) **S₁**

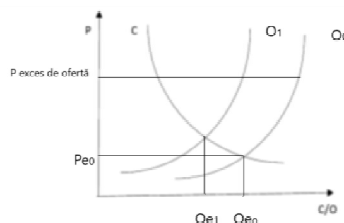
a. Tranșele
T₀=T₁= 10 000 u.m.
După primul an:
D₀ = Cr · d' · n = 20 000 · 20/100 · 1 = 4000 u.m.
b. După cel de-al doilea an:
D₁ = (Cr-T₀) · d' · n = 10 000 · 20/100 · 1 = 2000 u.m.
S₁ = T₁ + D₁ = 10 000 + 2000 = 12 000 u.m.
Unde Cr – creditul
T₀, T₁ – cele două tranșe
D₀ – dobânda plătită la sfârșitul primului an
D₁ – dobânda plătită la sfârșitul celui de-al doilea an
S₁ – suma plătită la sfârșitul celui de-al doilea an

SUBIECTUL III

(30 de puncte)

- a) patru noțiuni economice din textul dat: acțiuni, dividende, linie de credit, credit, financiare, activitatea economică, piață bursieră, criză financiară mondială ș.a.

b) – acțiunile sunt titluri de valoare cu venit variabil;
 - dividendele reprezintă partea din profitul net al unei firme ce i se cuvine acționarului, proporțională cu numărul de acțiuni.
- Când oferta de grâu scade (O ↓), atunci cererea de pâine rămâne constantă (C ct), iar prețul pâinii crește. (P↑)

3.

Barem de notare**SUBIECTUL I****(30 de puncte)**Câte **3 p** pentru fiecare dintre cele 10 răspunsuri corecte, astfel:

1-b, 2-b, 3-b, 4-c, 5-b, 6-d, 7-d, 8-c, 9-a, 10-c

(10 x 3 p =30 p)**SUBIECTUL II****(30 de puncte)**

1.

a)

- **câte 2 p** pentru completarea fiecăreia dintre cele două rânduri ale tabelului dat (utilitatea totală să crească: 55, 83, 95; utilitatea marginală să scadă: 30, 15, 7) **(2 x 2 p =4 p)**

b)

- precizarea formulei utilității totale ($u_T = u_1 + \dots + u_n$) **(2 p)**- calcularea valorii utilității marginale a celei de a șaptea doză. **(2 p)**

2.

- alegerea valorilor numerice cerute, care să respecte relația între CA, Cp, Pr **(4 p)**- **câte 2 p** pentru calcularea ratei rentabilității în cei doi ani, pentru calcularea indicelui ratei productivității și pentru mențiunea ”rata rentabilității crește”**(3 x 2 p =6 p)**

3.

- **câte 4 p** pentru scrierea algoritmului în vederea determinării fiecăreia dintre indicatorii ceruți la subpunctele a) și b): algoritmul complet în care se face precizarea semnificației notațiilor din formulele utilizate – 4p./ algoritmul incomplet sau algoritmul complet, fără a preciza semnificația notațiilor făcute – 2 p.**(2 x 4 p =8 p)**- **câte 2 puncte** pentru precizarea valorilor determinate în cazul fiecăreia dintre indicatorii ceruți la subpunctele a) și b), astfel: dobânda după primul an 4000 u.m., iar suma de returnat după cel de-al doilea an a fost de 12 000 u.m.**(2 x 2 p =4 p)**

Notă - În situația în care candidatul nu obține valorile din barem din cauza unor erori de calcul se acordă 1 punct din cele 2 puncte posibile.

SUBIECTUL III**(30 de puncte)**

1.

a)

- **câte 1 p** pentru enumerarea oricăror patru noțiuni din textul dat **(4 x 1 p =4 p)**

b)

- **câte 3 p** pentru menționarea oricărei caracteristici corecte pentru fiecare dintre cele două noțiuni alese **(2 x 3 p = 6 p)**2. **câte 4 p** pentru precizarea efectelor cerute în condițiile date, astfel: *cererea de pâine rămâne constantă, prețul pâinii crește* **(2 x 2 p = 4 p)**

a)

- câte 2 puncte pentru marcarea corectă pe grafic a fiecăreia din cele cinci elemente cerute

(5 x 2 p =10 p)

b)

- marcarea pe grafic a oricărei valori numerice pentru prețul de vânzare la care apare exces de cerere **(2 p)**

Economie

**Profilul umanist din filiera teoretică, profilul servicii din filiera tehnologică
și toate profilurile și specializările din filiera vocațională, cu excepția profilului militar**

Model de antrenament**TESTUL 5****SUBIECTUL I****(30 de puncte)**

Scrieți, pe foaia de examen, litera corespunzătoare răspunsului corect:

- Care din următoarele categorii nu reprezintă elemente de capital fix:
  - utilajele de producție;
  - combustibilul folosit în procesul de fabricație;
  - instalațiile și mașinile unelte;
  - clădirile.
- Fie o funcție a costului total la nivelul de producător, de tipul $CT(Q)=400 Q^2+20Q+100$, unde Q este volumul producției. În cazul în care producția a fost de 15 bucăți, mărimea costului fix înregistrat este de:
  - 5;
  - 15;
  - 400;
  - 100.
- La nivelul unui producător, numărul de lucrători și nivelul productivității medii a muncii au crescut fiecare cu câte 10% de la o perioadă la alta. Cum a evoluat volumul producției în această perioadă:
  - nu se poate calcula;
  - a rămas constantă;
  - a scăzut cu 20%;
  - a crescut cu 21%.
- Dacă venitul total al unei firme egalizează costul total, agentul economic înregistrează:
  - punctul de randament maxim;
  - supraprofit;
  - optimumul activității sale;
  - profit zero.
- Ce fel de piață este cea în care 90% din cererea internă pentru un bun este satisfăcută din producția a trei firme autohtone, iar restul provine din import:
  - de monopol;
  - cu concurență perfectă;
  - de oligopol;
  - cu concurență neloială.
- Pe piața aceluiași bun, în momente diferite se înregistrează următoarele ecuații ale cererii și ofertei. Prețul $P=2$ este preț de echilibru pentru situația:
  - $C(P)=25-5P$ și $O(P)=P-13$;
  - $C(P)=5P-25$ și $O(P)=P-13$;
  - $C(P)=25-5P$ și $O(P)=P+13$;
  - $C(P)=25-5P$ și $O(P)=13-P$;
- În anul curent, mărimea profitului este de 1200 u.m. și este cu 50% mai mare decât cea înregistrată în anul anterior. Calculează sporul absolut al profitului:
  - 400;
  - 600;
  - 200;
  - 800.
- Într-o perioadă de timp, într-o economie națională, prețurile cresc cu 20%, viteza de rotație crește cu 100%, iar cantitatea de bunuri tranzacționate se dublează. Rezultă că, în intervalul dat, masa monetară:
  - scade cu 20%;
  - crește cu 20%;
  - rămâne constantă;
  - crește de 1,8 ori.
- Bursa de valori este:
  - singura piață emitentă de titluri de valoare noi;
  - acea formă a pieței primare unde au loc operațiuni speculative;
  - pieța secundară pe care se tranzacționează titlurile de valoare emise anterior;
  - forma de piață reală foarte asemănătoare modelului pieței cu concurență imperfectă.

10. O rată a inflației de 10% presupune un indice al prețurilor egal cu:

- a) 100%;   b) 102,5%;   c) 105%;   d) 110%.

SUBIECTUL II

(30 de puncte)

1. Transcrieți pe foaia de examen tabelul de mai jos:

Cantitatea (doze) Q	1	2	3	4	5	6
Utilitatea totală (u.u.) u_T						
Utilitatea marginală (u.u.) u_{m_g}						

- a) Cunoscând relațiile care se pot forma între mărimea consumului dintr-un bun economic, utilitatea sa totală și cea marginală și știind că valorile u_{m_g} respectă ecuația $u_{m_g}(X)=10-X$, unde X este numărul de doze consumate, completați tabelul de mai sus: (8 p)
- b) Știind că un consumator dispune de un venit de 15 u.m., arătați care este programul de consum ce permite obținerea unei utilități totale maxime, ținând cont că $P_x=1$ u.m., $P_y=2$ u.m., iar $U_{m_gx}=10-x$ și $U_{m_gy}=30-4y$. (8 p)

2. Pornind de la valori numerice fictive ale prețurilor și a ofertei pentru un produs dat, în două luni consecutive, în care la o anumită variație a prețului, oferta variază mai intens, ilustrați cum se calculează variația procentuală a prețului, cea a ofertei și coeficientul de elasticitate a ofertei în funcție de preț, menționând tipul de elasticitate. Se vor preciza formulele utilizate. (10 p)

3. O persoană deține o sumă de 20.000 u.m. din care a investit jumătate pe piața capitalurilor, iar cealaltă jumătate pe piața monetară. După 9 luni, constată că prețul celor 100 de acțiuni achiziționate a crescut, ajungând la un curs $C_1 = 110$ u.m. și că a primit dividende în valoare de 1800 u.m., iar pentru banii pe care i-a depus la bancă a primit o rată a dobânzii de 18%. Calculează:

- a) Randamentul investiției pe piața capitalurilor;
- b) Dobânda încasată pe piața monetară și precizează care investiție a fost mai avantajoasă. (12 p)

SUBIECTUL III

(30 de puncte)

Răspundeți la fiecare dintre următoarele cerințe:

1. Câștigurile salariale nominale și reale au înregistrat o tendință permanentă de creștere, astfel indicele de creștere a câștigului salarial real din anul 2008 față de anul 2000 a fost de 219,2%. În anul 2010 indicele câștigului salarial real față de anul 2000 a înregistrat valoarea de 208%, în timp ce în anul 2012 tot față de 2000 indicatorul a fost de 206,1%. În anul 2008 comparativ cu 2000 creșterea câștigului salarial nominal brut s-a înregistrat în special în sectorul bugetar după 2008, a generat o nouă dinamică a acestora, atât în ceea ce privește salariul mediu pe economie, cât și în ceea ce privește modificările structurale economice. (Strategia Națională pentru Ocuparea forței de muncă – Guvernul României)

a) Enumerați patru noțiuni economice din textul dat:

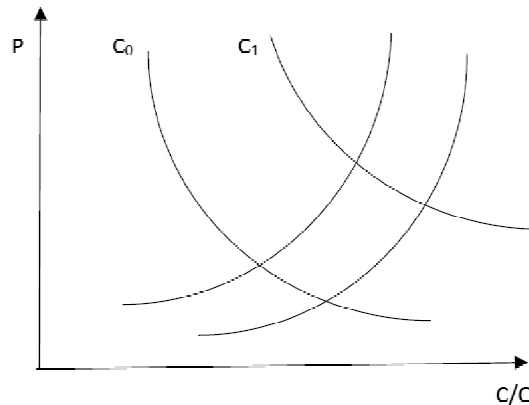
b) Menționați câte o caracteristică pentru două dintre noțiunile enumerate. (10 p)

2. Știind că modificările intervenite pe o anumită piață afectează și piețele corelate acesteia, precizați ce efect va avea creșterea ofertei de lapte asupra cererii de unt și asupra prețului untului. (8 p)

3. Transcrieți pe foaia de examen graficul de mai jos care ilustrează cererea și oferta de pe o piață oarecare:

- a) Completați graficul marcând cu literele O_0 și O_1 cele două curbe ale ofertei, ținând cont de faptul că oferta a crescut (din situația T_0 în situația T_1), precum și cantitățile de echilibru, din cele două situații, cu Q_{e0} , Q_{e1} , prețul de echilibru inițial, P_{e0} ;

b) Marcați, printr-o valoare numerică, un preț de echilibru în situația T_1 . (12 p)

BAREM DE EVALUARE ȘI DE NOTARE

TEST 5

- ◆ Pentru orice soluție corectă, chiar dacă este diferită de cea din barem, se acordă punctajul corespunzător.
- ◆ Nu se acordă fracțiuni de punct, dar se pot acorda punctaje intermediare pentru rezolvări parțiale, în limitele punctajului indicat în barem.
- ◆ Se acordă 10 puncte din oficiu. Nota finală se calculează prin împărțirea punctajului obținut la 10.

Model de rezolvare

SUBIECTUL I

(30 de puncte)

Câte 3 p pentru fiecare dintre cele 10 răspunsuri corecte, astfel:

1-b

2-d, deoarece C_v depinde de volumul producției, C_f nu depinde de volumul producției

3-d

$$L_1 = \frac{110}{100} \times L_0$$

$$W_{L1} = \frac{110}{100} \times W_{L0}$$

$$IQ = ?$$

$$W_{L0} = \frac{Q_0}{L_0} \Rightarrow Q_0 = W_{L0} \times L_0$$

$$W_{L1} = \frac{Q_1}{L_1} \Rightarrow Q_1 = W_{L1} \times L_1 = \frac{110}{100} \times W_{L0} \times \frac{110}{100} \times L_0 = \frac{121}{100} \times W_{L0} \times L_0$$

$$IQ = \frac{Q_1}{Q_0} \times 100 = \left[\left(\frac{121}{100} \times W_{L0} \times L_0 \right) : (W_{L0} \times L_0) \right] \times 100 = 121\%$$

$$121\% - 100\% = 21\%, \text{ a crescut cu } 21\%$$

4-d, deoarece $CA=CT$, dar $CA=CT+Pr$. Deci, $Pr=0$

5-c

6-c

- $C(P)=15$, iar $O(P)=-11$
- $C(P)=-15$, iar $O(P)=-11$
- $C(P)=15$, iar $O(P)=15$, observăm că aici $C=O$
- $C(P)=-15$, iar $O(P)=11$

7-a, deoarece

- $Pr_1=1200$ u.m. și
- $Pr_1 = \frac{150}{100} \times Pr_0 \Rightarrow Pr_0 = \frac{100}{150} \times 1200 = 800 \Rightarrow \Delta Pr = 1200 - 800 = 400$

8-b, deoarece

- $P_1 = \frac{120}{100} \times P_0 = 1,2 P_0$,
- $V_1 = \frac{200}{100} \times V_0 = 2 \times V_0$ și
- $Y_1 = 2 \times Y_0$
- Cum $M_0 = P_0 \times Y_0 / V_0$, iar $M_1 = P_1 \times Y_1 / V_1 = 120/100 \times M_0$
- Calculăm I_M și observăm că va crește cu 20%

9-c

10-d, deoarece $IP - 100\% = \text{rata inflației}$

SUBIECTUL II

(30 de puncte)

1.
a)

Cantitatea (doze) Q	1	2	3	4	5	6
Utilitatea totală (u.u.) u_T	9	17	24	30	35	39
Utilitatea marginală (u.u.) u_{m_g}	9	8	7	6	5	4

b) – precizarea ecuațiilor de echilibru și consum

$$\left[\begin{array}{l} \frac{U_{mgx}}{P_x} = \frac{U_{mgy}}{P_y} \\ x \cdot P_x + y \cdot P_y = V \end{array} \right. \Rightarrow \left[\begin{array}{l} \frac{10-x}{1} = \frac{30-4y}{2} \\ x+2y=15 \end{array} \right. \Rightarrow \left[\begin{array}{l} 20-2x=30-4y \\ x+2y=15 \end{array} \right. \Rightarrow \left[\begin{array}{l} -2x+4y=10 \\ x+2y=15 / \times 2 \end{array} \right. \Rightarrow \left[\begin{array}{l} -2x+4y=10 \\ 2x+4y=30 \\ \hline +8y=40 \\ y=5 \end{array} \right.$$

Dar, $x = -2y + 15$. Deci, $x = 5$
 $x = 5$
 $y = 5$

2. – alegerea valorilor numerice cerute, care să respecte condiția ca oferta să crească mai intens decât prețul, pentru O_0, O_1, P_0, P_1 :

- $O_0 = 10$ buc, $O_1 = 15$ buc, $P_0 = 10$ u.m., $P_1 = 12$ u.m.

Calcularea valorii variației procentuale a prețului și a ofertei;

- $\Delta O = O_1 - O_0 = 15 - 10 = 5$ buc
- $\Delta \% O = \Delta O / O_0 \cdot 100 = 5 / 10 \cdot 100 = 50\%$
- $\Delta P = P_1 - P_0 = 12 - 10 = 2$ u.m.
- $\Delta \% P = \Delta P / P_0 \cdot 100 = 2 / 10 \cdot 100 = 20\%$

Calcularea coeficientului de elasticitate a ofertei în funcție de preț și pentru menționarea tipului de elasticitate

- $k_{eO/P} = \Delta \% O / \Delta \% P \cdot 100 = 50 / 20 = 2,5$. Cum $k_{eO/P} < 1$, rezultă că avem ofertă elastică

3. - Scrierea algoritmului în vederea determinării fiecăruia dintre indicatorii ceruți la subpunctele a) și b): Capitalul deținut îl va investi 10 000 u.m. pe piața capitalurilor și 10 000 u.m. pe piața monetară. Astfel,

a. Piața capitalurilor
 10 000 u.m. în 100 acțiuni.
 $C_0 = 10\ 000 / 100 = 100$ u.m.
 $C_1 = 110$ u.m.
 $D_v = 1800$ u.m., 18 u.m. pe acțiune (V_2)
 $V_1 = C_1 - C_0 = 110 - 100 = 10$ u.m./ acțiune
 $V_T = V_1 + V_2 = 10 + 18 = 28$ u.m.
 $R_a = (C_1 - C_0 + D_v) \cdot 100 / C_0$
 $= (10 + 18) \cdot 100 / 100 = 28\%$

b. Piața monetară
 $Cr = 10\ 000$ u.m.
 $d' = 18\%$
 $n = 9$ luni = $9/12$ ani = $3/4$ ani
 $D_c = Cr \cdot d' \cdot n$
 $D_c = 10\ 000 \times 18 / 100 \times 3/4 = 1350$ u.m.
 Investiția pe piața capitalurilor este mai avantajoasă

SUBIECTUL III

(30 de puncte)

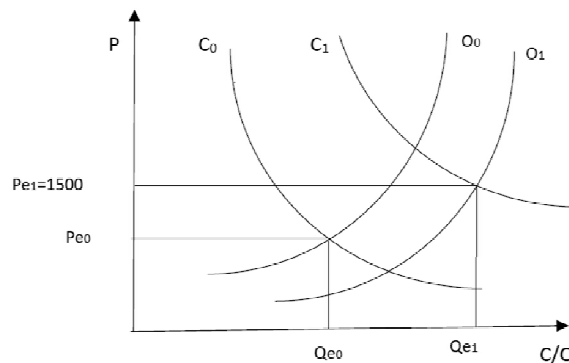
1. a) patru noțiuni economice din textul dat: câștiguri salariale nominale, câștiguri salariale reale, indicele (câștigului) salariului real, salariul nominal brut, salariul, salariul nominal ș.a.

b) - câștigul salarial real ne indica ce cantitate de bunuri și servicii pot fi achiziționate cu banii primiți;

- Indicele salariului real ne arată dinamica salariului real într-o perioadă de timp.

2. Când oferta de lapte crește ($O \uparrow$), atunci cererea de unt rămâne constantă (C ct), iar prețul untului scade. ($P \downarrow$)

3.

Barem de notare

SUBIECTUL I

(30 de puncte)

Câte 3 p pentru fiecare dintre cele 10 răspunsuri corecte, astfel:

1-b, 2-d, 3-d, 4-d, 5-c, 6-c, 7-a, 8-b, 9-c, 10-d (10 x 3 p = 30 p)

SUBIECTUL II

(30 de puncte)

1. a) câte 2 puncte pentru completarea corectă a fiecăreia dintre cele două rânduri ale tabelului dat (utilitatea totală să crească: 9, 17, 24, 30, 35, 39; utilitatea marginală să scadă: 9, 8, 7, 6, 5, 4)

(2 x 2 p = 4 p)

b) – precizarea ecuațiilor de echilibru și consum (2 p)

- calcularea valorilor $X=5$, $Y=5$. (2 p)

2. – alegerea valorilor numerice cerute, care să respecte condiția ca oferta să crească mai intens decât prețul, pentru O_0, O_1, P_0, P_1 . (4 p)

- Câte două p pentru calcularea valorii variației procentuale a prețului și a ofertei; (2 x 2 p = 4 p)

-câte un p pentru calcularea coeficientului de elasticitate a ofertei în funcție de preț și pentru menționarea tipului de elasticitate (2 x 1 p = 2 p)

3. - câte 4 p pentru scrierea algoritmului în vederea determinării fiecăruia dintre indicatorii ceruți la subpunctele a) și b): algoritmul complet în care se face precizarea semnificației notațiilor din formulele utilizate – 4p./ algoritm incomplet sau algoritmul complet, fără a preciza semnificația notațiilor făcute – 2 p.

- la punctul b) trebuie să precizeze că investiția de pe piața de capital a fost mai avantajoasă.

(2 x 4 = 8 p)

- câte 2 p pentru precizarea valorilor determinate în cazul fiecăruia dintre indicatorii ceruți la subpunctele a) și b), astfel: $R_a=28\%$, $D_s=1350$ u.m. (2 x 2 = 4 p)

Notă - În situația în care candidatul nu obține valorile din barem din cauza unor erori de calcul se acordă 1 p din cele 2 p posibile.

SUBIECTUL III

(30 de puncte)

1. a) câte 1 p pentru enumerarea oricăror patru noțiuni din textul dat (4 x 1 p = 4 p)

b) câte 3 puncte pentru menționarea oricărei caracteristici corecte pentru fiecare dintre cele două noțiuni alese (2 x 3 p = 6 p)

2. câte 4 p pentru precizarea efectelor cerute în condițiile date, astfel: *cererea de unt rămâne constantă, prețul untului scade* (2 x 4 p = 8 p)

3. a) câte 2 p pentru marcarea corectă pe grafic a fiecăruia din cele cinci elemente cerute

(5 x 2 p = 10 p)

b) marcarea pe grafic a oricărei valori numerice pentru prețul de echilibru din situația T1

(2 p)

Filosofie
**Profilul umanist din filiera teoretică și toate profilurile și specializările
din filiera vocațională, cu excepția profilului militar**

Model de antrenament**TESTUL 1**

- Toate subiectele sunt obligatorii. Se acordă 10 puncte din oficiu.
- Timpul efectiv de lucru este de 3 ore.

SUBIECTUL I**(30 de puncte)**

Scrieți pe foaia de examen litera corespunzătoare răspunsului corect, pentru fiecare din situațiile de mai jos. Este corectă o singură variantă de răspuns.

1. În filosofie, gândirea asupra naturii umane se impune prin problematizări legate de:
  - a) rostul filosofiei
  - b) rolul limbajului în cunoaștere
  - c) ansamblul trăsăturilor esențiale ale omului, care constituie umanitatea acestuia
  - d) rolul statului în societatea contemporană
2. La întrebarea *Care este sensul vieții?* răspunde:
  - a) epistemologia
  - b) antropologia
  - c) analiza logică a limbajului
  - d) filosofia politică
3. Hedonismul, înțeles ca o apologie a plăcerii, reprezintă o problemă abordată de către:
  - a) Epicur
  - b) filosofia eudemonistă, care plasează Binele Suprem în plăcere
  - c) Immanuel Kant
  - d) Aristip din Cirene, fondatorul școlii cirenaice
4. Aristotel consideră că omul este:
  - a) ființă sensibilă și pragmatică
  - b) ființă a cărei esență este voința de viață
  - c) ființă socială în esența sa
  - d) ființă bună de la natură
5. Blaise Pascal considera că omul este:
  - a) ființă bună prin însăși natura sa
  - b) ființă contradictorie dar care își conștientizează condiția
  - c) ființă care are o existență întru mister și pentru revelare
  - d) ființă care are o existență întru imediat și pentru securitate
6. Immanuel Kant face distincție între imperatiivele ipotetice și imperatiivele categorice. Un imperativ categoric:
  - a) este de forma: ”dacă... atunci...”
  - b) se enunță prin ”Trebuie!”
  - c) se aplică eului empiric
  - d) are originea în sensibilitate
7. Albert Camus, în lucrarea *Mitul lui Sisif*, vorbește despre absurdul care definește existența umană. Absurdul existenței înseamnă:
  - a) prezența unui sens transcendent
  - b) raportarea la instanța morală a acțiunilor omului
  - c) confruntarea între chemarea omului și tăcerea irațională a lumii
  - d) echilibrul metafizic al omului cu lumea
8. Platon abordează *binele și răul* din perspectivă:
  - a) metafizică
  - b) structuralistă
  - c) hedonistă
  - d) utilitaristă
9. Pentru Aristotel, autorul *Eticii nicomahice*, fericirea înseamnă:
  - a) acțiunea sufletului în conformitate cu virtutea
  - b) cât mai multă utilitate, pentru cât mai mulți oameni
  - c) căutarea celor mai mari plăceri
  - d) acțiunea conformă cu imperativul categoric

10. Eutanasia, ca problemă a eticii aplicate, are în vedere:

- justificarea din punct de vedere moral a crimei
- speranța eliberării sufletului de carcera trupului
- dilema suprimării voluntare a vieții unei persoane și curmarea suferinței acesteia
- mântuirea sufletului după moartea trupului

SUBIECTUL II

(30 de puncte)

A. În coloana din stânga sunt enumerate concepte și teorii specifice moralei, iar în coloana din dreapta sunt numerotate enunțuri adevărate referitoare la acestea. Scrieți pe foaia de examen asocierile corecte dintre fiecare literă din coloana din stânga și cifra corespunzătoare din coloana din dreapta.

A	B
a) Imperativ categoric	1. Utilitatea este principiul celei mai mari fericiri
b) Hedonism	2. Pune în discuție probleme controversate, precum avortul, eutanasia, pedeapsa cu moartea
c) Etica aplicată	3. Enunță cerința ca omul să fie considerat scop în sine
d) Utilitarismul	4. Susține că scopul vieții este plăcerea senzorială
	5. Consideră că scopul vieții este fericirea, aceasta fiind văzută ca activitatea sufletului conformă cu virtutea

(16 p)

B. Argumentați în zece rânduri, din punctul de vedere al eticii aplicate, conținutul moral explicit și cel controversat al practicării avortului.

(8 p)

C. Construiți un exemplu prin care să evidențiați importanța filosofică a tezei că omul este, prin natura sa, o ființă socială (*zoon politikon*).

(6 p)

SUBIECTUL III

(30 de puncte)

A. Citiți, cu atenție, textul de mai jos:

Dar ce sunt eu, așadar? Un lucru care gândește. Ce este acest ceva care gândește? Adică ceva care se îndoiește, care înțelege, care afirmă, care neagă, care vrea, care nu vrea, care își imaginează, și care simte. Cu siguranță că nu este puțin dacă toate aceste lucruri aparțin naturii mele. (...) Prin urmare, din simplul fapt că știu de existența mea și observ totodată că absolut nimic altceva nu aparține firii sau esenței mele, în afară de faptul că sunt ființă cugetătoare, închei pe drept că esența mea constă în aceea doar că sunt ființă cugetătoare. Și cu toate că am un corp care mi-e foarte strâns legat — fiindcă totuși, pe de o parte, am o idee distinctă și clară a mea însumi ca ființă cugetătoare doar, neîntinsă, iar pe de altă parte, o idee distinctă a corpului ca lucru întins doar, necugetător, e sigur că sunt deosebit cu adevărat de corpul meu și că pot exista fără el.

René Descartes, *Meditații metafizice*

Răspundeți următoarelor cerințe:

1. Menționați, pe baza textului dat, argumentele filosofice ale lui René Descartes cu privire la teza că esența omului este cugetarea.

(4 p)

2. Evidențiați, în aproximativ o jumătate de pagină, o corelație existentă între termenii *suflet* și *corp*.

(10 p)

3. Formulați un punct de vedere corelativ al interpretării raționaliste a naturii umane, date de René Descartes.

(4 p)

B. *Ateismul existențialist, pe care îl susțin, afirmă că dacă Dumnezeu nu există, atunci există cel puțin o ființă a cărei existență precede esența, o ființă care există înainte de a fi definită prin vreun concept, și că acea ființă este omul. (...) Ce se înțelege aici prin enunțul că existența preceda esența? Aceasta înseamnă ca omul mai întâi există, se găsește, se ivește în lume și după aceea se definește. Așa cum este conceput de către existențialist, omul este nedefinibil pentru că la început el nu este încă nimic. Dar apoi el va fi ceva, și va fi ceea ce se va face singur. Astfel, nu există natură umană fiindcă nu există vreun Dumnezeu care să o conceapă.*

Jean-Paul Sartre, *Existențialismul este un umanism*

1. Analizați argumentele lui Jean Paul Sartre că nu există natură umană, în aproximativ cinci rânduri și aduceți două contraargumente la această teză.

(6 p)

2. Ilustrați, printr-un exemplu concret, modul în care omul își dă singur sens vieții sale.

(6 p)

BAREM DE EVALUARE ȘI DE NOTARE**TEST 1**

- ◆ Pentru orice soluție corectă, chiar dacă este diferită de cea din barem, se acordă punctajul corespunzător.
- ◆ Nu se acordă fracțiuni de punct, dar se pot acorda punctaje intermediare pentru rezolvări parțiale, în limitele punctajului indicat în barem.
- ◆ Se acordă 10 puncte din oficiu. Nota finală se calculează prin împărțirea punctajului obținut la 10.

Model de rezolvare**SUBIECTUL I****(30 de puncte)**

Răspunsurile corecte:

1-c, 2-b, 3-d, 4-c, 5-b, 6-b, 7-c, 8-a, 9-a, 10-c.

SUBIECTUL II**(30 de puncte)**

A. Răspunsurile corecte:

a – 3   b – 4   c – 2   d - 1

B.

- evidențierea conținutului explicit moral al practicării avortului, de exemplu: dreptul fundamental la viață al copilului nenăscut, statutul de om al embrionului încă de la concepere; argumentarea caracterului controversat al problemei practicării avortului, de exemplu: conflictul dintre libertatea asumată a părinților de a lua viața fătului și imposibilitatea copilului de a-și manifesta libertatea; dreptul la decizie al părinților și absența acestui drept în cazul fătului.

- încadrarea în limita de spațiu precizată

C. construirea unui exemplu care să evidențieze rolul/importanța vieții individului în societate pentru definirea naturii umane, plecând, de pildă, de la concepția lui Aristotel conform căreia statul din natură este anterior individului, el nefiindu-și suficient sieși.

SUBIECTUL III**(30 de puncte)****A.**

1. menționarea, pe baza textului dat, a fiecăreia dintre cele două argumente care justifică teza că natura omului este cugetarea, de exemplu: intuiția intelectuală a *cogito*-ului, formele multiple ale cunoașterii raționale

2. - utilizarea fiecăreia din cele două concepte cu sens filosofic

- evidențierea unei corelații existente între concepte, de exemplu, evidența intuiției esenței umane și deducția faptului că sufletul poate exista fără corp
- coerența textului redactat
- încadrarea în limita de spațiu precizată

3. formularea unui punct de vedere corelativ referitor la perspectiva filosofică de tip rationalist prezentată în textul dat, de exemplu teza lui B. Pascal că omul este o trestie cugetătoare.

B.

1. - analiza argumentelor lui Sartre că nu există natură umană (de exemplu, nu există Dumnezeu care s-o conceapă) și prezentarea celor două contraargumente (de exemplu, Dumnezeu există).

- încadrarea în limita de spațiu precizată

2. ilustrarea, printr-un exemplu concret, a modului în care omul poate să își dea singur sens propriei vieți, plecând, de pildă, de la afirmațiile unor mari personalități, că sensul vieții poate fi dat de pasiunea pentru o anumită activitate/artă etc.

Barem de notare**SUBIECTUL I****(30 de puncte)**

- câte 3 p pentru fiecare răspuns corect, astfel:

1-c, 2-b, 3-d, 4-c, 5-b, 6-b, 7-c, 8-a, 9-a, 10-c.

(10 x 3 = 30 p)**SUBIECTUL II****(30 de puncte)****A.** câte 4 p pentru fiecare asociere corectă, astfel:

a – 3   b – 4   c – 2   d - 1

(4 x 4 p = 16 p)**B.**

- evidențierea conținutului explicit moral al practicării avortului, de exemplu: dreptul fundamental la viață al copilului nenăscut, statutul de om al embrionului încă de la concepere; argumentarea caracterului controversat al problemei practicării avortului, de exemplu: conflictul dintre libertatea asumată a părinților de a lua viața fătului și imposibilitatea copilului de a-și manifesta libertatea; dreptul la decizie al părinților și absența acestui drept în cazul fătului. **(6 p)**
- încadrarea în limita de spațiu precizată **(2 p)**

C. construirea unui exemplu care să evidențieze rolul/importanța vieții în societate pentru definirea naturii umane. **(6 p)**

SUBIECTUL III**(30 de puncte)****A.**

1. câte 2 p pentru menționarea, pe baza textului dat, a fiecăreia dintre cele două argumente care justifică teza că natura omului este cugetarea, de exemplu: intuiția intelectuală a *cogito*-ului, formele multiple ale cunoașterii raționale **(2 x 2 p = 4 p)**

2. câte 1 p pentru utilizarea fiecăreia din cele două argumente cu sens filosofic **(2 x 1 p = 2 p)**

- evidențierea unei corelații existente în argumentare (de exemplu, evidența intuitivă a esenței umane și formele de cunoaștere rațională) **(4 p)**
- coerența textului redactat. **(2 p)**
- încadrarea în limita de spațiu precizată **(2 p)**

3. formularea unui punct de vedere corelativ referitor la perspectiva filosofică prezentată în textul dat, de exemplu teza lui John Locke că omul în esența sa este o ființă sensibilă, sau teza lui Aristotel că esența omului este *zoon politikon*, sau teza lui Jean Paul Sartre că nu există natură umană **(4 p)**

B.

1. – analiza argumentelor lui Sartre că nu există natură umană și prezentarea celor două contraargumente **(4 p)**

- încadrarea în limita de spațiu precizată **(4 p)**

2. ilustrarea, printr-un exemplu concret, a modului în care omul poate să își dea singur un sens propriei vieți **(6 p)**

Filosofie

Profilul umanist din filiera teoretică și toate profilurile și specializările
din filiera vocațională, cu excepția profilului militar

Model de antrenament

TESTUL 2

- Toate subiectele sunt obligatorii. Se acordă 10 puncte din oficiu.
- Timpul efectiv de lucru este de 3 ore.

SUBIECTUL I**(30 de puncte)**

Scrieți pe foaia de examen litera corespunzătoare răspunsului corect, pentru fiecare din situațiile de mai jos. Este corectă o singură variantă de răspuns.

1. Citatul „... *depozitar al adevărului; îngrămădire de incertitudine și de eroare; mărire și lepădătură a universului.* ”, definește omul ca ființă:
  - a) controversată
  - b) contradictorie
  - c) perfectibilă
  - d) antisocială
2. Omul este o ființă axiologică pentru că:
  - a) apreciază valorile
  - b) respectă drepturile
  - c) își asumă responsabilități
  - d) apreciază ceea ce fac ceilalți pentru el
3. Jean-Jacques Rousseau este un filosof contractualist. Prin *contract*, indivizii care participă la contractul ca atare:
  - a) se supun voinței generale
  - b) își pun în comun libertatea
  - c) își pun în comun voințele generale
  - d) se supun voinței celui alt
4. Omul este absolut responsabil, după Jean-Paul Sartre pentru că:
  - a) alegerea îi este impusă
  - b) alegerea îi aparține în exclusivitate
  - c) este constrâns să acționeze
  - d) se supune legilor divinității
5. Sintagma *văl de ignoranță* înseamnă la John Rawls că:
  - a) indivizii sunt iraționali
  - b) indivizii sunt ignoranți cu privire la scopurile acțiunilor
  - c) indivizii nu sunt ignoranți cu privire la poziția lor socială viitoare, care decurge din semnarea acordului
  - d) indivizii sunt interesați de scopurile celorlalți/particulare
6. Robert Nozick este adept al doctrinei care limitează *funcția statului* la:
  - a) apărarea drepturilor colectivității
  - b) apărarea drepturilor individuale
  - c) protejarea membrilor societății împotriva capitalului străin
  - d) protejarea instituțiilor sale
7. Potrivit lui Karl Marx, în *socialism*, muncitorul primește de la societate:
  - a) mai mult decât cantitatea de muncă care o depune
  - b) mai puțin decât cantitatea de muncă care o depune
  - c) echivalentul a ceea ce merită
  - d) echivalentul exact al cantității de muncă depuse
8. Friedrich Hayek este de acord că *societatea* se poate amesteca în sfera libertății individuale. Acest lucru este permis numai dacă:
  - a) societatea este suficient de puternică
  - b) individul este suficient de permisiv
  - c) individul a încălcat o regulă

- d) ceilalți membri ai societății sunt de acord
9. Karl Popper spune că, dacă vom vedea în *istorie o sumă a faptelor* care s-au petrecut de-a lungul timpului, atunci:
- istoria nu evoluează
  - istoria are scop, dar nu are sens
  - istoria are sens, deși e lipsită de scop
  - istoria este asemenea unui organism viu
10. *Drepturile negative* garantează libertățile individului față de:
- intervenția unei puteri exterioare statului
  - intervenția statului
  - drepturile negative nu au legătură cu individul
  - intervenția naturii

SUBIECTUL II**(30 de puncte)**

A. În coloana din stânga sunt enumerate numele unor filosofi interesați de problematica naturii umane, iar în coloana din dreapta sunt numerotate enunțuri adevărate din concepțiile acestora. Scrieți pe foaia de examen asocierile corecte dintre fiecare literă din coloana din stânga și cifra corespunzătoare din coloana din dreapta.

A	B
a. Lucian Blaga	1. Omul în starea edenică este singur, dar fericit
b. Sf. Augustin	2. Omul este o variabilă, în logica lui Ares
c. Jean-Jacques Rousseau	3. Destinul omului este într-un mister și pentru revelarea lui
d. C. Noica	4. Destinul omului este într-un mister și pentru revelarea lui

(16 p)

B. Argumentați în zece rânduri, din punctul de vedere al lui Lucian Blaga că împlinirea omului este cultura.

(8 p)

C. Construiți un exemplu prin care să evidențiați importanța filosofică a tezei lui E. Levinas că *celălalt, ca interlocutor pur, nu este un conținut cunoscut*.

(6 p)**SUBIECTUL III****(30 de puncte)**

A. Citiți, cu atenție, textul de mai jos:

Reprezentarea unui principiu obiectiv, întrucât este constrângător pentru voință, se numește o poruncă (a rațiunii), și formula poruncii se numește imperativ.(...) Toate imperatiivele poruncesc sau ipotetic sau categoric. Cel dintâi exprimă necesitatea practică a unei acțiuni posibile considerată mijloc pentru a ajunge la altceva pe care-l vrem (sau totuși este posibil ca să-l vrem). Imperativul categoric ar fi acela care ar exprima o acțiune obiectiv necesară în sine, independent de orice alt scop.(...) Moralitatea este condiția care singură poate face ca o ființă rațională să fie scop în sine, fiindcă numai prin ea este posibil ca o ființă rațională să fie membră legișlatoare în imperiul scopurilor.

Immanuel Kant, *Întemeierea metafizicii moravurilor*

Răspundeți următoarelor cerințe:

- Menționați, pe baza textului dat, că respectarea imperativului categoric are ca fundament natura rațională a omului. **(4 p)**
- Evidențiați, în aproximativ o jumătate de pagină, o corelație existentă între termenii *ființă rațională* și *moralitate*. **(10 p)**
- Formulați un punct de vedere opus eticii deontologice referitor la relația dintre acțiunile oamenilor și scopurile lor. **(4 p)**

B. Când fiecare face ceea ce-i place, se face adesea ceea ce nu place altora. Aceasta nu înseamnă libertate. Libertate înseamnă mai puțin a face ce vrem, cât a nu fi supuși altuia; ea înseamnă totodată, a nu supune voința altuia voinței noastre. Nici un om care este stăpân nu poate fi liber.

(...) *Nu există libertate acolo unde nu sunt legi sau unde cineva este deasupra legilor; nici chiar în starea de natură omul nu este liber decât datorită legii naturale, care poruncește tuturor. Un popor liber se supune, dar nu ca o slugă; el are conducători, nu stăpâni. El se supune legilor, dar nu se supune decât lor... soarta libertății este legată totdeauna de soarta legilor; ea domnește sau piere odată cu ele.*

Jean-Jacques Rousseau, *Scrisori scrise de pe munte*

1. Analizați argumentele lui Jean-Jacques Rousseau că omul liber se supune legilor, în aproximativ cinci rânduri și aduceți două contraargumente la această teză. (6 p)
2. Ilustrați, printr-un exemplu concret, că unele drepturi negative ale omului pot fi încălcate parțial sau/și total într- o situație excepțională/urgență. (6 p)

BAREM DE EVALUARE ȘI DE NOTARE

TEST 2

- ◆ Pentru orice soluție corectă, chiar dacă este diferită de cea din barem, se acordă punctajul corespunzător.
- ◆ Nu se acordă fracțiuni de punct, dar se pot acorda punctaje intermediare pentru rezolvări parțiale, în limitele punctajului indicat în barem.
- ◆ Se acordă 10 puncte din oficiu. Nota finală se calculează prin împărțirea punctajului obținut la 10.

Model de rezolvare

SUBIECTUL I

(30 de puncte)

- câte 3 p pentru fiecare răspuns corect, astfel:

1-b, 2-a, 3-a, 4-b, 5-b, 6-b, 7-d, 8-c, 9-a, 10-b.

SUBIECTUL II

(30 de puncte)

A. câte 4 puncte pentru fiecare asociere corectă, astfel:

a – 4   b - 3   c – 1   d - 2

B. -argumentarea, din punctul de vedere al lui Lucian Blaga, că împlinirea omului este cultura.

Precizarea diferenței de natură dintre om și animal: animalul trăiește în Orizontul I, orizontul lumii date, al instinctului. Omul trăiește într-un dublu orizont: cel al instinctului și cel al misterului (Orizontul de ordinul II). Acesta este propriu doar omului, iar misterul trebuie revelat. Consecința imediată a locuirii în acest orizont este faptul că omul e capturat de un destin creator.

- încadrarea în limita de spațiu precizată

C. Prezentarea concepției lui E. Levinas referitoare la *celălalt*, diferit de mine ca *prezență* și ca *limbaj*. În relația dintre *eu* și *tu*, *tu* ai *eul* tău și acesta, *eul* tău, îmi revine mie în calitate de semen, nu de obiect de cunoscut. Raportul subiect/obiect revine la Levinas raportului subiect/subiect.

Gândirea trebuie să îl sesizeze pe celălalt în calitatea lui de cu totul altul, dar un altul asemenea ei. Astfel raportul față către față se manifestă într-un mod complementar: față către față ca prezență și, apoi, față către față ca limbaj.

SUBIECTUL III

(30 de puncte)

A. 1- menționarea, pe baza textului dat, că respectarea imperativului categoric are ca fundament natura rațională a omului, de exemplu, Kant își imaginează o societate în care oamenii să-și ghideze viața după un imperativ categoric, universal și necesar, dat de însăși rațiunea ființelor care alcătuiesc comunitatea; imperativul categoric, spre deosebire de cel ipotetic denotă o lege/principiu care trebuie respectată/respectat necondiționat și este justificată/ justificat ca scop în sine; ființa rațională trebuie să se considere întotdeauna ca legislatoare *într-un imperiu al scopurilor*, dar nu este suficient, ci ea trebuie să și acționeze conform imperativului categoric.

2. - utilizarea fiecăruia dintre cei doi termeni dați în sens filosofic; de exemplu, omul este o ființă rațională, definit prin capacitatea sa de a cugeta/de a reflecta/de a gândi; prin activitatea rațiunii sale

se ridică deasupra animalului, fiind o *ființă al cărei scop natural este rațiunea*, având posibilitatea de a-și construi caracterul – de se transforma pe sine și de *a se autoperfecționa*, dintr-un animal înzestrat cu rațiune – *animal rationabile* devine un animal care folosește rațiunea – *animal rationale*; conferă un sens vieții sale și lumii în care trăiește; moralitatea sau calitatea de a fi moral/comportarea conform principiilor morale **are ca finalitate obținerea binelui și evitarea răului**, respectiv, realizarea binelui colectiv și implicit, al celui individual

- evidențierea unei corelații existente între termenii dați; de exemplu, dacă omul va acționa din perspectivă teleologică, de a obține ceea ce este bine în sine (scopul comportamentelor/deciziilor sale), atunci este o ființă morală (contează rezultatele acțiunilor); dacă omul acționează din perspectivă deontologică, din voința bună sau pură, care-și este sieși suficientă/își extrage din ea însăși legea morală, atunci omul depășește condiția de a fi doar o ființă dotată cu rațiune, ci ființa rațională, liberă, morală.
- coerența textului redactat
- încadrarea în limita de spațiu precizată

3. formularea unui punct de vedere opus eticii deontologice referitor la relația dintre acțiunile oamenilor și scopurile lor; de exemplu, teoria utilitaristă se opune rigorismului eticii deontologice, deoarece consideră că valoarea morală a unei acțiuni nu se măsoară după intenție sau principiul care se află la baza ei, ci după consecințele acțiunii sau reușita acesteia; o acțiune morală este conformă principiului celei mai mari fericiri, pentru un număr cât mai mare de oameni; scopul ultim al moralei *ar fi fericirea omenirii*, încât o acțiune poate fi acceptată sau respinsă în măsura în care contribuie la aceasta.

B. 1.- analiza argumentelor lui J. J. Rousseau că omul liber se supune legilor; de exemplu, fie că omul se află în starea naturală sau edenică, fie că el trăiește în starea artificială, el se supune în prima situație legii naturale existente și valabile pentru toți, în a doua situație legilor sociale, care reprezintă rezultatele însumării voințelor individuale, adică voinței generale; cel care se consideră stăpân, nu se supune voinței generale, care este dreaptă și ordonatoare, ci se manifestă ca voință particulară și *dezordonată*, încât limitează nu numai libertatea celorlalți, ci și propria libertate.

- prezentarea contraargumentelor la această teză; de exemplu, Fr. Nietzsche consideră că ideea de liber arbitru, cea *mai dubioasă dintre șmecheriile teologilor*, a fost inventată de filosofia creștină pentru a găsi un țap ispășitor, a *tragerii la răspundere*, în sensul de a pedepsi și judeca; oamenii erau considerați liberi pentru a-i învinovăți; dar, liberul arbitru trebuie să aparțină esenței vieții, la fel ca exploatarea, ofensa etc.; libertatea/liberul arbitru aparține doar celui cu voință puternică, aristocratului și semnifică rangul, starea de superioritate față de sclav, cel cu voință slabă: *Eu sunt liber, el trebuie să se supună*.
- încadrarea în limita de spațiu precizată

2.- ilustrarea, printr-un exemplu concret, că unele drepturi negative ale omului pot fi încălcate parțial sau total într-o situație excepțională/urgentă; de exemplu, dreptul la libera circulație/libertatea de mișcare – orice persoană are dreptul de a circula în mod liber/ de a părăsi țara și de a reveni în țara sa, restricționat/ă parțial sau chiar total, în condițiile pandemiei de COVID 19, deoarece există riscul de îmbolnăvire/de transmitere a bolii unor grupuri sau comunități sociale (altele - dreptul la libertatea de gândire, de conștiință sau de religie - libertatea de a-și manifesta religia sau convingerea, singur sau împreună cu alții, prin învățatură, practici religioase, cult și îndeplinirea riturilor, dreptul de asociere - orice persoană are dreptul la libertatea de întrunire și de asociere pașnică ș.a.).

Barem de notare**SUBIECTUL I****(30 de puncte)**

- câte 3 p pentru fiecare răspuns corect, astfel:

1-b, 2-a, 3-a, 4-b, 5-b, 6-b, 7-d, 8-c, 9-a, 10-b.

(10 x 3 p = 30 p)**SUBIECTUL II****(30 de puncte)**

A. câte 4 puncte pentru fiecare asociere corectă, astfel:

a - 4   b - 3   c - 1   d - 2

(4 x 4 p = 16 p)

B. -argumentarea, din punctul de vedere al lui Lucian Blaga, că împlinirea omului este cultura

(6 p)

- încadrarea în limita de spațiu precizată

(2 p)

C. construirea unui exemplu prin care să evidențieze importanța filosofică a tezei lui E. Levinas

(6 p)**SUBIECTUL III****(30 de puncte)**

A. 1. Menționarea , pe baza textului dat, că respectarea imperativului categoric are ca fundament natura rațională a omului.

(4 p)

2.- câte 1 p pentru utilizarea fiecăruia dintre cei doi termeni dați în sens filosofic

(2x1p = 2 p)

- evidențierea unei corelații existente între termenii dați

(4 p)

- coerența textului redactat

(2 p)

- încadrarea în limita de spațiu precizată

(2 p)

3. formularea unui punct de vedere opus eticii deontologice referitor la relația dintre acțiunile oamenilor și scopurile lor.

(4 p)

B.1.- analiza argumentelor lui J. J. Rousseau că omul liber se supune legilor și prezentarea contraargumentelor la această teză.

(4 p)

- încadrarea în limita de spațiu precizată

(2 p)

2.- ilustrarea, printr-un exemplu concret, că unele drepturi negative ale omului pot fi încălcate parțial sau/total într-o situație excepțională/urgentă.

(6 p)

Filosofie

Profilul umanist din filiera teoretică și toate profilurile și specializările din filiera vocațională, cu excepția profilului militar

Model de antrenament

TESTUL 3

- Toate subiectele sunt obligatorii. Se acordă 10 puncte din oficiu.
- Timpul efectiv de lucru este de 3 ore.

SUBIECTUL I

(30 de puncte)

Scrieți pe foaia de examen litera corespunzătoare răspunsului corect, pentru fiecare dintre situațiile de mai jos. Este corectă o singură variantă de răspuns.

1. Kant argumenta că întregul domeniu al filosofiei se poate reduce la patru întrebări: 1. Ce pot să știu? 2. Ce trebuie să fac? 3. Ce pot să sper? 4. Ce este omul? Kant arată că dintre acestea, trei întrebări se raportează la una singură, anume la cea referitoare la:
  - a) întinderea cunoașterii, deoarece omul se definește ca *homo sapiens*
  - b) ceea ce suntem dator să facem, deoarece datoria reglementează viața socială
  - c) ce putem spera, deoarece mântuirea sufletului este problema centrală a filosofiei
  - d) ce este omul, deoarece de răspunsul la această întrebare depinde înțelegerea celorlalte probleme
2. Filosoful care susține ideea că „individul e liber în virtutea aceluia *clinamen*, a deviației spontane a atomilor de la linia de cădere paralelă” este:
  - a) Fr. Nietzsche
  - b) Emil Cioran
  - c) Epicur
  - d) Epictet
3. Pentru unii filosofi, sursa dreptății rezultă din starea naturală a omului:
  - a) Socrate, Platon, Aristotel
  - b) J. Locke, Th. Hobbes, Imm. Kant
  - c) Augustin și Thoma d' Aquino
  - d) Albert Camus și J. P. Sartre
4. Concepția conform căreia: „Omul este liber doar în măsura în care se conformează hotărârilor destinului și le acceptă”, aparține:
  - a) sofistilor
  - b) utilitariștilor
  - c) existențialiştilor
  - d) stoicilor
5. Gânditorul care exprimă prin metafora *trestiei cugetătoare* conștiința finitudinii și a sensului vieții este:
  - a) Blaise Pascal
  - b) Max Scheler
  - c) Lucian Blaga
  - d) Albert Camus
6. Rostul omului este respectarea armoniei universale, deoarece ceea ce se întâmplă fiecărui om e hărăzit de o cauză simplă și primară care cârmuiește universul. Această concepție este proprie lui:
  - a) Fr. Nietzsche
  - b) Marcus Aurelius
  - c) Mircea Eliade
  - d) John Rawls
7. John Stuart Mill analizează „marele principiu al libertății individuale” prin:
  - a) absența oricărei determinări sociale
  - b) acțiunea la întâmplare, în afara oricărei cauzalități
  - c) reglarea libertății individuale prin forța statului
  - d) limitarea puterii statului de a interveni în viața privată
8. Principiul dreptății este „iubirea de oameni derivată din iubirea de sine”; ideea aparține filosofului:
  - a) Thales din Milet
  - b) G. W. Fr. Hegel
  - c) Jean-Jacques Rousseau
  - d) Constantin Noica
9. Afirmatia: „Omul este măsura tuturor lucrurilor, a celor care există întrucât există și a celor care nu există întrucât nu există”, aparține lui:
  - a) Platon

- b) Protagoras
- c) Seneca
- d) Giordano Bruno

10. Ideea că viața conformă cu natura este viața conformă cu virtutea, deoarece omul este un fragment din univers, iar a trăi în conformitate cu natura proprie înseamnă a trăi în conformitate cu natura universală, este specifică filosofiei:

- a) existențialiste
- b) sceptice
- c) stoice
- d) pragmatiste

SUBIECTUL II**(30 de puncte)**

A. În coloana din stânga sunt enumerate concepte și teorii filosofice, iar în coloana din dreapta sunt numerotate enunțuri adevărate referitoare la acestea. Scrieți pe foaia de examen asocierile corecte dintre fiecare literă din coloana din stânga și cifra corespunzătoare din coloana din dreapta.

A

- a. Dreptatea retributivă
- b. Dreptatea retributivă
- c. Dreptatea procedurală
- d. Dreptatea distributivă
- e. Dreptatea corectivă

B

1. Stabilește regulile care trebuie respectate pentru a restabili starea de drept încălcată în distribuirea bunurilor sau în cazul pedepselor și al recompenselor.
2. Exprimă dreptatea bazată pe recompensă sau pedeapsă.
3. Susține că dreptatea este o trăsătură a societății bune.
4. Impune aplicarea aceluiași reguli și proceduri legale, indiferent de persoană, rang social sau avere.
5. Impune reguli care cer un anumit mod de împărțire a bunurilor în societate

(16 p)

B. Argumentați, în aproximativ zece rânduri, în favoarea sau împotriva ideii lui Epicur conform căreia plăcerea este bunul cel dintâi al omului, este punctul de plecare al fiecărei alegeri, al fiecărei aversiuni, iar aprecierea oricărui bun are drept criteriu afectele sale.

(8 p)

C. Construiți un exemplu prin care să evidențiați faptul că oamenii săraci sunt mult mai liberi decât cei care dispun de bogății.

(6 p)**SUBIECTUL III****(30 de puncte)**

A. Citiți cu atenție textul de mai jos:

„Pentru libertatea antică, pericolul constă în faptul că, atenți doar la participarea lor la puterea socială, oamenii nu se preocupau îndeajuns de drepturile și avantajele individuale. Pentru libertatea modernă, pericolul constă în faptul că, absorbiți de exercițiul independenței noastre private și de urmărirea intereselor particulare, noi am putea renunța cu prea multă ușurință la dreptul nostru de participare la puterea politică. Deținătorii autorității ne împing exact spre acest lucru.“ (Benjamin Constant, *Despre libertate la antici și la moderni*)

Răspundeți la următoarele cerințe:

1. Menționați, pe baza textului dat, două etape distincte în realizarea libertății umane.

(4 p)

2. Evidențiați, în aproximativ o jumătate de pagină, o corelație existentă între ideea antică de libertate și cea modernă.

(10 p)

3. Formulați un punct de vedere personal referitor la actualitatea perspectivei filosofice prezentată în textul dat.

(6 p)

B. Aristotel susține că repartitia bunurilor de un anumit fel trebuie să se facă proporțional cu meritele oamenilor:

1. Argumentați, în aproximativ cinci rânduri, în favoarea ideii/tezei filosofice prezentată în enunț.

(6 p)

2. Ilustrați, printr-un exemplu concret, modul în care dreptatea este determinată de merite.

(4 p)

BAREM DE EVALUARE ȘI DE NOTARE

TEST 3

- ◆ Pentru orice soluție corectă, chiar dacă este diferită de cea din barem, se acordă punctajul corespunzător.
- ◆ Nu se acordă fracțiuni de punct, dar se pot acorda punctaje intermediare pentru rezolvări parțiale, în limitele punctajului indicat în barem.
- ◆ Se acordă 10 puncte din oficiu. Nota finală se calculează prin împărțirea punctajului obținut la 10.

Model de rezolvare

SUBIECTUL I**(30 de puncte)**

Răspunsurile corecte:

1-d, 2-c, 3-b, 4-d, 5-a, 6-b, 7-d, 8-c, 9-b, 10-c

SUBIECTUL II**(30 de puncte)**

A. câte 4 p pentru fiecare asociere corectă, astfel:

a – 2   b – 4   c – 5   d – 1

B. -argumentarea în favoarea sau împotriva ideii lui Epicur, conform căreia plăcerea este bunul cel dintâi al omului.

Se poate argumenta, de exemplu:

-- **în favoarea acestei idei:** Plăcerea este bunul cel dintâi al omului, ea este principiul și rădăcina binelui. Deși Epicur acordă întâietate plăcerilor trupești, el nu le acordă valoare absolută. Omul trebuie înțeles ca întregul în care simțurile fac posibilă înțelegerea plăcerilor trupului, dar și pe cele ale sufletului, ca două nivele ale devenirii omului. Rolul plăcerii este de a asigura echilibrul și pacea omului, siguranța și optimismul său, ca șanse ale unei vieți fericite.

Alegerea plăcerilor trebuie făcută după criteriul autenticității ei, în sensul că omul nu trebuie să aleagă orice fel de plăcere, ci să aleagă ceea ce ajută ființei sale și nu numai în situații concrete, ci existențial, adică în ceea ce ne întemeiază și-i aduce un plus de umanitate. Plăcerea autentică este posibilă doar ca echilibru, de aceea alegerea voită se face cu inteligență și rațiune. Opțiunea pentru o plăcere sau alta nu este omenească, dacă cedează necumpătății. În concluzie, etica plăcerii nu este o desființare a moralității, ci o realizare concretă a acesteia, etc.

- **împotriva acestei idei:** idealul de viață al omului este atingerea înțelepciunii, or aceasta nu are ca scop plăcerea. Epicur nu are dreptate când susține că plăcerea este începutul și sfârșitul vieții noastre morale, deoarece omul percepe mai degrabă durerea decât plăcerea. În plus, durerea este mai intens trăită, pe când plăcerea este de scurtă durată. Fericirea nu este condiționată de absența durerii, pentru că sunt situații dificile, complexe care pot fi depășite și soluționate de om și care-l fac fericit. În concluzie, înțelepciunea este bunul cel dintâi al omului, iar omul nu poate trăi fericit dacă urmează doctrina lui Epicur etc.

C. construirea unui exemplu care evidențiază faptul că săracii sunt mult mai liberi decât cei care dispun de bogății.

De exemplu, Bogății își cumpără obiecte din ce în ce mai multe și mai scumpe, încât ei devin prizonierii propriilor bogății, deoarece ei trăiesc cu teama pierderii acestora. Săracii sunt mai liberi decât cei ce dispun de bogății pentru că nu sunt dependenți de multe bunuri sau averi. Deopotrivă, ei au timp să se ocupe de realizarea unor virtuți, a unor bunuri spirituale, care pot fi împărtășite celor din jur, etc.

SUBIECTUL III**(30 de puncte)**

A. 1. - câte 2 p pentru menționarea, pe baza textului dat, a celor două etape distincte în realizarea libertății umane.

De exemplu, distincția dintre libertatea preponderent socială și libertatea preponderent individuală, etc.

2. - câte 1 p pentru utilizarea fiecăreia dintre cele două expresii date în sens filosofic

Libertatea individuală este un drept fundamental al omului, indispensabil pentru dezvoltarea personalității umane, dar și o componentă majoră a condiției umane. **Libertatea socială** este urmarea faptului că omul trăiește în societate, ca membru al unei colectivități în care el își exercită drepturile care îi sunt recunoscute social. Acestea depind de condițiile economice, juridice și politice specifice fiecărui stat.

- evidențiați, în aproximativ o jumătate de pagină, o corelație existentă între ideea antică de libertate și cea modernă

De exemplu: Autorul constată că anticii erau mai curând preocupați de aspectul social al libertății, deoarece conta modelul de om implicat în viața socială, al omului al cărui ideal era ocuparea unei demnități publice.

De aceea, problema libertății individuale trece în plan secund. Lumea modernă aduce cu sine o schimbare de paradigmă cu privire la înțelegerea și practicarea libertății, punând accentul pe libertatea individuală. Nevoia de participare la viața politică nu este străină nici omului modern, doar că, absorbit de interesele private, neglijează importanța unor decizii politice, etc.

3. formularea unui punct de vedere personal referitor la actualitatea perspectivei filosofice din textul dat

De exemplu, se poate argumenta astfel: Problema raportului dintre libertatea socială și cea individuală trebuie corelată cu cea a limitelor intervenției statului în viața privată a cetățenilor, în condiții declarate de criză medicală și socială. Restrângerea drepturilor civile și limitarea libertăților individuale poate fi socotită un atac la adresa libertății individuale. Pe de altă parte, exercitarea libertăților și drepturilor individuale fundamentale, cum este dreptul la liberă circulație, poate avea efecte negative asupra sănătății sociale. Alegerea trebuie făcută evaluând efectele sociale ale unor astfel de acțiuni, etc.

B. 1.- argumentarea în favoarea ideii/tezei filosofice prezentată în enunț: repartiția bunurilor de un anumit tip trebuie să se facă proporțional cu meritele oamenilor:

De exemplu: Bunurile existente în societate sunt produse de oameni care fac parte din diferite categorii profesionale. Pentru a produce astfel de bunuri, cei care le concep, le produc și le comercializează au anumite calități profesionale care fac posibilă o astfel de activitate. Pentru munca depusă, oamenii primesc venituri în funcție de performanța profesională, după merit. O repartiție egalitaristă a veniturilor ar crea inechități sociale, care ar duce la scăderea motivației pentru performanță, etc.

2. ilustrarea, printr-un exemplu concret, a modului în care dreptatea este determinată de merite.

De exemplu, vioara Stradivarius Elder-Voicu a fost câștigată prin concurs de un talentat violonist, pentru a susține concerte până în anul 2023. Vioara a fost revendicată și de fiul proprietarului vioarei. Decizia Ministerului Culturii a fost ca la această vioară să poată cânta cel mai bun violonist. Așadar, se putea alege ca vioara să revină proprietarului legal, dar care nu avea calități artistice deosebite, sau unui remarcabil violonist. Ministerul a luat o decizie în conformitate cu principiul repartiției după merit, care respectă criteriul valorii, etc.

Barem de notare

SUBIECTUL I

(30 de puncte)

câte 3 puncte pentru fiecare răspuns corect, astfel:

1-d, 2-c, 3-b, 4-d, 5-a, 6-b, 7-d, 8-c, 9-b, 10-c (10 x 3 p = 30 p)

SUBIECTUL II

(30 de puncte)

A. câte 4 puncte pentru fiecare asociere corectă, astfel:

a – 2   b – 4   c – 5   d – 1 (4 x 4 p = 16 p)

B.

- argumentarea în favoarea sau împotriva ideii lui Epicur conform căreia plăcerea este bunul cel dintâi al omului. (6 p)

- încadrarea în limita de spațiu precizată (2 p)

C. construirea unui exemplu care evidențiază faptul că săracii sunt mult mai liberi decât cei care dispun de bogății. (6 p)

SUBIECTUL III

(30 de puncte)

A. 1. - câte 2 p pentru menționarea, pe baza textului dat, a celor două etape distincte în realizarea libertății umane. (2 x 2 p = 4 p)

2. - câte 1 punct pentru utilizarea fiecăreia dintre cele două expresii date în sens filosofic (2x1p = 2 p)

- evidențierea unei corelații existente între expresiile date (4 p)

- coerența textului redactat (2 p)

- încadrarea în limita de spațiu precizată (2 p)

3. formularea unui punct de vedere personal referitor la actualitatea perspectivei filosofice din textul dat (6 p)

B. 1.- argumentarea în favoarea ideii/tezei filosofice prezentată în enunț (4 p)

- încadrarea în limita de spațiu precizată (2 p)

2. ilustrarea, printr-un exemplu concret, a modului în care dreptatea este determinată de merite (4 p)

Filosofie

Profilul umanist din filiera teoretică și toate profilurile și specializările
din filiera vocațională, cu excepția profilului militar

Model de antrenament

TESTUL 4

- Toate subiectele sunt obligatorii. Se acordă 10 puncte din oficiu.
- Timpul efectiv de lucru este de 3 ore.

SUBIECTUL I**(30 de puncte)**

Scrieți pe foaia de examen litera corespunzătoare răspunsului corect, pentru fiecare dintre situațiile de mai jos. Este corectă o singură variantă de răspuns.

1. Tema absurdului existenței umane o întâlnim la:
  - a) Pascal
  - b) Fr. Nietzsche
  - c) Albert Camus
  - d) J. St. Mill
2. Una dintre cele mai puternice critici la adresa conceptului de liber arbitru, numindu-l "cel mai ticălos dintre toate artificiile teologilor", îi aparține lui:
  - a) Fr. Nietzsche
  - b) Ludwig Wittgenstein
  - c) Fr. Hayek
  - d) Schopenhauer
3. Cel care afirmă că în starea naturală între oameni există un război generalizat este filosoful:
  - a) R. Descartes
  - b) J.-J. Rousseau
  - c) Platon
  - d) Leibniz
4. Ideea că omul este un imbecil vierme de pământ o întâlnim la:
  - a) Lucian Blaga
  - b) Kant
  - c) Emil Cioran
  - d) Pascal
5. Puterea politică legitimă se caracterizează prin:
  - a) consensul populației
  - b) voință politică
  - c) elaborare de legi organice
  - d) contract social
6. Ideea că "omul există ca scop în sine, nu numai ca mijloc" îi aparține lui:
  - a) Pascal
  - b) Aristotel
  - c) Kant
  - d) John Rawls
7. Jean-Jacques Rousseau afirmă că în contractul social oamenii cereau să li se garanteze:
  - a) bunăstarea individuală
  - b) drepturile naturale
  - c) drepturile fundamentale
  - d) bunăstarea colectivă
8. Pentru Aristotel, omul este cea mai socială ființă, deoarece:
  - a) trăiește în societate
  - b) are inteligență
  - c) are simțirea binelui și a răului
  - d) se plasează dincolo de bine și de rău
9. Argumentând că omul este o ființă cugetătoare, Descartes afirmă că:
  - a) corpul este un lucru întins doar, necugetător

- b) sufletul este asemena unui corăbier
 c) corpul seamănă cu o corabie
 d) eul nu poate exista fără corp
10. În lucrarea *Politica*, Aristotel susține că :
- a) cel care nu este membru al statului este ori fiară, ori zeu
 b) statul nu este anterior omului
 c) omul este o ființă gregară
 d) orice albină este asemena omului

SUBIECTUL II**(30 de puncte)**

A. În coloana din stânga sunt enumerate concepte și teorii filosofice, iar în coloana din dreapta sunt numerotate enunțuri adevărate referitoare la acestea. Scrieți pe foaia de examen asocierile corecte dintre fiecare literă din coloana din stânga și cifra corespunzătoare din coloana din dreapta.

a. etică tradițională	1. Stabilește moralitatea faptelor în funcție scopurile urmărite
b. etică teleologică	2. Determinarea moralității acțiunilor în contexte concrete, nu abstracte
c. etică deontologică	3. Consideră că raționalitatea este singura virtute a ordinii morale în societate
d. etică aplicată	4. Etica datoriei
	5. Binele societății este ceea ce determină dreptatea

(16 p)

B. Argumentați, în aproximativ zece rânduri, în favoarea sau împotriva ideii etice a lui Aristotel, conform căreia fericirea trebuie situată printre activitățile demne de dorit în sine și nu printre cele alese în vederea altor lucruri; căci fericirea nu are nevoie de nimic, ea își ajunge sieși. **(8 p)**

C. Construiți un exemplu prin care să evidențiați specificul abordării faptelor umane din perspectiva eticii aplicate. **(6 p)**

SUBIECTUL III**(30 de puncte)**

A. Citiți cu atenție textul de mai jos:

”Dreptatea este o virtute perfectă, nu în sens absolut, ci în raport cu altceva. Și de aceea ea este privită în general ca o suverană a virtuților. (...) ea este perfectă pentru că cel ce o posedă poate face uz de virtutea sa și în favoarea altora, nu numai pentru sine.“

(Aristotel, *Etica nicomahică*)

Răspundeți la următoarele cerințe:

- Menționați, pe baza textului dat, două concepte morale. **(4 p)**
- Evidențiați, în aproximativ o jumătate de pagină, o corelație între conceptele menționate la punctul 1. **(10 p)**
- Formulați un punct de vedere personal referitor la actualitatea perspectivei filosofice prezentată în textul dat. **(6 p)**

B. Plecând de la ideea lui Fr. Hayek, că există un conflict între dreptatea și egalitatea formală, pe de o parte, și încercările de a realiza diferite idealuri de dreptate și egalitate concrete, pe de altă parte:

- Argumentați, în aproximativ cinci rânduri, în favoarea ideii/tezei filosofice prezentată în enunț. **(6 p)**
- Ilustrați, printr-un exemplu concret, o relație între dreptatea formală și egalitatea formală în fața legii. **(4 p)**

BAREM DE EVALUARE ȘI DE NOTARE**TEST 4**

- ◆ Pentru orice soluție corectă, chiar dacă este diferită de cea din barem, se acordă punctajul corespunzător.
- ◆ Nu se acordă fracțiuni de punct, dar se pot acorda punctaje intermediare pentru rezolvări parțiale, în limitele punctajului indicat în barem.
- ◆ Se acordă 10 puncte din oficiu. Nota finală se calculează prin împărțirea punctajului obținut la 10.

Model de rezolvare**SUBIECTUL I****(30 de puncte)**

Răspunsurile corecte:

1-c, 2-a, 3-b, 4-d, 5-a, 6-c, 7-b, 8-c, 9-a, 10-a.

SUBIECTUL II**(30 de puncte)**

A. Răspunsurile corecte:

a - 3   b - 1   c - 4   d - 2

B. - argumentarea în favoarea sau împotriva ideii morale a lui Aristotel cu privire la fericire, de exemplu dorim fericirea pentru

- încadrarea în limita de spațiu precizată

C. construirea unui exemplu care să evidențieze specificul abordării faptelor umane din perspectiva eticii aplicate, cum ar fi contextul sau situația particulară în care ele s-au petrecut

SUBIECTUL III**(30 de puncte)**

A. 1. menționarea, pe baza textului dat, a două concepte morale, de exemplu dreptatea etc.

2. - utilizarea fiecăreia din cele două concepte cu sens filosofic moral

- evidențierea unei corelații existente între concepte, de exemplu, dreptatea este o specie de virtute

- coerența textului redactat

- încadrarea în limita de spațiu precizată

3. formularea unui punct de vedere personal referitor la actualitatea perspectivei filosofice aristotelice, plecând, de exemplu, de la evidențierea utilizării dreptății în mod special în favoarea altora

B. 1. - argumentarea în favoarea ideii lui Hayek privind existența unui conflict între cele două tipuri de valori social-politice, luând în considerare, de exemplu, situația dintr-o societate democratică și cea dintr-o societate dominată de un regim autoritar/totalitar.

- încadrarea în limita de spațiu precizată

2. ilustrarea, printr-un exemplu concret, a relației dintre dreptatea formală și egalitatea formală în fața legii, subliniind, de pildă, faptul că în absența uneia dintre ele nu mai există nici cealaltă etc.

Barem de notare**SUBIECTUL I****(30 de puncte)**

- câte 3 p pentru fiecare răspuns corect, astfel:

1-c, 2-a, 3-b, 4-d, 5-a, 6-c, 7-b, 8-c, 9-a, 10-a. **(10 x 3 p = 30 p)****SUBIECTUL II****(30 de puncte)**

A. câte 4 p pentru fiecare asociere corectă, astfel:

a - 3   b - 1   c - 4   d - 2 **(4 x 4 p = 16 p)**B. -argumentarea în favoarea sau împotriva ideii morale a lui Aristotel cu privire la fericire. **(6 p)**încadrarea în limita de spațiu precizată **(2 p)**C. construirea unui exemplu care evidențiază specificul abordării faptelor umane din perspectiva eticii aplicate. **(6 p)****SUBIECTUL III****(30 de puncte)**A. 1. - câte 2 p pentru menționarea, pe baza textului dat, a celor două concepte morale. **(2 x 2 p = 4 p)**2. - câte 1 p pentru utilizarea fiecăreia dintre cele două concepte morale în sens filosofic. **(2 x 1 p = 2 p)**- evidențierea unei corelații existente între termenii dați **(4 p)**- coerența textului redactat **(2 p)**- încadrarea în limita de spațiu precizată **(2 p)**3. formularea unui punct de vedere personal referitor la actualitatea perspectivei filosofice din textul dat **(6 p)**B. 1.- argumentarea în favoarea ideii/tezei filosofice prezentată în enunț **(4 p)**- încadrarea în limita de spațiu precizată **(2 p)**2. ilustrarea, printr-un exemplu concret, a unei relații între dreptatea formală și egalitatea formală în fața legii. **(4 p)**

Filosofie

Profilul umanist din filiera teoretică și toate profilurile și specializările
din filiera vocațională, cu excepția profilului militar

Model de antrenament

TESTUL 5

SUBIECTUL I

(30 de puncte)

Scrieți pe foaia de examen litera corespunzătoare răspunsului corect, pentru fiecare dintre situațiile de mai jos. Este corectă o singură variantă de răspuns.

1. René Descartes, fondatorul raționalismului clasic, aprecia că omul trebuie înțeles ca:
  - a) ființă sensibilă, înainte de a fi ființă rațională
  - b) existență care nu poate să aibă vreun sens prestabilit
  - c) ființa a cărei condiție esențială este cea de subiect cunoscător
  - d) ființă socială, în comunitate cu semenii
2. Înțelegerea tradițională a omului în domeniul *animalitas* trebuie depășită, iar omul trebuie conceput din perspectiva dimensiunii de *humanitas*, consideră:
  - a) John Locke
  - b) Emil Cioran
  - c) Epicur
  - d) Martin Heidegger
3. Alteritatea este un corelativ al:
  - a) diversității
  - b) identității
  - c) egalității
  - d) echivalenței
4. Omul își manifestă perfectibilitatea realizând saltul ontologic de la animalitate la umanitate:
  - a) Lucian Blaga
  - b) John Stuart Mill
  - c) René Descartes
  - d) Marcus Aurelius
5. Etica este teoria filosofică asupra:
  - a) dreptului
  - b) esteticii
  - c) lingvisticii
  - d) moralei
6. O filosofie care susține concepția raționalistă asupra fericirii se numește:
  - a) eudemonism pragmatic
  - b) eudemonism rațional
  - c) eudemonism existențial
  - d) eudemonism utilitar
7. Imm. Kant a dat propriei sale poziții filosofice denumirea de idealism „transcendental” sau „critic”, încercând armonizarea a două concepții filosofice opuse:
  - a) absolutismul și relativismul
  - b) umanismul și dogmatismul
  - c) raționalismul și empirismul
  - d) individualismul și etatismul
8. Afirmația „Singura libertate demnă de acest nume este aceea de a-ți urmări binele propriu, în felul tău propriu, atâta timp cât nu încerci să lipsești pe alții de binele lor sau să-i împiedici să și-l dobândească”, aparține filosofului:
  - a) Thales din Milet
  - b) John Stuart Mill
  - c) Fr. Nietzsche
  - d) Jean-Paul Sartre

9. Egalitatea șanselor se fundamentează pe:
- egalitatea drepturilor juridice, politice principiale și în sfera resurselor
  - egalitatea drepturilor juridice și politice principiale
  - egalitatea drepturilor culturale
  - egalitatea drepturilor civile
10. O problemă cu relevanță morală, a cărei rezolvare presupune un conflict între argumentele sau convingerile morale și rațiune, lege sau credință religioasă, se numește dilemă:
- gnoseologică
  - sceptică
  - morală
  - pragmatistă

SUBIECTUL II**(30 de puncte)**

A. În coloana din stânga sunt enumerate concepte și teorii filosofice, iar în coloana din dreapta sunt numerotate enunțuri adevărate referitoare la acestea. Scrieți pe foaia de examen asocierile corecte dintre fiecare literă din coloana din stânga și cifra corespunzătoare din coloana din dreapta.

a. Lucian Blaga	1. Comportamentele religioase camuflerate pot fi recunoscute și în mișcări ce se declară perfect laice, ba chiar antireligioase.
b. Liberalismul	2. „Nedreptatea înseamnă atât exces, cât și insuficiență (exces în raport cu ceea ce este util, insuficiență în raport cu ceea ce este dăunător).“
c. Mircea Eliade	3. Doctrină care promovează în general idealul libertății individuale.
d. Aristotel	4. Impune aplicarea aceluiași reguli și proceduri legale, indiferent de persoană, rang social sau avere
	5. „Omul e capturat de un destin creator, într-un sens cu adevărat minunat”

(16 p)

B. Argumentați, în aproximativ zece rânduri, în favoarea sau împotriva ideii egalitarismului, care consideră că egalitatea de șanse implică și o egalizare a posibilităților practice și a resurselor. **(8 p)**

C. Construiți un exemplu prin care să evidențiați că există acțiuni care sunt conform datoriei, dar și din datorie. **(6 p)**

SUBIECTUL III**(30 de puncte)**

A. Citiți cu atenție textul de mai jos:

„Actul specific omului este un anumit mod de viață, constând în activitatea sufletului și în actele ce se conformează rațiunii, și propriu omului desăvârșit este să facă toate acestea bine și frumos, executând în mod perfect fiecare act, după virtutea care-i este proprie“. (Aristotel, *Etica nicomahică*)

Răspundeți la următoarele cerințe:

- Menționați, pe baza textului dat, două moduri distincte ale activității specific umane. **(4 p)**
- Evidențiați, în aproximativ o jumătate de pagină, o corelație existentă între rațiune și virtute. **(10 p)**

3. Formulați un punct de vedere personal referitor la actualitatea perspectivei filosofice prezentată în textul dat. **(6 p)**

B. Lucian Blaga afirmă: „Împrejurarea că omul a devenit om, adică subiect creator, datorită unei hotărâtoare mutații ontologice ar putea desigur să aibă tocmai semnificația că în om s-a finalizat evoluția care precedează prin mutații biologice și că dincolo de el nu mai e posibilă o nouă specie biologică superioară lui”.

- Argumentați, în aproximativ cinci rânduri, în favoarea ideii/tezei filosofice prezentată în acest text. **(6 p)**
- Ilustrați, printr-un exemplu concret, ideea că omul este subiect creator. **(4 p)**

BAREM DE EVALUARE ȘI DE NOTARE**TEST 5**

- ◆ Pentru orice soluție corectă, chiar dacă este diferită de cea din barem, se acordă punctajul corespunzător.
- ◆ Nu se acordă fracțiuni de punct, dar se pot acorda punctaje intermediare pentru rezolvări parțiale, în limitele punctajului indicat în barem.
- ◆ Se acordă 10 puncte din oficiu. Nota finală se calculează prin împărțirea punctajului obținut la 10.

Model de rezolvare**SUBIECTUL I****(30 de puncte)**

Răspunsurile corecte:

1-c, 2-d, 3-b, 4-a, 5-d, 6-b, 7-c, 8-b, 9-a, 10-c

SUBIECTUL II**(30 de puncte)**

A. câte 4 p pentru fiecare asociere corectă, astfel:

a – 5   b – 3   c – 1   d - 2

B. -argumentarea în favoarea sau împotriva ideii egalitarismului.

Se poate argumenta, de exemplu:

- **în favoarea acestei idei:** Oamenii sunt inegali sub raportul șanselor subiective, individuale, deoarece ei se deosebesc prin aptitudini, temperament, caracter, ceea ce duce la o inegalitate naturală între oameni. Dacă șansele subiective îi diferențiază pe oameni, societatea trebuie să asigure șanse obiective de realizare profesională și socială, în sensul că trebuie să asigure dreptul egal la învățatură, la muncă, la circulație, accesul egal la posturi și funcții sociale. În acest fel se asigură dreptatea pentru toți membrii societății, etc.
- **împotriva acestei idei, de exemplu:** Oamenilor sunt inegali în ceea ce privește șansele lor subiective, aptitudinile și creativitatea lor. Societatea progresează atunci când calitățile personale intră în competiție și câștigă cel mai bun. Șansele obiective trebuie să-l favorizeze pe cel care este competent, altfel societatea ar irosi multe resurse. Dreptatea se realizează prin respectarea principiului inegalității șanselor obiective. Egalitatea șanselor obiective duce la lene socială și la lipsa de stimulare a concurenței și a competitivității, etc.

C. - construirea unui exemplu care evidențiază că există acțiuni care sunt conform datoriei, dar și din datorie.

De exemplu, a-ți conserva viața este o acțiune conform datoriei. Dar când această acțiune se petrece în condițiile în care omul este bolnav și asupra lui s-au abătut necazuri mari, încât el privește viitorul fără bucuria de a trăi și, cu toate acestea, își conservă viața, atunci acțiunea lui este atât conformă datoriei, cât și din datorie, etc.

SUBIECTUL III**(30 de puncte)**

A. 1. - câte 2 puncte pentru menționarea, pe baza textului dat, a două moduri distincte ale activității specific umane.

Cele două moduri distincte ale activității specific umane sunt: modul de viață rațional și conduita morală, în baza valorilor de bine, frumos, perfect.

2. - câte 1 punct pentru utilizarea fiecăreia dintre cele două expresii date în sens filosofic

Aristotel situează omul într-o concepție teleologică globală despre univers. Omul este circumscris schimbării, devenirii, evoluției. Ca parte din natură, el reprezintă treapta supremă în ierarhia ființelor naturale. Ca ființă socială, omul este circumscris în sfera cetății, al cărui scop general îl constituie binele colectiv, care se identifică cu binele individual. Ca ființă rațională, omul tinde să realizeze ceea ce este bine și frumos, în acord cu virtuțile care îi sunt proprii, etc.

3. - evidențierea unei corelații existente între expresiile date

De exemplu, o societate este bine condusă de acei conducători ale căror decizii raționale sunt în concordanță cu valorile morale. Prin opoziție, societatea regresează atunci când cei aflați la putere își urmăresc doar interesele personale, de a acumula averi și de a fi dezinteresați de buna organizare a societății.

B. 1- argumentarea în favoarea ideii/tezei filosofice prezentată în enunț

De exemplu: Omul actual este produsul saltului calitativ ontologic de la animalitate la umanitate. El este singurul subiect creator de valori, fiind capabil de creație artistică, științifică, religioasă. Doar omul trăiește în universul valorilor spirituale, etc.

2. ilustrarea, printr-un exemplu concret, a ideii că omul este subiect creator.

De exemplu, Constantin Brâncuși a impus în conștiința artistică universală un nou model de exprimare a esenței lucrurilor. În creația sa, el renunță la a face artă ca imitație a naturii sau ca reprezentare figurativă a realității. Prin lucrările sale, el a pus în evidență dimensiunea sacră a realității, etc.

Barem de notare

SUBIECTUL I

(30 de puncte)

câte 3 puncte pentru fiecare răspuns corect, astfel:

1-c, 2-d, 3-b, 4-a, 5-d, 6-b, 7-c, 8-b, 9-a, 10-c (10 x 3 p = 30 p)

SUBIECTUL II

(30 de puncte)

A. câte 4 p pentru fiecare asociere corectă, astfel:

a – 5   b – 3   c – 1   d – 2 (4 x 4 p = 16 p)

B. -argumentarea în favoarea sau împotriva ideii egalitarismului. (6 p)

- încadrarea în limita de spațiu precizată (2 p)

C. construirea unui exemplu care evidențiază că există acțiuni care sunt conform datoriei, dar și din datorie. (6 p)

SUBIECTUL III

(30 de puncte)

A. 1. - câte 2 p pentru menționarea, pe baza textului dat, a două moduri distincte ale activității specific umane. (2 x 2 p = 4 p)

2. - câte 1 p pentru utilizarea fiecăreia dintre cele două expresii date în sens filosofic (2 x 1 p = 2 p)

- evidențierea unei corelații existente între expresiile date (4 p)

- coerența textului redactat (2 p)

- încadrarea în limita de spațiu precizată (2 p)

3. formularea unui punct de vedere personal referitor la actualitatea perspectivei filosofice din textul dat (6 p)

B. 1.- argumentarea în favoarea ideii/tezei filosofice prezentată în enunț (4 p)

- încadrarea în limita de spațiu precizată (2 p)

2. ilustrarea, printr-un exemplu concret, a ideii că omul este subiect creator. (4 p)

Psihologie

Profilul umanist din filiera teoretică, profilul servicii din filiera tehnologică și toate profilurile și specializările din filiera vocațională, cu excepția profilului militar

Model de antrenament

TESTUL 1

- Toate subiectele sunt obligatorii. Se acordă 10 puncte din oficiu.
- Timpul efectiv de lucru este de 3 ore.

SUBIECTUL I**(30 de puncte)**

Scrieți pe foaia de examen litera corespunzătoare răspunsului corect, pentru fiecare dintre situațiile de mai jos. Este corectă o singură variantă de răspuns.

- Operația gândirii utilizată în mod prioritar atunci când cineva afirmă că *Toate girafele sunt mamifere* este:
  - generalizarea
  - abstractizarea
  - analiza
  - comparația
- Despre reprezentare nu se poate afirma corect că:
  - este la fel de bogată în conținut ca percepția
  - este o imagine secundară
  - se aseamănă cu gândirea în privința modului de producere
  - nu redă contextul spațio-temporal în care e situat obiectul
- Distributivitatea atenției se referă la:
  - oscilația spontană a atenției de la un obiect la altul
  - menținerea atenției asupra unui stimul intern
  - însușirea care permite desfășurarea simultană a mai multor activități, dacă unele sunt relativ automatizate
  - deplasarea, în cadrul unei activități, a energiei psihonervoase de la un stimul la altul
- Percepția este un proces cognitiv multifazic, finalizat printr-o imagine ale cărei calități sunt sporite dacă:
  - obiectul este numai privit
  - nu sunt folosiți integratori verbali
  - obiectul este utilizat în timpul activității
  - obiectul nu se deosebește semnificativ de elementele câmpului perceptiv
- Într-o discuție cu mama sa, Ana argumentează că stilul ei vestimentar nu e „ciudat” și că, dimpotrivă, ar fi „ciudat” să se îmbrace precum adolescentele din urmă cu treizeci de ani. În această situație, ea activează cu precădere o funcție a limbajului și anume:
  - funcția expresivă
  - funcția persuasivă
  - funcția ludică
  - funcția reprezentativ-simbolică
- Andrei, un adolescent de clasa a XII-a, își proiectează mental, în acord cu potențialul și interesele lui, un traseu al propriei cariere, apelând la o formă a imaginației numită:
  - reveria
  - imaginația reproductivă
  - imaginația creatoare
  - visul de perspectivă
- Algoritmica se deosebește de euristică prin faptul că:
  - reunește procedee menite să conducă la descoperiri și invenții
  - apelează la analogii
  - presupune utilizarea unei succesiuni stricte de operații mentale
  - nu asigură obținerea unor rezultate certe
- Sunt procese afective superioare:
  - sentimentele și pasiunile

- b) emoțiile și dispozițiile
 c) apirațiile și convingerile
 d) sentimentele și afectele
9. Un elev care învață o materie care nu-l interesează pentru a nu-și supăra părinții, dezvoltă în comportamentul său o motivație:
 a) intrinsecă și negativă
 b) extrinsecă și cognitivă
 c) cognitivă și pozitivă
 d) afectivă și extrinsecă
10. Memoria de lucru sau operațională este:
 a) biografică
 b) limitată ca volum
 c) de lungă durată
 d) specifică modului de funcționare al analizatorilor senzoriali

SUBIECTUL II**(30 de puncte)**

A. În coloana din stânga sunt enumerate calități ale voinței, iar în coloana din dreapta sunt numerotate enunțuri adevărate referitoare la acestea. Scrieți pe foaia de examen asocierile corecte dintre fiecare literă din coloana din stânga și cifra/cifrele corespunzătoare din coloana din dreapta.

A	B
a. Perseverență	1. Este tendința constantă de a lua decizii pe baza propriei chibzuințe .
b. Independență	2. Reprezintă o însușire a voinței contrară ezitării, șovăielii 3. Presupune capacitatea unei persoane de a-și domina emoțiile.
c. Putere	4. Înseamnă menținerea efortului voluntar pentru o perioadă îndelungată de timp, chiar dacă împrejurările în care se află subiectul nu sunt favorabile.
d. Promptitudinea deciziei	5. Constă în intensitatea efortului voluntar depus de un individ pentru a depăși obstacolele ce apar în calea realizării scopurilor sale

(12 p)

B. Citiți, cu atenție, textul de mai jos:

Caracterul necesar al memoriei decurge din faptul că aceasta este implicată în marile comportamente ale vieții omului: cunoaștere și învățare, înțelegere și rezolvare de probleme, inteligență și imaginație. Memoria asigură continuitatea vieții psihice a persoanei.

Pornind de la textul dat, răspundeți următoarelor cerințe:

1. Menționați două procese psihice la care face referire, în mod explicit textul. **(4 p)**
2. Precizați trei caracteristici ale unuia dintre procesele menționate la punctul 1. **(6 p)**
3. Construiți un exemplu prin care să evidențiați rolul gândirii în procesul imaginativ. **(4 p)**
4. Argumentați, în aproximativ cinci rânduri, faptul că *memoria mecanică* este necesară. **(4 p)**

SUBIECTUL III**(30 de puncte)**

Citiți, cu atenție, următorul text:

Firea împăratului Alexandru al III-lea este impresionabilă din naștere și chiar cu tendința spre labilitate; contactul lui cu lumea... l-a făcut să manifeste neîncredere și îndoială atât față de sine cât și față de ceilalți; în pofida străduinței lui neostenite de a deveni un autocrat sigur de sine, el nu a reușit niciodată acest lucru. Rezerva lui caracteristică izvorăște în parte dintr-o timiditate înnăscută și pe care nu și-a putut-o învinge și în parte dintr-o lipsă de încredere în sine. Insistența cu care urmărește o anumită linie de acțiune reprezintă un simț al datoriei pe care l-a căpătat în urma unor eforturi dureroase; ea nu provine dintr-o nevoie interioară, împăratul este aproape indiferent la sfaturile și părerile altor oameni - nu pentru că ar avea propria lui părere de

nezdruncinat în care să-și pună toată încrederea, ci pentru că el consideră că este de datoria lui să fie și să se arate incapabil de a fi influențat și pentru că se teme de aparența dependenței mai mult decât de dependență însăși.

(H. von Samson-Himmelstema citat de David Warnes în *Cronica țărilor ruși*)

Pornind de la textul dat, răspundeți următoarelor cerințe:

- A. Menționați, conform teoriei lui C. G. Jung, tipul temperamental al împăratului Alexandru al III-lea. Precizați, din text, două idei/afirmații prin care să justificați răspunsul dat. (6 p)
- B. Considerați că Alexandru al III-lea este o persoană care și-a format prin efort de voință *un simț al datoriei*? Precizați, prin apel la text, un argument prin care să susțineți răspunsul dat. (4 p)
- C. Textul precizează, cu privire la Alexandru al III-lea, că nu a reușit să-și dezvolte, în ciuda unor eforturi voluntare susținute, o reală siguranță de sine. Menționați, pe baza textului dat, două motive care susțin acest punct de vedere. (6 p)
- D. Prezentați, în aproximativ o jumătate de pagină, caracterul lui Alexandru al III-lea, conform teoriei lui G.W. Allport, evidențiind o trăsătură cardinală și două trăsături principale ale caracterului acestuia. (10 p)
- E. Formulați un argument prin care să respingeți afirmația potrivit căreia temperamentul poate fi modificat prin efort de voință. (4 p)

BAREM DE EVALUARE ȘI DE NOTARE

TEST 1

- ◆ Pentru orice soluție corectă, chiar dacă este diferită de cea din barem, se acordă punctajul corespunzător.
- ◆ Nu se acordă fracțiuni de punct, dar se pot acorda punctaje intermediare pentru rezolvări parțiale, în limitele punctajului indicat în barem.

Se acordă 10 puncte din oficiu. Nota finală se calculează prin împărțirea punctajului obținut la 10

Model de rezolvare

SUBIECTUL II

(30 de puncte)

B.

1. Două procese psihice la care face referire textul sunt **memoria** și **imaginația**. În fragment este vizată și **gândirea**, întrucât sunt menționate activități fundamentale ale acesteia (învățare, înțelegere, rezolvare de probleme).

2. Sunt solicitate **caracteristici** ale proceselor, însușiri distinctive și definatorii ale acestora.

Nu se recomandă indicarea unor **trăsături prea generale**, care pot fi atribuite tuturor proceselor/mecanismelor psihice. De ex., faptul că interacționează cu celelalte procese psihice sau că reprezintă componente ale sistemului psihic uman (SPU).

De asemenea, o **clasificare** a unui proces psihic **nu este o caracteristică**. Dacă afirmați despre gândire că este convergentă sau divergentă, sau despre imaginație că poate fi voluntară sau involuntară, nu răspundeți corect cerinței.

Iată o listă orientativă a caracteristicilor memoriei (din care puteți selecta oricare trei trăsături):

- **activă** (produce modificări atât asupra materialului-stimul, cât și asupra subiectului);
- **-selectivă** (nu reținem și nu reactualizăm totul, ci doar o parte din stimulii mediului extern sau intern);
- **situațională** (depinde de condițiile spațio-temporale în care se manifestă și de starea internă a subiectului);
- **relativ fidelă** (memoria nu este o copie fotografică, atât întipărirea cât și reactualizarea se fac cu o anumită aproximație);
- **mijlocită** (întipărirea și reactualizarea sunt facilitate de utilizarea unor stimuli- mijloc: obiecte, imagini, cuvinte);
- **inteligibilă** (de regulă, memorăm voluntar stimuli care au o semnificație, fapt care necesită o decodificare a lor).

3. Pentru o ilustrare corectă ar trebui să stabiliți mai întâi **un rol** (o implicare) al gândirii în procesul imaginației. Ați putea porni de la constatarea că gândirea intervine în verificarea produselor

imaginației. Acest rol ar putea fi ilustrat prin menționarea cazului unui poet care scrie o variantă “brută” (preliminară) a unui poem, dând frâu liber imaginației, pe care o va “șlefui” ulterior prin intermediul gândirii.

4. Afirmția de argumentat: *Memoria mecanică este necesară.*

Memoria mecanică presupune întipărirea informației de asimilat prin simpla ei repetare. Chiar dacă generează o învățare formală, superficială și lipsită de trăinicie, nu ne putem dispensa complet de această modalitate de memorare.

Argumentul 1: În copilărie, întrucât funcțiile cognitive superioare nu sunt suficient dezvoltate, memoria mecanică este un instrument important de achiziție intelectuală.

Argumentul 2: Materialele de memorat care nu se pretează la prelucrări logice (date istorice, șiruri de numere sau de imagini) nu pot fi reținute decât prin intermediul memoriei mecanice.

Atenție la dimensiunea textului argumentativ! Nu trebuie să depășiți limita impusă cu mai mult de 2-3 rânduri!

SUBIECTUL III

(30 de puncte)

A. **Observație:** Carl Gustav Jung întreprinde o analiză a temperamentului pornind de la orientarea predominantă a psihicului uman. Modelul lui explicativ (de fapt, o variantă simplificată a acestuia) distinge tipul **introvert**/ introvertit (orientat spre viața interioară, spre propriile trăiri) de cel **extravert**/ extravertit (orientat spre lumea exterioară, spre relațiile cu semenii). Delimitarea nu este însă categorică. Există indivizi la care ambele tendințe psihice sunt bine conturate: **ambiverții**.

Potrivit modelului teoretic al lui C. G. Jung, Alexandru al III-lea aparține tipului temperamental introvertit.

Acest “diagnostic” temperamental poate fi susținut cu informațiile furnizate de text astfel:

În fragmentul citat se semnalează că împăratul Rusiei avea o “timiditate înnăscută” și că nu resimțea o “nevoie interioară” atunci când încerca să impună celor din jur o anumită “linie de acțiune”.

B. Alexandru al III-lea și-a format un anumit simț al datoriei întrucât și-a dorit să-și modeleze o personalitate potrivită înaltului său rang social (acționând conform principiului “noblesse oblige”). În text se precizează că împăratul Rusiei nu și-a construit această trăsătură caracterială prin interiorizarea unor modele oferite de alții (este indiferent la opiniile celorlalți), cât prin “eforturi dureroase” de voință, prin auto-constrângeri menite să domine și să depășească “datele” primare ale temperamentului său (“labilitatea” firii sale).

C. Cu toate eforturile de voință depuse, Alexandru al III-lea nu și-a format o siguranță de sine veritabilă. Pe de o parte, această trăsătură de personalitate presupune o anumită deschidere față de opiniile altora. Un individ sigur pe sine, deși nu este influențabil, ia decizii ținând seama și de părerile celor din jur. Alexandru al III-lea refuza să țină cont de alte opinii, tocmai fiindcă, având o fire “impresionabilă”, n-ar fi fost capabil să nu le adopte și să dovedească astfel, în optica sa, o anumită nesiguranță.

Pe de altă parte, Alexandru al III-lea nu a putut să-și depășească timiditatea nativă și lipsa de încredere în sine. Aceste date psihologice sunt incompatibile cu o siguranță de sine reală. Ca atare, încrederea în sine a împăratului Rusiei e mai curând, una exterioară, afișată, decât una interiorizată, autentică.

D. Caracterul lui Alexandru al III-lea nu este armonios construit, dată fiind discordanța dintre natura sa psihologică și rolul social pe care trebuie să-l joace (rangul de împărat). Deși impresionabil, labil și timid, el trebuie să arboreze siguranța de sine a suveranului.

Prin efort de voință, Alexandru al III-lea salvează aparențele, reușind să-și construiască o mască socială acceptabilă, adecvată înaltei sale poziții ierarhice.

Gordon W. Allport a elaborat un model ierahic al caracterului potrivit căruia în structura acestei componente a personalității sunt implicate, în ordine descendentă, trăsături cardinale, trăsături principale și trăsături secundare

Trăsătura cardinală a personajului din text este simțul datoriei, al onorabilității. Două însușiri caracteriale principale menite să susțină trăsătura dominantă sunt simțul răspunderii și siguranța de sine (chiar dacă acesta este conturată mai mult în zona “aparenței sociale”).

E. Un posibil argument prin care se infirmă ideea că temperamentul poate fi modelat prin efort de voință este următorul:

Temperamentul, ca latură dinamico-energetică a personalității, cuprinde o serie de predispoziții psihice determinate de ereditate, de particularitățile sistemului nervos. Chiar dacă se afirmă că voința poate orice, există anumite limite de ordin psihologic pe care voința, oricât de puternică și de perseverentă ar fi, nu poate să le depășească. Astfel, prin efort de voință, individul nu-și poate “reinventa” (reconfigura) temperamentul, însușirile lui primare, programate genetic. În cel mai bun caz, anumite trăsături temperamentale inadecvate unor roluri sociale, pe care individul vrea sau este obligat să le performeze, pot fi compensate sau dominate prin reglaj voluntar.

Barem de notare

SUBIECTUL I

(30 de puncte)

- câte **3 p** pentru fiecare răspuns corect, astfel:

1-a, 2-a, 3-c, 4-c, 5-b, 6-d, 7-c, 8-a, 9-d, 10-b. **(10 x 3 p = 30 p)**

SUBIECTUL II

(30 de puncte)

A. câte **3 p** pentru fiecare asociere corectă, astfel:

a-4, b-1, c-5, d-2 **(4 x 3 p = 12 p)**

B.

1 - câte **2 p** pentru menționarea oricăror două procese psihice la care face referire textul

(2 x 2 p = 4 p)

2. - câte **2 p** pentru precizarea oricăror trei caracteristici ale unuia dintre procesele menționate la punctul 1. **(3 x 2 p = 6 p)**

3. construirea unui exemplu care să evidențieze rolul gândirii în procesul imaginativ **(4 p)**

4. - argumentarea faptului că *memorarea mecanică este necesară în activitatea umană* **(3 p)**

- încadrarea în limita de spațiu precizată **(1 p)**

SUBIECTUL III

(30 de puncte)

A. - menționarea tipului temperamental al împăratului Alexandru al III-lea, conform teoriei lui C.G. Jung (introvertit) **(2 p)**

- câte **2 p** pentru precizarea, din text, a oricăror două idei/afirmații prin care se justifică răspunsul dat **(2 x 2 p = 4 p)**

B. - menționarea unui răspuns în concordanță cu informațiile din text (de exemplu: *Alexandru al III-lea și-a format un simț datoriei potrivit rangului său social*) **(1 p)**

- precizarea, prin apel la text, a unui motiv prin care se susține răspunsul dat **(3 p)**

C. - câte **3 p** pentru menționarea, pe baza textului dat, a oricăror două motive care susțin afirmația că *Alexandru al III-lea nu a reușit să-și dezvolte o siguranță de sine reală.* **(2 x 3 p = 6 p)**

D. - evidențierea unei trăsături cardinale a caracterului lui Alexandru al III-lea **(2 p)**

- câte **2 puncte** pentru evidențierea oricăror două trăsături principale **(2 x 2 p = 4 p)**

- coerența prezentării **(2 p)**

- încadrarea în limita de spațiu precizată **(2 p)**

E. - formularea unui argument care infirmă afirmația dată **(4 p)**

Psihologie

Profilul umanist din filiera teoretică, profilul servicii din filiera tehnologică și toate profilurile și specializările din filiera vocațională, cu excepția profilului militar

Model de antrenament

TESTUL 2

SUBIECTUL I

(30 de puncte)

Scrieți pe foaia de examen litera corespunzătoare răspunsului corect, pentru fiecare dintre situațiile de mai jos. Este corectă o singură variantă de răspuns.

1. Tonalitatea afectivă a unei senzații este determinată de:
  - a) durata prezenței stimulului
  - b) intensitatea stimulului și de starea subiectului
  - c) specificul stimulului și caracteristicile structurale și funcționale ale analizatorului
  - d) ecoul, rezonanța afectivă în funcție de experiența personală a subiectului
2. Procesele, stările psihice care stimulează și întrețin productivitatea imaginației, generând combinații neașteptate, sunt:
  - a) atenția și memoria
  - b) limbajul și voința
  - c) afectivitatea și motivația
  - d) tensionarea emoțională și atenția
3. Întrucât este pasionată de literatură și studiază intens acest domeniu, Mara găsește cu ușurință expresiile poetice într-un text și poate decodifica mesaje nebănuite de către ceilalți. Acest fapt este rezultatul:
  - a) gradului de cultură generală
  - b) intereselor stabile pentru o categorie de stimuli
  - c) mecanismelor verbale implicate în percepție
  - d) pregătirii anticipate pentru explorarea textului
4. Personajele mitologice *sirena* și *centaurul* au luat naștere prin procedeul:
  - a) diviziunii
  - b) rearanjării
  - c) substituirii
  - d) aglutinării
5. Când un elev tratează cu ușurință, subestimează importanța unei lucrări, teze sau a unui examen poate ajunge la eșec. În această situație:
  - a) optimul motivațional îl dezorganizează, conducând la nerealizarea sarcinii
  - b) elevul este supramotivat, cheltuindu-și toate resursele înainte de a se confrunta cu sarcina
  - c) elevul este submotivat, ceea ce conduce la nerealizarea sarcinii
  - d) elevul are un nivel de aspirații scăzut
6. Funcția reglatorie explică rolul limbajului:
  - a) în simpla transferare a unui conținut de la o persoană la alta
  - b) de determinare, conducere a conduitei altei persoane și a propriului comportament
  - c) în explorarea realității, îmbogățirea și clarificarea cunoștințelor
  - d) în cunoaștere în general
7. Etapele actelor voluntare sunt:
  - a) actualizarea motivelor, lupta motivelor, luarea deciziei, executarea hotărârii;
  - b) lupta motivelor, luarea hotărârii, executarea deciziei
  - c) lupta motivelor, luarea deciziei, verificarea;
  - d) actualizarea motivelor, lupta motivelor, luarea deciziei, executarea hotărârii, verificarea
8. Aptitudinile diferențiază oamenii între ei în ceea ce privește:
  - a) metodele folosite în identificarea soluțiilor
  - b) selectarea strategiilor de rezolvare a problemelor
  - c) practicarea diverselor meserii
  - d) randamentul cantitativ și calitativ al activităților

9. Problemele slab definite sunt acelea care:
- implică modalități euristice de rezolvare
  - se rezolvă prin strategii algoritmice
  - implică demersuri cognitive bazate pe înțelegerea spontană
  - solicită demersuri bazate pe gândirea logică, riguroasă
10. Stadiul inteligenței operatorii concrete se caracterizează prin următoarele:
- la finalul stadiului se constituie mecanismele de coordonare logică și matematică
  - copilul reușește să elaboreze concepte
  - desăvârșirea raționamentului ipotetico-disjunctiv
  - este cuprins în perioada 2-7 ani

SUBIECTUL II**(30 de puncte)**

A. În coloana din stânga sunt enumerate forme ale imaginației, iar în coloana din dreapta sunt numerotate enunțuri adevărate referitoare la acestea. Scrieți pe foaia de examen asocierile corecte dintre fiecare literă din coloana din stânga și cifra corespunzătoare din coloana din dreapta.

A**B**

a. Reveria	1. Constă în combinații mai mult sau mai puțin haotice de imagini reactualizate din experiență sau derivate din activitatea inconștientului.
b. Visul de perspectivă	2. Se referă la proiectarea mentală a drumului propriu de dezvoltare în acord cu posibilitățile personale, condițiile și cerințele sociale.
c. Imaginația reproductivă	3. Are loc atunci când ne relaxăm și dacă este de scurtă durată poate fi o cale de stimulare a creativității.
d. Visul din timpul somnului	4. Permite reconstituirea aspectului concret al unor situații pornind de la descrieri pur verbale. 5. Este o formă a imaginației orientată spre ceea ce este posibil, spre ceea ce ține de viitor, spre ceea ce este nou.

(12 p)

B. Citiți, cu atenție, textul de mai jos:

Memoria este un proces cognitiv superior care mijlocește adaptarea și este implicat în toate formele de învățare. Trăinicia păstrării informațiilor depinde nu numai de modul în care le memorăm, ci și de contextul în care o facem.

Pornind de la textul dat, răspundeți următoarelor cerințe:

- Menționați două procese/fenomene psihice la care face referire, în mod explicit, textul. **(4 p)**
- Precizați trei caracteristici ale unuia dintre procesele/fenomenele psihice menționate la punctul 1. **(6 p)**
- Construiți un exemplu prin care să ilustrați relația dintre memorarea logică și înțelegere. **(4 p)**
- Argumentați, în aproximativ cinci rânduri, faptul că repetiția eșalonată este o soluție pentru prevenirea/preîntâmpinarea uitării. **(4 p)**

SUBIECTUL III**(30 de puncte)**

Citiți, cu atenție, textul următor:

Doamna Geoffrin a ctitorit la ea acasă două dineuri: unul (lunea) pentru artiști, celălalt (miercurea) pentru oamenii de litere. Un lucru destul de remarcabil este că, fără spoială nici de arte, nici de litere, această femeie, deși nu citise în viața ei și nu învățase nimic decât pe apucate, aflându-se în mijlocul uneia sau al celeilalte dintre aceste companii, nu le era deloc străină (...). Era bună, însă nu deosebit de sensibilă; binefăcătoare, dar lipsită de vreunul dintre farmecele bunăvoinței; gata oricând să-i ajute pe nefericiți, dar fără să-i vadă, de teamă să n-o emoționeze prea tare; se putea conta pe fidelitatea și chiar pe promptitudinea prieteniei sale, era timidă, făcea servicii prietenilor săi cu oarecare neliniște, din teamă de a nu-și compromite fie trecerea, fie tihna.

Nimic nu o flata mai mult, decât relațiile ei cu cei mari. Îi vizita rar, nu se simțea în largul ei; dar știa foarte bine să-i atragă la ea, cu o cochetărie imperceptibil măgulitoare; și în aerul degajat, natural, în amestecul de respect și de familiaritate cu care îi primea, mi se părea că văd o extremă abilitate. Mereu liberă cu ei, mereu pe limita bunei-creșteri, n-o depășea niciodată. Pentru a fi în bune relații cu Cerul, fără să se pună rău cu lumea, trăia într-un fel de cucernicie clandestină: se ducea la biserică așa cum te-ai duce la ghicitoare; avea un apartament într-o mănăstire de maici și o strană în biserica ținută de capucini, dar se ducea acolo cu atâtea precauții, cu câte femeile galante ale vremii mergeau la întâlniri (...). Îi repugna orice formă de fast. Grija ei cea mai mare era să nu facă niciun fel de zgomot. Dorea din tot sufletul să se bucure de celebritate și să-și câștige o mare considerație în lumea bună, dar le voia în bună liniște (...). Avea drept maximă că, atunci când în societate se clevea pe socoteala prietenilor, nu trebuie niciodată să le iei cu hotărâre apărarea, înfruntându-l ferm pe bârfitor, pentru că prin asta ațâțai vipera și îi întăreai veninul. Dorea ca prietenii ei să nu fie lăudați decât cu multă cumpătate și prin calitățile, nu prin acțiunile lor (...). Ceea ce prețuia cel mai mult la un prieten era o prudență atentă să nu-l compromită niciodată (...). Dacă vreunul din cei la care ținea se găsea în primejdie sau necaz, indiferent din ce cauză și dacă avea sau nu vreo vină, primul ei impuls era să-l acuze chiar pe el.

(Emil Cioran, **Antologia portretului**)

Pornind de la textul dat, răspundeți următoarelor cerințe:

- A.** Menționați, conform teoriei lui C. G. Jung, tipul temperamental al lui doamnei Geoffrin. Precizați, din text, două idei/afirmații prin care să justificați răspunsul dat. **(6 p)**
- B.** Considerați că sentimentele morale ale doamnei Geoffrin erau superficiale? Precizați, prin apel la text, un motiv prin care să susțineți răspunsul dat. **(4 p)**
- C.** Textul precizează, cu privire la doamna Geoffrin, faptul că urmarea să devină populară și să accedă la un anumit statut în societate. Menționați, pe baza textului dat, două motive care susțin această afirmație. **(6 p)**
- D.** Prezentați, în aproximativ o jumătate de pagină, caracterul doamnei Geoffrin, conform teoriei lui G.W. Allport, evidențiind o trăsătură cardinală și două trăsături principale ale caracterului acestuia. **(10 p)**
- E.** Formulați un argument prin care să respingeți afirmația potrivit căreia indiferent de forma în care se exprimă, creativitatea este influențată exclusiv de temperament. **(4 p)**

BAREM DE EVALUARE ȘI DE NOTARE

TEST 2

- ◆ Pentru orice soluție corectă, chiar dacă este diferită de cea din barem, se acordă punctajul corespunzător.
- ◆ Nu se acordă fracțiuni de punct, dar se pot acorda punctaje intermediare pentru rezolvări parțiale, în limitele punctajului indicat în barem.
- ◆ Se acordă 10 puncte din oficiu. Nota finală se calculează prin împărțirea punctajului obținut la 10

Model de rezolvare

SUBIECTUL I

(30 de puncte)

Răspunsurile corecte:

1-d, 2-c, 3-b, 4-d, 5-c, 6-b, 7-d, 8-d, 9-a, 10-a

SUBIECTUL II

(30 de puncte)

A. Asocieri corecte:

a - 3   b - 2   c - 4   d - 1

B.

1.- menționarea oricăror două procese/fenomene psihice la care face referire textul, **de exemplu: memoria și gândirea.**

2. - precizarea oricăror trei caracteristici ale unuia dintre procesele/fenomenele psihice menționate la punctul 1: **de exemplu,** memoria este activă, selectivă, relativ fidelă, situațională, mijlocită și inteligibilă. (se va acorda punctajul corespunzător dacă sunt precizate cel puțin trei dintre caracteristicile de mai sus);

3. - construirea unui exemplu care să illustreze relația dintre memorarea logică și înțelegere: **de exemplu**, se poate avea în vedere următoarea situație (în care memorarea logică este bazată pe conștientizarea legăturilor logice interne dintre elementele materialului, pe raportarea lor adecvată la situațiile reale pe care le reprezintă, pe dezvoltarea capacității de aplicare): un elev trebuie să învețe un fenomen fizic și se folosește de un mecanism prin care să illustreze acel fenomen pentru a-l înțelege și a-i descoperi dimensiunea aplicativă;

4. - argumentarea ideii conform căreia repetiția eșalonată este o soluție pentru a preîntâmpina instalarea uitării: **de exemplu**, atunci când dorim să întipărim în memorie, pentru un timp îndelungat, un anumit material, vom încerca să îl organizăm, să ne stabilim anumite puncte de reper și să îl împărțim în funcție de preferințe sau de nivelul de dificultate; această organizare va permite repetarea materialului pe secțiuni/ fragmente, făcând memorarea mult mai eficientă și durabilă;

- se va puncta corespunzător încadrarea în limita de spațiu precizată;

SUBIECTUL III

(30 de puncte)

A. - menționarea tipului temperamental al doamnei Geoffrin, conform teoriei lui C.G. Jung: informațiile din text relevă faptul că doamna Geoffrin avea, potrivit tipologia lui Carl Gustav Jung, un temperament extravertit, deoarece este sociabilă, dovedește stimă de sine ridicată, ambiție și dezinhibiție.

- două idei/afirmații prin care se justifică răspunsul dat ar putea fi, de exemplu, următoarele: întrucât comunica ușor cu cei din jur, flatând-o „relațiile cu cei mari” pe care „știa foarte bine să-i atragă la ea, cu o cochetărie imperceptibil măgulitoare”; doamna Geoffrin realiza activități independente, pragmatice precum organizarea la ea acasă a două tipuri de dineuri „unul (lunea) pentru artiști, celălalt (miercurea) pentru oamenii de litere” în cadrul cărora „fără spoială nici de arte, nici de litere, această femeie, deși nu citise în viața ei și nici nu învățase nimic decât pe apucate, aflându-se în mijlocul uneia sau al celelalte dintre aceste companii- artiști sau oameni de litere- nu le era deloc străină.”

B. - menționarea unui răspuns în concordanță cu informațiile din text: sentimentele morale ale doamnei Goffrin erau superficiale, pentru că din motivația de „a fi în relații bune cu Cerul...trăia într-un fel de cucernicie clandestină: se ducea la biserică așa cum te-ai duce la ghicitoare; avea un apartament într-o mănăstire de maici și o strană în biserica ținută de capucini”

C. - menționarea, pe baza textului dat, a oricăror două motive care susțin faptul că doamna Geoffrin urmărea să devină populară și să acceadă la un anumit statut în societate; de exemplu, două motive care confirmă afirmația de mai sus ar putea fi următoarele: „dorea din suflet să se bucure de celebritate și să-și câștige o mare considerație în lumea bună”, căci „nimic nu o flata mai mult, decât relațiile ei cu cei mari”;

D. - prezentarea trăsăturii cardinale a caracterului doamnei Geoffrin: **de exemplu**, doamnei Geoffrin îi plăcea să acționeze încet și în etape, controlându-și reacțiile în public pentru că „dorea din tot sufletul să se bucure de celebritate și să-și câștige o mare considerație în lumea bună”

- evidențierea oricăror două trăsături principale: de exemplu, o trăsătură principală poate fi *egoismul*, deoarece doamna Geoffrin considera cu privire la prietenii săi că atunci când în societate se clevea pe seama lor „nu trebuie niciodată să le iei cu hotărâre apărarea, înfruntându-l ferm pe bîrfitor, pentru că prin asta ațâțai vipera și îi întăreai veninul;” o altă trăsătură principală ar putea fi, **de exemplu**, *lașitatea* manifestată față de prietenii săi: „dacă vreunul din cei la care ținea se găsea în primejdie sau necaz, indiferent din ce cauză și dacă avea sau nu vreo vină, primul ei impuls era să-l acuze chiar pe el”

- se va puncta corespunzător coerența prezentării;

- se va puncta corespunzător încadrarea în limita de spațiu precizată;

E. - formularea unui argument care infirmă afirmația dată, **de exemplu:** creativitatea se definește ca un complex de însușiri și aptitudini care, în condiții favorabile, generează produse noi și de valoare pentru societate; fiind un produs al întregului sistem de personalitate, creativitatea suportă influența factorilor psihologici intelectuali (factorii de fluentă, flexibilitatea gândirii, originalitatea, inteligența, imaginația) și non-intelectuali (factori aptitudinali, motivaționali și atitudinali, temperamentul); temperamentul este unul dintre factorii implicați în procesul de creație, de aceea nu putem spune că influențează în mod direct și exclusiv creativitatea și nici că există un anumit temperament care favorizează creativitatea, chiar dacă pentru anumite domenii sunt mai frecvente anumite tipuri temperamentale, deoarece particularitățile temperamentale influențează îndeosebi stilul activității creatoare se răsfrânge și asupra productivității și eficienței;

Barem de notare**SUBIECTUL I****(30 de puncte)**

- câte **3 p** pentru fiecare răspuns corect, astfel:

1-d, 2-c, 3-b, 4-d, 5-c, 6-b, 7-d, 8-d, 9-a, 10-a

(10 x 3p = 30 p)**SUBIECTUL II****(30 de puncte)**

A. Câte **3 p** pentru fiecare asociere corectă, astfel:

a – 3   b – 2   c – 4   d – 1

(12 p)

B. 1. - câte **2 p** pentru menționarea oricăror două procese/fenomene psihice la care face referire textul **(2 x 2p = 4 p)**

2.- câte **2 p** pentru precizarea oricăror trei caracteristici ale unuia dintre procesele/fenomenele psihice menționate la punctul 1. **(3 x 2 p = 6 p)**

3. - construirea unui exemplu care să ilustreze relația dintre memorarea logică și înțelegere **(4 p)**

4. - argumentarea ideii conform repetiția eşalonată este o soluție pentru a preîntâmpina instalarea uitării **(3 p)**

- încadrarea în limita de spațiu precizată **(1 p)**

SUBIECTUL III**(30 de puncte)**

A. - menționarea tipului temperamental al doamnei Geoffrin, conform teoriei lui C.G. Jung (extravertit) **(2 p)**

- câte 2 puncte pentru precizarea, din text, a oricăror două idei/afirmații prin care se justifică răspunsul dat **(2 x 2 p = 4 p)**

B. - menționarea unui răspuns în concordanță cu informațiile din text (de exemplu: sentimentele doamnei Geoffrin erau superficiale) **(1 p)**

- precizarea, prin apel la text, a unui motiv prin care se susține răspunsul dat **(3 p)**

C.- câte **3 p** pentru menționarea, pe baza textului dat, a oricăror două motive care susțin afirmația că doamna Geoffrin urmărea un anumit statut social **(2 x 3 p = 6 p)**

D. - evidențierea unei trăsături cardinale a caracterului doamnei Geoffrin **(2 p)**

- câte 2 puncte pentru evidențierea oricăror două trăsături principale **(2 x 2 p = 4 p)**

- coerența prezentării **(2 p)**

- încadrarea în limita de spațiu precizată **(2 p)**

E. formularea unui argument prin care se respinge afirmația dată **(4 p)**

Psihologie

Profilul umanist din filiera teoretică, profilul servicii din filiera tehnologică și toate profilurile și specializările din filiera vocațională, cu excepția profilului militar**Model de antrenament****TESTUL 3****SUBIECTUL I****(30 de puncte)**

Scrieți pe foaia de examen litera corespunzătoare răspunsului corect, pentru fiecare dintre situațiile de mai jos. Este corectă o singură variantă de răspuns.

- Un conducător auto manevrează cu ușurință mașina, anticipând direcțiile unei rute dacă:
  - parcurge un drum pentru prima dată
  - și-a format reprezentarea unui traseu
  - ține volanul drept
  - este, în mod obligatoriu, îndrumat de altă persoană
- Caracterul mijlocit al gândirii constă în faptul că:
  - utilizează strategii algoritmice și euristice
  - operează cu informații furnizate de procesele cognitive senzoriale
  - este dirijată de legi, reguli, norme și principii
  - operează direct asupra realității
- Din punct de vedere al particularităților psiho-comportamentale, temperamentul este:
  - formațiune mult mai complexă decât tipul de sistem nervos corespunzător
  - formațiune mult mai simplă decât tipul de sistem nervos corespunzător
  - manifestarea și dezvoltarea particulară a tipului în plan biologic
  - formațiune care se manifestă în același mod pe tot parcursul vieții
- Funcția simbolică de reprezentare a limbajului constă în:
  - exteriorizarea și transmiterea unor idei și trăiri subiective complexe prin intonație, ritmul vorbirii, pauze, accente, etc.
  - formularea unor situații contradictorii și conflictuale și medierea analizei și rezolvării lor
  - substituirea obiectelor, fenomenelor și situațiilor concrete prin cuvinte
  - reglarea conduitei altuia sau a propriei conduite prin limbaj
- Un nivel de aspirație mult prea înalt față de posibilitățile proprii:
  - conduce persoana la depășirea posibilităților de moment
  - împiedică progresul individual iar capacitățile sale rămân nevalorificate
  - se va solda cu succes, dar cu un consum de energie foarte mare
  - este dăunător, deoarece poate angaja persoana în activități pe care nu le poate îndeplini, iar insuccesul poate genera decepție, frustrare sau resemnare
- Analiza, ca operație a gândirii, este:
  - procesul prin care ne concentrăm supra unor lucruri, ignorându-le pe altele
  - precedată de un demers anticipativ și de o schemă de lucru
  - rezistență internă resimțită de individ în desfășurarea unei activități
  - anticipată de sinteza rațională
- Din punct de vedere psihologic, obstacolul reprezintă:
  - rezistența internă resimțită de individ în desfășurarea unei activități
  - confruntare între posibilitățile omului și condițiile obiective ale activității
  - totalitatea obiectelor sau fenomenelor realității
  - realizarea neeficientă a activității
- Nu este adevărat că:
  - în procesele afective omul reacționează cu întreaga lui ființă
  - procesele afective sunt declanșate de fapte de cunoaștere
  - în afectivitate este importantă organizarea motivațională a indivizilor
  - procesele afective sunt procese de cunoaștere
- Teoria ștergerii urmelor explică uitarea prin:
  - interferența retroactivă
  - interferența proactivă

- c) refularea informațiilor respective în inconștient
  - d) neutilizarea informațiilor o perioadă îndelungată
10. Visul de perspectivă:
- a) se realizează sub influența unor indicații concrete, cum sunt indicațiile verbale sau schițele
  - b) este indicat să se realizeze în acord cu posibilitățile persoanei și cerințele sociale
  - c) apare în starea de somn paradoxal
  - d) întreține interesul și starea optimă de atenție în lectura unei cărți

SUBIECTUL II**(30 de puncte)**

A. În coloana din stânga sunt enumerate funcții ale limbajului, iar în coloana din dreapta sunt numerotate enunțuri adevărate referitoare la acestea. Scrieți pe foaia de examen asocierile corecte dintre fiecare literă din coloana din stânga și cifra corespunzătoare din coloana din dreapta.

A**B**

a. Funcția dialectică	1. Intervine în psihanaliză, psihodramă, hipnoza.
b. Funcția expresivă	2. Permite rezolvarea conflictelor problematice.
c. Funcția de cunoaștere	3. Utilizează nu doar cuvinte, ci și intonație, mimică, etc.
d. Funcția terapeutică	4. Transferă un conținut de la o persoană la alta.
	5. Permite explorarea și investigarea realității.

(12 p)

B. Citiți, cu atenție, textul de mai jos:

Gândirea și inteligența coordonează producția imaginativă, iar imaginația, la rândul ei, participă activ, la identificarea modalităților de rezolvare a problemelor. Dacă nu ar exista imaginație, activitatea de cunoaștere sau de rezolvare a problemelor ar înainta pas cu pas, neexistând o orientare precisă.

Pornind de la textul dat, răspundeți următoarelor cerințe:

1. Menționați două procese/fenomene psihice la care face referire, în mod explicit, textul. **(4 p)**
2. Precizați trei caracteristici ale unuia dintre procesele/fenomenele psihice menționate la punctul 1. **(6 p)**
3. Construiți un exemplu prin care să ilustrați relația dintre gândire și imaginația reproductivă. **(4 p)**
4. Argumentați, în aproximativ cinci rânduri, faptul că imaginația devine creatoare mai ales atunci când utilizează euristica. **(4 p)**

SUBIECTUL III**(30 de puncte)**

Citiți, cu atenție, textul următor:

Înzestrat cu o perspicacitate miraculoasă, infinită, uluitor prin scânteierea spiritului, creând în orice chestiune raporturi nemaiobservate sau noi; bogat în imagini vii, pitorești în expresie, pline de viață, mai pătrunzătoare prin incorectitudinea limbajului său, care a fost întotdeauna impregnat de ceva străin: sofist și subtil, mobil până la exces, deși era un matematician distins, el nu argumenta niciodată decât pe terenul creat de el și pe care se apăra ori că greșea, ori că avea dreptate, cu rigoarea unui geometru. De aceea, erorile lui au trebuit să dăinuie la infinit; și, deși înșela adeseori era și mai adesea înșelat. De aici s-a născut acea aversiune pentru adevăr care se observa la el. Nu îl respingea în calitatea lui de adevăr demonstrat; dimpotrivă, ca prostie, ca ceva incompatibil cu ceea ce credea el, personal, că este adevărul.

Lui Napoleon i se supusese toată lumea cu atâta ușurință că, până la urmă, a ajuns să creadă că singura lui grijă este de a comanda, și că, ordinul odată rostit, executarea lui urma fără greș. Își redusese rolul la câteva formule: să comande și să însărcineze pe miniștrii săi cu înfăptuirea.

(Emil Cioran, *Antologia portretului*)

Pornind de la textul dat, răspundeți următoarelor cerințe:

- A. Menționați, conform teoriei lui C. G. Jung, tipul temperamental al lui Napoleon. Precizați, din text, două idei/afirmații prin care să justificați răspunsul dat. **(6 p)**

- B.** Considerați că Napoleon era o fire înzestrată cu inteligență lingvistică ? Precizați, prin apel la text, un motiv prin care să susțineți răspunsul dat. (4 p)
- C.** Textul precizează, cu privire la Napoleon, faptul că era un lider carismatic, predisus la acțiune și dominarea celorlalți. Menționați, pe baza textului dat, două motive care susțin această afirmație. (6 p)
- D.** Prezentați, în aproximativ o jumătate de pagină, caracterul lui Napoleon, conform teoriei lui G.W. Allport, evidențiind o trăsătură cardinală și două trăsături principale ale caracterului acestuia. (10 p)
- E.** Formulați un argument prin care să respingeți afirmația potrivit căreia fiind un subsistem al personalității, temperamentul se supune evaluării morale. (4 p)

BAREM DE EVALUARE ȘI DE NOTARE

TEST 3

- ◆ Pentru orice soluție corectă, chiar dacă este diferită de cea din barem, se acordă punctajul corespunzător.
- ◆ Nu se acordă fracțiuni de punct, dar se pot acorda punctaje intermediare pentru rezolvări parțiale, în limitele punctajului indicat în barem.
- ◆ Se acordă 10 puncte din oficiu. Nota finală se calculează prin împărțirea punctajului obținut la 10

Model de rezolvare

SUBIECTUL I

(30 de puncte)

Răspunsurile corecte:

1-b, 2-b, 3-a, 4-c, 5-d, 6-b, 7-b, 8-d, 9-d, 10-b

SUBIECTUL II

(30 de puncte)

A. Asocieri corecte:

a – 2   b – 3   c – 5   - 1

B. 1. - menționarea oricărui două procese/fenomene psihice la care face referire textul: **de exemplu**, *gândirea, imaginația*, etc.

2. - precizarea a trei caracteristici ale unuia dintre procesele/fenomenele psihice menționate la punctul 1; **de exemplu**, trei caracteristici ale gândirii ar putea fi următoarele: caracter mijlocit, caracter general-abstract, loc central în sistemul psihic uman, etc.

3. - construirea unui exemplu care să ilustreze relația dintre gândire și imaginația reproductivă: de exemplu, atunci când citim un text despre junglă și ne imaginăm jungla în toate elemente ei, deși nu am fost acolo; pentru a obține acele imagini, gândirea investighează trecutul, experiența și cunoștințele stocate de memorie sau reprezentări, le prelucrează, imaginația le combină în raport cu cerințele prezentului, practic operațiile gândirii se întrepătrund cu cele ale imaginației pentru crearea noului;

4.- argumentarea ideii conform căreia *imaginația devine creatoare mai ales atunci când utilizează euristica*. **De exemplu**, în cazul euristicii avem de-a face cu desfășurarea „arborescentă”, în evantai a căutărilor și a transformărilor, fiind un mod de rezolvare a problemelor prin explorare, descoperire, un mod productiv sau creativ; mijloacele, formulele de lucru nu ne conduc automat la rezultat, trebuie să explorăm, să inventariem mai multe căi și mijloace, iar soluția se relevă ca o descoperire; de aceea, atunci când utilizează euristica, imaginația devine creatoare și are ca rezultat un proiect mental cu un grad mai mic sau mai mare de originalitate;

- se va puncta corespunzător încadrarea în limita de spațiu precizată;

SUBIECTUL III**(30 de puncte)**

A.- menționarea tipului temperamental al împăratului Napoleon, conform teoriei lui C .G. Jung: **de exemplu**, personajul din text avea o fire independentă prin poziția categorică adoptată în discursul său, abilitatea de a vorbi direct și fără rezerve, având după tipologia lui Jung, un temperament extravertit;

- două idei/afirmații prin care se justifică răspunsul dat, ar putea fi următoarele: „discursul său este bogat în imagini vii, pitorești în expresie, pline de viață, mai pătrunzătoare prin incorectitudinea limbajului său, care a fost întotdeauna puțin impregnat cu ceva străin” și „ nu argumenta niciodată decât pe terenul creat de el și pe care se apăra ori că greșea, ori că avea dreptate, cu rigoarea unui geometru”;

B. - menționarea unui răspuns în concordanță cu informațiile din text: da, Napoleon era înzestrat cu inteligență lingvistică, deoarece era dominator, nu argumenta decât pe terenul creat de el, cu rigoarea unui geometru, era un om căruia îi plăcea să acționeze, să se impună și să comande, iar ceilalți să i se supună;

- precizarea, prin apel la text, a unui motiv prin care se susține răspunsul dat: de exemplu, Napoleon era „înzestrat cu o perspicacitate miraculoasă, infinită, uluitor prin scânteierea spiritului, creând în orice chestiune raporturi nemaiobservate sau noi, (...) sofist și subtil, mobil până la exces”

C. -menționarea, pe baza textului dat, a oricăror două motive care susțin afirmația că Napoleon era un lider carismatic: două motive ar putea fi, de exemplu, următoarele: „i se supusese toată lumea cu atâta ușurință că, până la urmă, a ajuns să creadă că singura lui grijă este să comande, și că, ordinul odată rostit, executarea lui urma fără greș” și ” era înzestrat cu o perspicacitate miraculoasă, infinită, uluitor prin scânteierea spiritului, creând în orice chestiune rapoturi nemaiobservate sau noi”;

D.- prezentarea trăsăturii cardinale a caracterului lui Napoleon: informațiile din text ne relevă, de exemplu, prezența *tendinței de dominare* ca trăsătură centrală ce controlează întreaga personalitate;

- evidențierea oricăror două trăsături principale, ca de exemplu, *firea încrezătoare în propriile forțe*, ceea ce îl face să preia controlul în toate acțiunile sale, precum și *abilitatea de a se implica în orice demers* din dorința de a avea mereu dreptate, căci „deși era un matematician distins, el nu argumenta niciodată decât pe terenul creat de el și pe care se apăra ori că greșea, ori că avea dreptate, cu rigoarea unui geometru”;

- coerența prezentării;

- încadrarea în limita de spațiu precizată;

E.-formularea unui argument care infirmă afirmația potrivit căreia *fiind un subsistem al personalității, temperamentul se supune evaluării morale*; de exemplu, întrucât însușirile temperamentale se manifestă pregnant în conduită încă de la naștere și rămân constante de-a lungul vieții, temperamentul are un caracter înnăscut; nu ne putem modifica sau forma temperamentul, dar stă în puterea noastră de a ne controla acele manifestări care nu ne plac; caracterul înnăscut al temperamentului arată că nu se poate vorbi de o valorizare a însușirilor temperamentale, deci de evaluarea lor prin prisma unor disticții precum bine-rău, dezirabil-indezirabil.

Barem de notare**SUBIECTUL I****(30 de puncte)**

câte **3 p** pentru fiecare răspuns corect, astfel:

1-b, 2-b, 3-a, 4-c, 5-d, 6-b, 7-b, 8-d, 9-d, 10-b **(10 x 3 p = 30 p)**

SUBIECTUL II**(30 de puncte)**

A. câte pentru fiecare asociere corectă, astfel:

a – 2   b – 3   c – 5   - 1

(12 p)

- B.** 1. - câte **2 p** pentru menționarea oricăror două procese/fenomene psihice la care face referire textul (2 x 2 p = 4 p)
2. - câte **2 p** pentru precizarea oricăror trei caracteristici ale unuia dintre procesele/fenomenele psihice menționate la punctul 1 (3 x 2 p = 6 p)
3. - construirea unui exemplu care să ilustreze relația dintre gândire și imaginația reproductivă (4 p)
4. - argumentarea ideii conform căreia imaginația devine creatoare mai ales atunci când utilizează euristica (3 p)
- încadrarea în limita de spațiu precizată (1 p)

SUBIECTUL III**(30 de puncte)**

- A.** - menționarea tipului temperamental al lui Napoleon, conform teoriei lui C.G. Jung (extravertit) (2 p)
- câte **2 p** pentru precizarea, din text, a oricăror două idei/afirmații prin care se justifică răspunsul dat (2 x 2 p = 4 p)
B. - menționarea unui răspuns în concordanță cu informațiile din text (1 p)
- precizarea, prin apel la text, a unui motiv prin care se susține răspunsul dat (3 p)
C. câte 3 puncte pentru menționarea, pe baza textului dat, a oricăror două motive care susțin afirmația că Napoleon era un lider carismatic (2 x 3 p = 6 p)
D. - evidențierea unei trăsături cardinale a caracterului lui Napoleon (2 p)
- câte 2 puncte pentru evidențierea oricăror două trăsături principale (2 x 2 p = 4 p)
- coerența prezentării (2 p)
- încadrarea în limita de spațiu precizată (2 p)
E. formularea unui argument prin care se respinge afirmația dată (4 p)

Psihologie

Profilul umanist din filiera teoretică, profilul servicii din filiera tehnologică și toate profilurile și specializările din filiera vocațională, cu excepția profilului militar**Model de antrenament****TESTUL 4****SUBIECTUL I****(30 de puncte)**

Scrieți pe foaia de examen litera corespunzătoare răspunsului corect, pentru fiecare dintre situațiile de mai jos. Este corectă o singură variantă de răspuns.

1. Fazele procesului perceptiv sunt:
  - a) detecția, discriminarea, identificarea, interpretarea
  - b) identificarea, interpretarea, descrierea, detecția
  - c) detecția, discriminarea, identificarea, descrierea
  - d) detecția, discriminarea, descrierea, interpretarea
2. În funcție de predominanțele senzoriale, se disting mai multe tipuri de subiecți:
  - a) tipul verbal, auditiv și motor
  - b) tipul verbal, auditiv și vizual
  - c) tipul vizual, auditiv și verbo-motor
  - d) tipul verbal, vizual și motor
3. Reprezentarea planetei Saturn este:
  - a) reproductivă
  - b) obiectuală
  - c) anticipativă
  - d) de tip abstract
4. Întrebat fiind care este motivația acțiunilor sale, elevul Alex Popescu din clasa a XI-a, olimpic internațional la economie, a precizat:
  - a) competență, autorealizare, perfecțiune
  - b) securitate, siguranță, încredere
  - c) încredere în sine și în ceilalți
  - d) ambiție, dorință de a-i depăși pe alții
5. Stările afective generalizate, difuze, care au o intensitate variabilă, cu rol de fond pentru reacțiile și procesele emoționale ulterioare, se numesc:
  - a) sentimente
  - b) pasiuni
  - c) dispoziții afective
  - d) afecte
6. Ca operație a gândirii, analiza constă în:
  - a) selectarea elementelor și însușirilor esențiale ale unui obiect
  - b) reținerea elementelor importante ale unui obiect și lăsarea în afară a celor secundar
  - c) extragerea și reținerea informației esențiale despre structura internă a unui obiect
  - d) descompunerea, în plan mintal, a obiectului în părți componente pentru ilustrarea și descrierea-explicarea structurii lui interne
7. După natura produsului, imaginația este:
  - a) voluntară sau involuntară
  - b) reproductivă și creatoare
  - c) exprimată în inovații și invenții
  - d) reflectată în strategii și proiecte
8. După prezența intenției și contextului voluntar, se disting:
  - a) memorarea logică și memoria involuntară
  - b) memoria voluntară și memoria postvoluntară
  - c) memoria voluntară și de lungă durată
  - d) memoria involuntară și memoria voluntară
9. Procesul psihic reglator care activează, declanșează, stimulează și susține energetic activitatea, reprezentând, totodată, și cauza internă a comportamentului este:

- a) atenția
  - b) motivația
  - c) voința
  - d) afectivitatea
10. Componentă esențială a personalității, temperamentul este
- a) portretul psiho-moral care cuprinde concepția despre lume și viață
  - b) latura expresivă și dinamico-energetică a personalității
  - c) modul propriu al omului de a se comporta în relațiile cu alții
  - d) modalitatea de raportare la o clasă generală de obiecte sau fenomene a unei persoane.

SUBIECTUL II**(30 de puncte)**

A. În coloana din stânga sunt enumerate legi ale senzațiilor, iar în coloana din dreapta sunt numerotate enunțuri adevărate referitoare la acestea. Scrieți pe foaia de examen asocierile corecte dintre fiecare literă din coloana din stânga și cifra corespunzătoare din coloana din dreapta.

A**B**

a. Legea semnificației	1. contribuie la modificarea sensibilității în sens ascendent și descendent.
b. Legea adaptării	2. pune în evidență nivelul sensibilității atunci când acționează doi stimuli specifici în același timp.
c. Legea contrastului senzorial	3. exprimă relația existentă între nivelul sensibilității și proprietățile stimulilor în raport cu stările de necesitate și cu scopul activității desfășurate.
d. Legea sinesteziei	4. este aceea potrivit căreia dacă sensibilitatea este ridicată, atunci intensitatea fizică a stimulului, necesară pentru a determina o senzație, este mai mică, și invers. 5. se bazează pe interacțiunea funcțională a analizatorilor, evidențiind transferul de la un analizator la altul.

(12 p)

B. Citiți, cu atenție, textul de mai jos:

„Un program zilnic de lectură este un instrument foarte bun de largire a câmpului gândirii și de sporire a puterilor imaginației.” (Herbert Harris, *Cele 12 legi universale ale succesului*)

Pornind de la textul dat, răspundeți următoarelor cerințe:

- 1. Menționați două procese psihice la care face referire, în mod explicit, textul. **(4 p)**
- 2. Precizați trei caracteristici ale unuia dintre procesele menționate la punctul 1. **(6 p)**
- 3. Construiți un exemplu prin care să ilustrați una dintre formele imaginației. **(4 p)**
- 4. Argumentați, în aproximativ cinci rânduri, importanța programului zilnic de lectură în dezvoltarea gândirii și imaginației. **(4 p)**

SUBIECTUL III**(30 de puncte)**

Citiți, cu atenție, următorul text:

„Mircea, copilul neastâmpărat al familiei Eliade, care s-a născut în 13 martie 1907, la București, juca oina pe maidanul primăriei sau hoții și vardiștii, se agăța de tramvaiul cu cai, închiria săniuța de la prietenii de joacă plătind cu nasturi, bile și soldați de plumb. Filatelistul pasionat citea o carte pe zi, în pod, pivniță sau în fundul grădinii. Pasionatul de zoologie aduna reptilele și insectele de prin pădurea Băneasa sau parcul Herăstrău, de unde se întorcea acasă la miezul nopții: „(...) obosit, ars de soare, plin de praf, dar cu cutiile pline de insecte, cu borcane în care adusesem șopârle, broaște, tritoni. Petreceam ceasuri întregi urmărind viața domoală, mohorâtă a gândacilor de tot felul, a brotăcelor, a șopârlelor”, scrie Mircea Eliade în Memorii. [...]

Autorul Romanului adolescentului miop, la 15 ani, nota într-un caiet cu însemnări despre cât își propunea să citească într-o zi, câte pagini să traducă, câte cuvinte noi din limbile străine să învețe și să nu uite de animalele și insectele lui, încheind: „Așa să m-ajute voința! Semnat:

Mircea". Adolescentul cu miopie galopantă doarme patru-cinci ore pe noapte, face experiențe chimice în laboratorul improvizat din podul casei. Hașdeu și Iorga devin idoli ai adolescenței sale. Student fiind, se lansează în publicistică. Pamfil Șeicaru scria în „Cuvântul”, în 1926: „O serioasă cultură (...) o inteligență critică și o vioiciune de stil se întrunesc în articolele studentului Mircea Eliade.”[...]

Teza lui de licență „Contribuții la filosofia Renașterii” a fost tipărită de Institutul de Istorie și Teorie Literară, cu prefața semnată de Zoe Dumitrescu-Bușulenga în care declara: „Inserat deja în rândurile gânditorilor și creatorilor români de primă mărime, Mircea Eliade a făcut, asemenea lor, experiența aproapei și a departelii, exercițiul analizelor finale românești, răspunzând nevoilor unei geografii spirituale”. (<https://www.ziarulmetropolis.ro/povestea-vietii-eruditului-mircea-eliade/>)

Pornind de la textul dat, răspundeți următoarelor cerințe:

- A.** Menționați, conform teoriei lui C. G. Jung, tipul temperamental al lui Mircea Eliade. Precizați, din text, două idei/afirmații prin care să justificați răspunsul dat. **(6 p)**
- B.** Considerați că Mircea Eliade era o persoană pasionată? Precizați, prin apel la text, un motiv prin care să susțineți răspunsul dat. **(4 p)**
- C.** Textul îl prezintă pe Mircea Eliade *ca inserat deja în rândurile gânditorilor și creatorilor români de primă mărime*. Menționați, pe baza textului dat, două motive care susțin acest fapt, folosind informații specifice tematicii personalității. **(6 p)**
- D.** Prezentați, în aproximativ o jumătate de pagină, caracterul lui Mircea Eliade, conform teoriei lui G.W. Allport, evidențiind o trăsătură cardinală și două trăsături principale ale caracterului acestuia. **(10 p)**
- E.** Formulați un argument prin care să susțineți afirmația potrivit căreia *inteligența este o aptitudine generală*. **(4 p)**

BAREM DE EVALUARE ȘI DE NOTARE

TEST 4

- ◆ Pentru orice soluție corectă, chiar dacă este diferită de cea din barem, se acordă punctajul corespunzător.
- ◆ Nu se acordă fracțiuni de punct, dar se pot acorda punctaje intermediare pentru rezolvări parțiale, în limitele punctajului indicat în barem.
- ◆ Se acordă 10 puncte din oficiu. Nota finală se calculează prin împărțirea punctajului obținut la 10

Model de rezolvare

SUBIECTUL I

(30 de puncte)

Câte 3 p pentru fiecare răspuns corect, astfel:

1-a, 2-a, 3-c, 4-a, 5-c, 6-d, 7-b, 8-d, 9-b, 10-b

SUBIECTUL II

(30 de puncte)

A.

a-3, b-1, c-2, d-5

- B.** 1. Menționarea corectă a două procese psihice la care face referire textul: *gândirea și imaginația*.
 2. Precizarea corectă a oricăror trei caracteristici ale unuia dintre procesele psihice menționate la punctul 1: pentru *gândire* – caracterul mijlocit, caracter general-abstract, ocupă locul central în cadrul proceselor psihice cognitive; pentru *imaginație* – operează cu imagini, produce construcții noi, explorează necunoscutul. Se punctează și alte răspunsuri corecte.
 3. Construirea unui exemplu prin care este ilustrată una dintre formele imaginației: se punctează exemplul care ilustrează oricare dintre formele imaginației - creatoare/reproductivă ș.a.
 4. Argumentarea corectă a ideii conform căreia programul zilnic de lectură este important în dezvoltarea gândirii și imaginației.
 Încadrarea în limita de spațiu precizată.

SUBIECTUL III**(30 de puncte)**

A. Menționarea, conform teoriei lui C. G. Jung, a tipului temperamental al lui Mircea Eliade, *introvertit*. Precizarea, din text, a oricăror două idei/afirmații prin care se justifică răspunsul dat: ex., *Petreceam ceasuri întregi urmărind..., ...citea o carte pe zi, în pod, pivniță sau în fundul grădinii.*

B. Menționarea răspunsului în concordanță cu informațiile din text: *Da, era un pasionat în mai multe domenii.*

Precizarea, prin apel la text, a unui motiv prin care se susține răspunsul dat: *Filatelistul pasionat citea..., Pasionatul de zoologie aduna...*

C. Menționarea, pe baza textului dat, a două motive care susțin faptul că Mircea Eliade a fost considerat *ca inserat deja în rândurile gânditorilor și creatorilor români de primă mărime*. **De exemplu:** faptul că a susținut o teză de licență cu tema „Contribuții la filosofia Renașterii” care a fost ulterior publicată; pasiunile multiple ale lui Eliade; aprecieri primite de la specialiști în domeniul culturii, recunoaștere socială ș.a.

Se punctează orice răspuns corect.

D. Evidențierea unei trăsături cardinale a caracterului lui Mircea Eliade: caracter puternic dovedit de erudiție, putere de muncă, organizarea eficientă a timpului, spirit al detaliului.

Evidențierea oricăror două trăsături principale: atitudine pozitivă față de munca de cercetare; caracterul lui Eliade se bazează pe elemente cognitive, volitive, afective, acestea din urmă conferindu-le și caracteristica bipolarității (pozitive-negative); trăsăturile sale de caracter sunt asociate cu aprecieri, valori.

Se punctează orice alt răspuns corect.

- Coerența prezentării.
- Încadrarea în limita de spațiu precizată.

E. Formularea unui argument prin care se susține corect afirmația dată. **De exemplu,** se consideră inteligența ca fiind o aptitudine generală, deoarece aceasta contribuie la formarea capacităților și la adaptarea cognitivă a individului în situații noi **sau** din punct de vedere funcțional, inteligența este o aptitudine generală pentru că este orientată spre adaptarea la situații problematice noi, care presupun analiza și înțelegerea problemei, inventarea și verificarea critică a soluțiilor posibile, grație raționamentului și utilizării achizițiilor anterioare.

Se punctează orice alt răspuns corect.

Barem de notare**SUBIECTUL I****(30 de puncte)**

câte **3 p** pentru fiecare răspuns corect, astfel:

1-a, 2-a, 3-c, 4-a, 5-c, 6-d, 7-b, 8-d, 9-b, 10-b

(10 x 3 p = 30 p)**SUBIECTUL al II-lea****(30 de puncte)****A.**

a-3, b-1, c-2, d-5

(4 x 3 p = 12 p)

B. 1. – câte **2 puncte** pentru menționarea corectă a două procese psihice la care face referire textul.

(2 x 2 p = 4 p)

2. - câte **2 puncte** pentru precizarea corectă a oricăror trei caracteristici ale unuia dintre procesele psihice menționate la punctul 1

(3 x 2 p = 6 p)

3. - construirea unui exemplu prin care este ilustrată una dintre formele imaginației **(4 p)**

4. - argumentarea ideii conform căreia programul zilnic de lectură este important în dezvoltarea

- gândirii și imaginației (3 p)
- încadrarea în limita de spațiu precizată (1 p)

SUBIECTUL al III-lea (30 de puncte)

A. - menționarea, conform teoriei lui C. G. Jung, a tipului temperamental al lui Mircea Eliade (*introvertit*) (2 p)

- câte 2 puncte pentru precizarea, din text, a oricăror două idei/afirmații prin care se justifică răspunsul dat (2 x 2 p = 4 p)

B. - menționarea unui răspuns în concordanță cu informațiile din text (1 p)

- precizarea, prin apel la text, a unui motiv prin care se susține răspunsul dat (3 p)

C. - câte 3 puncte pentru menționarea, pe baza textului dat, a două motive care susțin faptul că Mircea Eliade a fost considerat *ca inserat deja în rândurile gânditorilor și creatorilor români de primă mărime* (2 x 3 p = 6 p)

D. - evidențierea unei trăsături cardinale a caracterului lui Mircea Eliade (2 p)

- câte 2 puncte pentru evidențierea oricăror două trăsături principale (2 x 2 p = 4 p)

- coerența prezentării (2 p)

- încadrarea în limita de spațiu precizată (2 p)

E. - formularea unui argument prin care se susține corect afirmația dată (4 p)

Psihologie

Profilul umanist din filiera teoretică, profilul servicii din filiera tehnologică și toate profilurile și specializările din filiera vocațională, cu excepția profilului militar

Model de antrenament

TESTUL 5

SUBIECTUL I

(30 de puncte)

Scrieți pe foaia de examen litera corespunzătoare răspunsului corect, pentru fiecare dintre situațiile de mai jos. Este corectă o singură variantă de răspuns.

- Marius este introvertit, înclinat spre reverie, are dificultăți în adaptarea socială și capacitate de lucru redusă. Tipul predominant de temperament al lui Marius este:
  - sangvinic
  - coleric
  - flegmatic
  - melancolic
- Avariția lui Ion, din romanul cu același nume este:
  - trăsătură secundară
  - valoare personală
  - trăsătură cardinală
  - atitudine față muncă
- Formula lui Einstein $E = mc^2$, pe care se bazează fizica atomică și nucleară este expresia unui anumit nivel al creativității, denumit:
  - creativitate emergentă
  - creativitate inovativă
  - creativitate productivă
  - creativitate inventivă
- Maria învață la biologie deoarece nu vrea să își dezamăgească mama, care este medic și „își vede” fiica călcându-i pe urme. Maria este animată de o motivație:
  - pozitivă
  - negativă
  - intrinsecă
  - extrinsecă
- Andreea nu se poate decide ce facultate să aleagă. Este în clasa a XII-a și încă oscilează între Medicină, IT și Jurnalism. Făcând trimitere la calitățile voinței, ea nu dă dovadă de:
  - perseverență
  - independență
  - promptitudinea luării deciziei
  - fermitate
- Dacă un om duce în spate un rucsac de 12 kg, câte kilograme trebuie să i se mai adauge pentru ca el să simtă o greutate mai mare?
  - 0,2 kg
  - 0,3 kg
  - 0,4 kg
  - 0,5 kg
- Care din atributele de mai jos NU aparține imaginii perceptive?
  - secundară
  - are un fond
  - bogată în conținut
  - primară
- Un subiect percepe un obiect în întregime, chiar dacă, la un moment dat, acesta se prezintă simțurilor sale incomplet. Ce fenomen psihic explică acest fapt?
  - structuralitatea perceptivă
  - selectivitatea perceptivă
  - integralitatea perceptivă

d) acuitatea perceptivă

9. Sabina tocmai a avut un mic accident la cursul de dans. În zilele următoare, pentru că a trebuit să facă repaus la pat, și-a repetat anumite elemente ale antrenamentului său cu ajutorul actelor ideomotorii. Acestea sunt:

- a) mișcări musculare desfășurate intenționat
- b) mișcări ale membrelor desfășurate în mod reflex
- c) micromișcări ale unor grupe de mușchi care se produc în timpul reprezentărilor chinestezeice
- d) reprezentări chinestezeice

10. John Nash a fost un laureat al Premiului Nobel care s-a luptat cu schizofrenia. Când acesta discuta cu persoane care nu există/ nu au existat în realitate, putem spune că acesta avea:

- a) iluzii perceptivă
- b) reprezentări
- c) halucinații
- d) senzații

SUBIECTUL II

(30 de puncte)

A. În coloana din stânga sunt enumerate însușiri ale atenției, iar în coloana din dreapta se regăesc enunțuri adevărate referitoare la acestea. Scrieți pe foaia de examen asocierile corecte dintre fiecare literă din coloana din stânga și cifra corespunzătoare din coloana din dreapta.

A	B
a. Concentrarea	1. deplasarea intenționată a atenției de la un obiect la altul în funcție de cerințele activității
b. Mobilitatea	2. menținerea neîntreruptă a orientării atenției asupra aceluiasi obiect sau activități timp îndelungat
c. Distributivitatea	3. fixarea asupra unui obiect, a unei sarcini și neglijarea, inhibarea altora
d. Stabilitatea	4. desfășurarea concomitentă a mai multor activități, cu condiția ca unele dintre ele să aibă component automatizate
	5. cantitatea de elemente care pot fi cuprinse simultan, cu același grad de claritate, în câmpul atenției

(12 p)

B. Citiți, cu atenție, textul de mai jos:

„Conceptul constituie nu doar o entitate cognitivă, un construct mintal, ci și o entitate semantică, depinzând, de aceea, de limbaj și de comunicare. Suportul conceptului este fie cuvântul, fie expresia verbală, fapt care permite ca unul și același conținut al conceptului să fie întotdeauna înțeles și împărtășit de toți indivizii care vorbesc aceeași limbă.” (Mielu Zlate, *Psihologia mecanismelor cognitive*)

Pornind de la textul dat, răspundeți următoarelor cerințe:

1. Menționați și definiți două procese/mecanisme psihice la care face referire, în mod explicit, textul. **(4 p)**
2. Precizați trei caracteristici ale unuia dintre procesele/mecanismele psihice menționate la punctul 1. **(6 p)**
3. Construiți un exemplu prin care să puneți în evidență rolul limbajului intern în activitatea umană. **(4 p)**
4. Argumentați, în aproximativ cinci rânduri importanța funcției cathartice a limbajului. **(4 p)**

SUBIECTUL III

(30 de puncte)

Citiți, cu atenție, textul următor:

„Și eu am beneficiat de această dărnicie și bunătate. Printre altele, mi-a dăruit partitura autografă a mai multor compoziții pentru orgă ale lui J. Frohberger, din epoca lui Johann Sebastian Bach. (...) De asemenea, scriitoarea mi-a dedicat cartea *Ei Soare și Evangheliu*, adresând-o copilului sufletesc al Ei, adică mie, cel prea nevrednic. Nu mai vorbesc de scrisorile ce le am de la Ea,

adevărate călăuziri sufletești. Le bătea singură la mașină. În fiecare vară eram invitat la Castelul Peleş. Făceam muzică diminețile de la 11 la 1, iar după-mesele de la 5 la 7. (...) Regina m-a adoptat sufletește, când s-a înapoiat din Germania, în 1898, după o îndelungă absență. ... Când m-am înapoiat în țară, ... mi s-au deschis porțile Palatului. Era în 1898. Regele Carol I binevoia să se intereseze de mine, ca de un om care muncește temeinic, iar Carmen Sylva de producția mea, în numele căreia m-a adoptat sufletește, socotindu-Se cealaltă vice-mamă (...) Uneori, și picta în salonul de muzică, dar de obicei lucra în atelier faimoasele-i Evanghelii, împodobite cu atâta devoțiune și migală. M-a pictat și pe mine, sub chipul unui înger, într-una din Evanghelii. Capetele le lua după cei din jurul Ei. Carmen Sylva avea ceva genial într-însa. A fost o sfântă binefăcătoare. Disprețuia pompa și tot ce era practic și interesat. Adevărată poetă, gânditoare, ființă de bine. Ce cumplit suferea când unii din oamenii în care Ea avea încredere îi înșelau buna credință și generozitatea, nerăspunzând nădejzilor Ei. Au fost unii care au abuzat de gesturile-i dezinteresate, Ea creatoarea atâtor opere de binefacere, prin care și Vatra Luminoasă, unde se venea în ajutorul orbilor. Regina Elisabeta judeca oamenii și lumea după inima-i curată și generoasă (...) Pentru mine, ea a fost o prezență supraomenească, o ființă cu nimb, depărtată de oamenii obișnuiți, revărsând numai lumină și bunătate”. (George Enescu despre Regina Elisabeta a României)

Pornind de la textul dat, răspundeți următoarelor cerințe:

- A. Menționați, conform teoriei lui C. G. Jung, tipul temperamental al Reginei Elisabeta. Precizați, din text, două idei/afirmații prin care să justificați răspunsul dat. (6 p)
- B. Precizați, prin apel la text, motivul pentru care George Enescu se consideră *copilul sufletesc* al Reginei Elisabeta. (4 p)
- C. Prezentați, în aproximativ o jumătate de pagină, caracterul *Reginei Elisabeta a României*, conform teoriei lui G.W. Allport, evidențiind o trăsătură cardinală și două trăsături principale ale caracterului Reginei Elisabeta. (10 p)
- D. Janos Bolyai considera că „Omul adevărat dorește să asigure nu numai traiul și fericirea lui, ci, pe cât e posibil și în putința lui, și a altora.” Menționați, pe baza textului dat, două motive care susțin această afirmație. (6 p)
- E. Formulați un argument prin care să arătați rolul mediului social în formarea caracterului. (4 p)

BAREM DE EVALUARE ȘI DE NOTARE

TEST 5

- ◆ Pentru orice soluție corectă, chiar dacă este diferită de cea din barem, se acordă punctajul corespunzător.
- ◆ Nu se acordă fracțiuni de punct, dar se pot acorda punctaje intermediare pentru rezolvări parțiale, în limitele punctajului indicat în barem.
- ◆ Se acordă 10 puncte din oficiu. Nota finală se calculează prin împărțirea punctajului obținut la 10

Model de rezolvare

SUBIECTUL I

(30 de puncte)

1. Introversiunea, dificultățile în adaptarea socială, înclinarea spre reverie și capacitatea de lucru redusă sunt caracteristici ale temperamentului melancolic, așadar acesta este tipul predominant de temperament al lui Marius.
2. Avariția lui Ion, din romanul cu același nume este o trăsătură cardinală, deoarece lăcomia și dorința sa pentru pământ îi conduc comportamentul, pe tot parcursul narațiunii (certurile cu Vasile Baciș și George Bulbuc, renunță la Florica, o seduce pe Ana, etc.)
3. Einstein, prin formula descoperită, a revoluționat domeniul fizicii atomice și nucleare, deci este vorba despre creativitatea emergentă.
4. Când învățăm pentru a impresiona sau a nu dezamăgi pe cineva, sursa generatoare a motivației se află în afara persoanei, fiindu-i sugerată sau impusă de altcineva (mama). Din acest motiv, Maria este animată de o motivație extrinsecă.
5. Rapiditatea cu care decidem într-o situație și luăm o hotărâre reprezintă calitatea voinței numită promptitudinea luării deciziei. Faptul că Andreea nu se poate decide ce facultate să aleagă, denotă că ea nu dă dovadă, încă, de această calitate.

6. Legea pragurilor diferențiale postulează faptul că pentru a obține o creștere abia conștientizabilă a intensității unei senzații tactile, la intensitatea inițială a stimulului trebuie să adăugăm $1/30$, adică $0,4$ kg. ($12/30=0,4$ kg).

7. Imaginea perceptivă este bogată în conținut, cuprinzând însușirile importante, dar și de detaliu, inclusiv obiectele care constituie fondul percepției, desfășurându-se „aici și acum”, ca urmare a interacțiunii directe stimul-analizator (imagine primară). Așadar, caracteristica **imagine secundară** este singura care **NU** aparține imaginii perceptive.

8. Integralitatea perceptivă exprimă faptul că noi percepem obiectul ca un întreg sau ca un ansamblu organizat și nu ca o simplă sumă de elemente. Așadar, dacă vedem un obiect doar parțial, ne purtăm ca și cum l-am vedea în întregime.

9. Sabina, repetând mental elementele antrenamentului său de dans, cu ajutorul actelor ideomotorii, a folosit micromișcări ale grupelor respective de mușchi, care se produc în timpul reprezentărilor chinestezice.

10. Iluziile perceptive sunt doar o reflectare denaturată a realității, datorită efectelor de câmp, dar erorile care țin de patologia percepției presupun detașarea de realitate. În schizofrenie, persoana vede lucruri pe care nimeni altcineva nu le mai vede, deci este vorba despre halucinații.

SUBIECTUL II

(30 de puncte)

B. 1. Textul dat face trimitere la gândire și limbaj. *Mecanismele psihice precum gândirea, limbajul, imaginația, memoria sunt cuprinse în termenul de INTELECT și ne oferă acces la cunoașterea logică, rațională a lumii.*

Gândirea este procesul psihic cognitiv superior de reflectare mijlocită și generalizat-abstractă, sub forma noțiunilor, judecăților și raționamentelor - a însușirilor comune, esențiale și necesare ale obiectelor și a relațiilor logice, cauzale dintre ele.

Limbajul este activitatea de comunicare interumană prin intermediul limbii sau a altui sistem de semne-simbol (exemplu, limbajul mimico-gestual)

2. Caracteristici ale gândirii, ca proces psihic central al sistemului psihic uman, „regină a psihicului”:

- are caracter **mijlocit** = nu operează direct asupra realității, ci asupra informațiilor oferite de percepții și reprezentări (percepții = prezent; tezaurul memoriei = trecut);
- caracter **general – abstract** = evidențiază însușirile **generale** și **esențiale** ale obiectelor și fenomenelor și se subordonează unor modele generale (noțiuni, principii, legi);
- se organizează ca un **sistem multifazic**, întinzându-se pe toate cele 3 coordonate temporale: trecut, prezent, viitor, realizând o corelare între acestea (pot explica prezentul făcând trimitere la trecut, pot planifica/anticipa viitorul pornind de la trecut și prezent).

3. Limbajul intern este forma cea mai evoluată a limbajului, care se dobândește prin interiorizarea limbajului oral.

Limbajul intern se desfășoară în plan intern și este o vorbire cu sine și un mijloc de elaborare a ideilor, judecăților, îndeplinind funcții de anticipare, conducere și coordonarea acțiunilor pe care le desfășurăm. Spre exemplu, dacă avem de scris o compunere, prin intermediul limbajului intern vom realiza un plan mental sau scris al compunerii, cu ceea ce am putea scrie în introducere, cuprins și încheiere (funcția de anticipare și coordonare). Vom trece apoi la scrierea compunerii, moment în care limbajul intern anticipează și elaborează ideile pe care le vom așterne pe hârtie, epitetele, metaforele la care vom face trimitere. Toate ideile vor apărea prima dată în mintea noastră, sub forma limbajului intern (idei, judecăți, raționamente) și abia apoi vor îmbrăca forma limbajului scris. Limbajul intern are și un rol de control, atunci când recitim compunerea și comparăm cele două versiuni (cea internă - mentală și cea externă - scrisă), cu rol de corectare.

4. Se întâmplă adesea să experimentăm întâmplări deranjante, tensionante, care ne apasă. În astfel de situații, limbajul ne ajută la detensionarea nervoasă. A-i povesti unui prieten o întâmplare supărătoare, a te spovedi pentru a săpa de sentimentele de vinovăție, a scrie în jurnal pentru a-ți învinge temerile, reprezintă modalități prin care limbajul ne ajută să ne eliberăm/descărcăm de toate aceste emoții/sentimente deranjante și să ne simțim mai bine.

SUBIECTUL III**(30 de puncte)**

A. G.C. Jung abordează temperamentul în funcție de orientarea subiectului spre lume sau spre propria persoană. Cele două tipuri temperamentale propuse de el sunt extravertul și introvertul. Considerăm că Regina Elisabeta este o persoană extrovertită deoarece este sociabilă, prietenoasă, atentă la nevoile și sentimentele celorlalți.

Din text aflăm faptul că avea încredere în oameni și că era generoasă/binevoitoare, dar depindea în același timp de reacțiile celorlalți – suferea atunci când îi erau înșelate buna credință și generozitatea.

Are o relație specială cu George Enescu, pe care îl vede ca fiindu-i foarte apropiat, îl susține și încurajează în activitatea artistică (de aici deducem că este prietenoasă, îi înțelege pe ceilalți, îi apreciază/încurajează). Iubește mult oamenii și face opere de binefacere, ceea ce denotă o deschidere spre ceilalți.

B. Regina Elisabeta a avut o relație specială cu George Enescu. Prin tot ceea ce a făcut pentru el (i-a „deschis porțile palatului”, unde era invitat să cânte, i-a dedicat cartea ei *Soare și Evangheliu*, i-a dăruit o serie de partituri originale ale unor compozitori celebri) l-a încurajat și susținut în activitatea lui artistică, motiv pentru care George Enescu se consideră din această perspectivă (a creației artistice), adoptat sufletește de Regina Elisabeta. Textul ne spune faptul și că aceasta se considera ca o mamă pentru el. Așadar acest sentiment profund de iubire și respect era reciproc.

C. G.W. Allport consideră faptul că trăsăturile individuale de caracter pot fi cardinale (1-2 care domină și le controlează pe celelalte), principale (10-15 care controlează o serie de situații comune), secundare (sute, mii, slab exprimate).

Trăsătura cardinală a Reginei Elisabeta considerăm că este dragostea față de oameni. George Enescu ne descrie despre cât de binevoitoare este Regina față de el, dar și față de ceilalți, pe care îi ajută în mod necondiționat și dezinteresat. De aici, de altfel rezultă o trăsătură principală de caracter și anume o atitudine față de sine - modestia (disprețuia pompa și tot ceea ce era interesat, îi ajută pe ceilalți din bunătatea sufletului și nu pentru a ieși în evidență prin actele de caritate pe care le făcea).

Vedem hărnicia ca pe o altă trăsătură principală de caracter. Regina scrie cărți, pictează, încurajează artiștii și face acte de binefacere, desfășurând activități utile prin care să își pună în valoare aptitudinile și poziția socială pe care o are.

Nu putem neglija atitudinile artistice (scrie, pictează) și în același timp admiră ceea ce este frumos în creațiile altora, mare parte din munca sa desfășurându-se în acest domeniu.

D. Ca o adevărată regină, Elisabeta și-a asumat acest rol – de a asigura nu numai traiul și fericirea personală, ci și pe a altora, ba chiar a pus mai presus acest aspect decât fericirea personală, deoarece, menționează textul, „oamenii îi înșelau buna credință și generozitatea”. Așadar, chiar și cu prețul suferinței, Regina continuă să lucreze la binele celorlalți.

Ea prețuiește oamenii, le recunoaște valoarea, ajutându-i să evolueze și să se dezvolte, prin invitația la palat, deschizându-le ușa afirmării. Este cazul lui George Enescu.

De asemenea, îi ajută și pe cei aflați în suferință sau nevoie prin numeroase acte de binefacere (textul ne vorbește despre asociația „Vatra Luminoasă unde se venea în ajutorul orbilor”)

Prin toate acestea considerăm că Regina este un „om adevărat”, cum spunea Janos Bolyai, adică un om de caracter.

E. Trăsăturile caracteriale se formează pe parcursul vieții, în procesul învățării sociale, imediat după naștere. În primul rând, părinții vor încuraja anumite comportamente considerate dezirabile și vor sancționa comportamentele indezirabile, prin mecanismul de pedeapsă și recompensă. Astfel, copilul învață și practică anumite comportamente deoarece îi aduc recompense (laude, aprecieri, etc.) și le evită pe altele, pentru a evita anumite sancțiuni.

Adulții influențează comportamentul moral și prin autoritatea pe care o prezintă sau pe baza imitației, știut fiind faptul că cel mic va adopta modele de conduită ale figurilor de referință din familie.

Experiențele personale pe care le va avea copilul și ulterior, adultul ca urmare a respectării sau nerespectării normelor societății vor duce și ele la dezvoltarea anumitor trăsături de caracter.

Așadar, caracterul este o construcție eminent socială, care depinde de lumea în care crește copilul, în care familia și societatea din care face acesta parte își vor pune amprenta asupra atitudinilor și valorilor sale. Un copil născut într-un trib de aborigeni are alte atitudini, principii și valori decât un copil născut în societatea occidentală.

Barem de notare**SUBIECTUL I****(30 de puncte)**

- câte **3 p** pentru fiecare răspuns corect, astfel:

1-d, 2-c, 3-a, 4-d, 5-c, 6-c, 7-a, 8-c, 9-c, 10-c

(10 x 3 p = 30 p)**SUBIECTUL II****(30 de puncte)**

A. Câte 3 p pentru fiecare asociere corectă, astfel:

a – 3, b – 1, c – 4, d – 2

(4 x 3p = 12 p)

B. 1. - câte **2 p** pentru menționarea și definirea oricăror două procese/mecanisme psihice la care face referire textul

(2 x 2p = 4 p)

2. - câte **2 p** pentru precizarea oricăror trei caracteristici ale unuia dintre procesele/mecanismele psihice menționate la punctul 1.

(3 x 2 p = 6 p)

3. - construirea unui exemplu care să ilustreze rolul limbajului intern în activitatea umană **(4 p)**

4. - argumentarea importanței funcției cathartice a limbajului **(3 p)**

- încadrarea în limita de spațiu precizată **(1 p)**

SUBIECTUL III**(30 de puncte)**

A. - menționarea tipului temperamental al Reginei Elisabeta, conform teoriei lui C.G. Jung (extravertit) **(2 p)**

- câte 2 puncte pentru precizarea, din text, a oricăror două idei/afirmații prin care se justifică răspunsul dat **(2 x 2 p = 4 p)**

B. - menționarea unui răspuns în concordanță cu informațiile din text (de exemplu: era binefăcătoarea lui) **(1 p)**

- precizarea, prin apel la text, a unui motiv prin care se susține răspunsul dat **(3 p)**

C. - evidențierea unei trăsături cardinale a caracterului Reginei Elisabeta **(2 p)**

- câte 2 puncte pentru evidențierea oricăror două trăsături principale **(2 x 2 p = 4 p)**

D. câte 3 puncte pentru menționarea, pe baza textului dat, a oricăror două motive care susțin afirmația legată de altruismul Reginei **(2 x 3 p = 6 p)**

- coerența prezentării **(2 p)**

- încadrarea în limita de spațiu precizată **(2 p)**

E. formularea unui argument prin care să se demonstreze rolul determinant al mediului în formarea caracterului **(4 p)**

Sociologie
Profilul umanist din filiera teoretică

Model de antrenament**TESTUL 1**

- Toate subiectele sunt obligatorii. Se acordă 10 puncte din oficiu.
- Timpul efectiv de lucru este de 3 ore.

SUBIECTUL I**(30 de puncte)**

A. Scrieți pe foaia de examen litera corespunzătoare răspunsului corect, pentru fiecare dintre situațiile de mai jos. Este corectă o singură variantă de răspuns.

1. Din perspectivă sociologică, rolul social este:
  - a) poziția ocupată de un individ în sistemul social
  - b) prestigiul asociat unei poziții sociale
  - c) un ansamblu de cerințe/așteptări legitime ale ocupantului unei poziții sociale
  - d) un set de așteptări legitime ale societății cu privire la comportamentul deținătorului unei poziții sociale
2. Familia nucleară este alcătuită din:
  - a) soții și rudele de sânge ale acestora
  - b) membrii a cel mult două generații care trăiesc în aceeași gospodărie
  - c) cuplul marital și numai descendenții lor biologici majori
  - d) membrii a mai mult de două generații care trăiesc în aceeași gospodărie
3. Educația formală se desfășoară în:
  - a) instituțiile de învățământ
  - b) grupurile de covârșnici
  - c) familie
  - d) în afara instituțiilor din sistemul de învățământ
4. Grupul secundar este:
  - a) grupul mic în care membrii comunică direct și au o puternică încărcătură afectivă
  - b) structură socială bazată pe relații de interese sau profesionale, cu scopuri precise și implicarea emoțională redusă
  - c) structură socială prestabilită în care relațiile se bazează pe reguli precise
  - d) un număr redus de persoane fără scopuri, reguli sau structuri interne clar precizate
5. Sociabilitatea este:
  - a) formă de control social
  - b) un fenomen social de contagiune
  - c) formă de socialitate care cuprinde manifestările pozitive, precum altruismul, cooperarea, întraajutorarea
  - d) un contract social
6. Calitatea de consumator a familiei contemporane este o expresie a:
  - a) funcției afective a familiei
  - b) funcției economice a familiei
  - c) funcției protective a familiei
  - d) funcției de socializare a familiei

(18 p)

B. Precizați două consecințe ale creșterii divorțialității.

(6 p)

C. Construiți un enunț corect din punct de vedere sociologic care să evidențieze o relație între educație informală și socializare secundară.

(6 p)**SUBIECTUL II****(30 de puncte)**

Spre deosebire de orice tip formal de instruire, socializarea anticipativă implică adoptarea informală a normelor comportamentale potrivite unui status încă nedobândit de indivizii în cauză, oferindu-le experiența rolului pe care trebuie să și-l asume. De exemplu, copiii pot anticipa statusul de părinte observându-și părinții ca modele de rol, iar carieristul poate anticipa promovarea imitând comportamentul ocupațional al superiorilor săi.

- A. Formulați ideea principală a textului. (4 p)
- B. Precizați înțelesul a două concepte sociologice la care face referire textul. (6 p)
- C. Explicați, în aproximativ jumătate de pagină, modul specific cum interacționează conceptele sociologice precizate la punctul B. (10 p)
- D. Construiți un argument care să confirme sau să infirme ipoteza potrivit căreia *schimbările socio-economice pot fi sursa unor conflicte de rol*. (6 p)
- E. Prezentați un punct de vedere personal referitor la rolul bisericii în soluționarea unor probleme cotidiene din viața individului. (4 p)

SUBIECTUL III**(30 de puncte)**

Răspundeți fiecăreia dintre următoarele cerințe:

- Precizați înțelesul noțiunii de *observație participativă*. (4 p)
- Enumerați două caracteristici ale grupului primar. (6 p)
- Evidențiați o corelație existentă între termenii de *anchetă sociologică* și *chestionar*, într-un text coerent de o jumătate de pagină, în care să îi utilizați în sensul specific sociologiei. (10 p)
- Ilustrați, printr-un exemplu concret, rolul de agent de socializare al mass-media. (4 p)
- Argumentați, în aproximativ zece rânduri, afirmația potrivit căreia *intercunoașterea membrilor unui grup contribuie la îmbunătățirea relațiilor*

BAREM DE EVALUARE ȘI DE NOTARE**TEST 1**

- ◆ Pentru orice soluție corectă, chiar dacă este diferită de cea din barem, se acordă punctajul corespunzător.
- ◆ Nu se acordă fracțiuni de punct, dar se pot acorda punctaje intermediare pentru rezolvări parțiale, în limitele punctajului indicat în barem.
- ◆ Se acordă 10 puncte din oficiu. Nota finală se calculează prin împărțirea punctajului obținut la 10

Model de rezolvare**SUBIECTUL I****(30 de puncte)**

A. Răspunsurile corecte:

1-d, 2-b, 3-a, 4-b, 5-c, 6-b.

B. Precizarea a oricăror două consecințe ale creșterii divortialității; de exemplu, stres emoțional, încredințarea și îngrijirea copiilor, divizarea proprietății, adaptarea la un nou stil de viață, stabilirea de noi relații și prieteni, înlăturarea conflictelor și tensiunilor din familie, atenuarea traumatizării copiilor ca urmare a disputelor dintre părinți, dificultăți economice.

C. Construirea unui enunț corect din punct de vedere sociologic, care să evidențieze o relație între *educație informală* și *socializare secundară*; de exemplu, educația informală este învățarea voluntară sau involuntară realizată prin familie, între prieteni, prin mass-media. Socializarea secundară se realizează între șapte ani și sfârșitul adolescenței, perioadă în care se realizează învățarea rolurilor sociale, valorilor, normelor, a cunoștințelor și a modului cum să învețe. De aici, rezultă importanța modelelor sociale, care joacă un rol pozitiv în integrarea socială a tinerilor, precum și importanța factorilor de socializare - familia, prietenii și mass media.

SUBIECTUL II**(30 de puncte)**

A. formularea ideii principale a textului; de exemplu, textul se referă la un tip de socializare, după scopul ei, anume cea anticipativă.

B.- se menționează două concepte sociologice la care face referire textul; de exemplu: educația informală, realizată prin factorii de socializare, cum ar fi familia, prietenii, mass-media și pregătirea pentru statusul dobândit.

- se precizează înțelesul fiecărui concept menționat; de exemplu: educația informală este învățarea voluntară sau involuntară realizată prin familie, prieteni, mass media; statusul dobândit, opus celui atribuit, este urmarea unui efort, a unei cheltuieli financiare și nefinanciare, pentru a avea o profesie. Statusul care încă nu este dobândit, la care se referă textul este învățat în familie, în grupul de prieteni, prin mass-media.

C. - explicarea modului specific în care interacționează conceptele sociologice precizate la punctul B; de exemplu, educația informală are rolul de a pregăti exercitarea statuturilor dobândite, prin factorii de socializare specifici.

- coerența textului redactat
- încadrarea în limita de spațiu precizată

D. - construirea unui argument care să confirme sau să infirme ipoteza dată, de exemplu, se poate argumenta în sensul că schimbările social-economice (modernizare, globalizare, dezvoltare regională, urbanizare) implică modificări la nivelul comportamentelor și atitudinilor oamenilor, deoarece apar noi nevoi - de specializare, de cooperare ș.a. Conflictul de rol apar, în aceste condiții, când: schimbările socio-economice nu sunt însoțite și de o pregătire adecvată; noul rol jucat, de exemplu de manager intră în conflict cu vechiul rol, de exemplu de mamă; schimbările sociale generează mesaje discordante provenite din surse diferite; apar discrepanțe între așteptările de rol și valorile morale și concepția despre lume a persoanei.

E. - prezentarea unui punct de vedere personal referitor *rolul bisericii în soluționarea unor probleme cotidiene din viața unei persoane, de exemplu, se poate argumenta că:* biserica joacă rol important, deoarece cele trei momente importante ale ciclului vieții: nașterea, căsătoria și moartea sunt însoțite de ritualuri specifice fiecărei religii; influența majoră a bisericii asupra familiei, prin limitarea sexualității la cadrul familial, prin condamnarea avortului.

SUBIECTUL III

(30 de puncte)

1. precizarea înțelesului noțiunii de *observație participativă*, de exemplu, observația participativă presupune integrarea cercetătorului în colectivitatea studiată și în utilizarea introspecției și a memoriei sale sociale pentru înregistrarea și interpretarea datelor.

2. se menționează două caracteristici ale grupului primar; de exemplu, grupul primar este caracterizat prin faptul că este format dintr-un număr mic de membri; relațiile sunt directe și de lungă durată; relațiile sunt nemijlocite, *față în față*; de exemplu: familia, prietenii, grupul de joacă.

3. se utilizează termenii dați în sensul specific sociologiei, de exemplu, ancheta sociologică, ca metodă de cercetare sociologică, cuprinde interviul și chestionarul.

- evidențierea unei corelații existente între termenii *anchetă sociologică* și *chestionar*, de exemplu: ancheta și chestionarul se bazează pe întrebări adresate subiecților. Chestionarul este o formă a anchetei, este o tehnică de obținere a informațiilor printr-o succesiune de întrebări scrise ce solicită un răspuns scris. Întrebările formulate de chestionar trebuie să respecte reguli precise de formulare, de ordine, de adecvare la ipotezele cercetării și la nivelul de școlarizare a celor chestionați. Ele se referă la fapte, opinii, atitudini și cunoștințe pe care sociologul le cercetează.

- coerența textului redactat
- încadrarea în limita de spațiu precizată

4. ilustrarea, printr-un exemplu concret, a rolului de agent de socializare al mass-mediei, de exemplu: mass-media se referă la mijloacele de comunicare în masă, la setul de tehnici și metode de transmitere a mesajelor unei audiențe largi și eterogene. Ca agent de socializare, rolul ei poate fi pozitiv, de integrare, colaborare sau negativ, prin promovarea violenței verbale și fizice. Mass-media are rol activ în educația informală, în formarea opiniei publice; în socializarea sexuală timpurie, în promovarea inegalității între sexe, de exemplu rolul predominant casnic al femeii, în formarea și organizarea familiei etc.

5. - argumentarea afirmației potrivit căreia *intercunoașterea membrilor unui grup contribuie la îmbunătățirea relațiilor sociale*; de exemplu, gradul de intercunoaștere este mai accentuat în grupurile primare, față de cele secundare sau în grupurile informale este mai accentuat față de cele din grupurile formale. Intercunoașterea întărește coeziunea grupului, iar relațiile sunt stabilite pe baza normelor morale și sunt asumate conștient de membrii grupului.

- încadrarea în limita de spațiu precizată

Barem de notare**SUBIECTUL I****(30 de puncte)**A. Câte **3 p** pentru fiecare răspuns corect:

1-d, 2-b, 3-a, 4-b, 5-c, 6-b.

(6 x 3 p = 18 p)

B. Precizarea a oricăror două consecințe ale creșterii divortialității; de exemplu, stres emoțional, încredințarea și îngrijirea copiilor, divizarea proprietății, adaptarea la un nou stil de viață, stabilirea de noi relații și prieteni, înlăturarea conflictelor și tensiunilor din familie, atenuarea traumatizării copiilor ca urmare a disputelor dintre părinți, dificultăți economice.

(2 x 3 p = 6 p)

C. Construirea unui enunț corect din punct de vedere sociologic, care să evidențieze o relație între *educație informală* și *socializare secundară*; de exemplu, educația informală este învățarea voluntară sau involuntară realizată prin familie, între prieteni, prin mass-media. Socializarea secundară se realizează între șapte ani și sfârșitul adolescenței, perioadă în care se realizează învățarea rolurilor sociale, valorilor, normelor, a cunoștințelor și a modului cum să învețe. De aici, rezultă importanța modelelor sociale, care joacă un rol pozitiv în integrarea socială a tinerilor, precum și importanța factorilor de socializare - familia, prietenii și mass media.

(6 p)**SUBIECTUL II****(30 de puncte)**

A. formularea ideii principale a textului; de exemplu, textul se referă la un tip de socializare, după scopul ei, anume cea anticipativă

(4 p)

B.- câte **1 p** pentru menționarea oricăror două concepte sociologice la care face referire textul; de exemplu: educația informală, realizată prin factorii de socializare, cum ar fi familia, prietenii, mass-media și pregătirea pentru statusul dobândit.

(2 x 1 p = 2 p)

- câte **2 p** pentru precizarea înțelesului fiecărui concept menționat; de exemplu: educația informală este învățarea voluntară sau involuntară realizată prin familie, prieteni, mass media; statusul dobândit, opus celui atribuit, este urmarea unui efort, a unei cheltuieli financiare și nefinanciare, pentru a avea o profesie. Statusul care încă nu este dobândit, la care se referă textul este învățat în familie, în grupul de prieteni, prin mass-media.

(2 x 2 p = 4 p)

C. - explicarea modului specific în care interacționează conceptele sociologice precizate la punctul B; de exemplu, educația informală are rolul de a pregăti exercitarea statuturilor dobândite, prin factorii de socializare specifici.

(6 p)

- coerența textului redactat

(2 p)

- încadrarea în limita de spațiu precizată

(2 p)

D. construirea unui argument care să confirme sau să infirme ipoteza dată, de exemplu, se poate argumenta în sensul că schimbările social-economice (modernizare, globalizare, dezvoltare regională, urbanizare) implică modificări la nivelul comportamentelor și atitudinilor oamenilor, deoarece apar noi nevoi - de specializare, de cooperare ș.a. Conflictul de rol apar, în aceste condiții, când: schimbările socio-economice nu sunt însoțite și de o pregătire adecvată; noul rol jucat, de exemplu de manager intră în conflict cu vechiul rol, de exemplu de mamă; schimbările sociale generează mesaje discordante provenite din surse diferite; apar discrepanțe între așteptările de rol și valorile morale și concepția despre lume a persoanei.

(6 p)

E. prezentarea unui punct de vedere personal referitor rolul bisericii în soluționarea unor probleme cotidiene din viața unei persoane, de exemplu, se poate argumenta că: biserica joacă rol important, deoarece cele trei momente importante ale ciclului vieții: nașterea, căsătoria și moartea sunt însoțite de ritualuri specifice fiecărei religii; influența majoră a bisericii asupra familiei, prin limitarea sexualității la cadrul familial, prin condamnarea avortului.

(4 p)**SUBIECTUL III****(30 de puncte)**

1. precizarea înțelesului noțiunii de *observație participativă*, de exemplu, observația participativă presupune integrarea cercetătorului în colectivitatea studiată și în utilizarea introspecției și a memoriei sale sociale pentru înregistrarea și interpretarea datelor.

(4 p)

2. câte **3 p** pentru menționarea oricăror două caracteristici ale grupului primar, de exemplu, grupul primar este caracterizat prin faptul că este format dintr-un număr mic de membri; relațiile sunt

directe și de lungă durată; relațiile sunt nemijlocite, *față în față*; de exemplu: familia, prietenii, grupul de joacă. (2 x 3 p = 6 p)

3. câte 1 p pentru utilizarea fiecăruia dintre termenii dați în sensul specific sociologiei, de exemplu, ancheta sociologică, ca metodă de cercetare sociologică, cuprinde interviul și chestionarul. (2 x 1 p = 2 p)

- evidențierea unei corelații existente între termenii *anchetă sociologică* și *chestionar*, de exemplu: ancheta și chestionarul se bazează pe întrebări adresate subiecților. Chestionarul este o formă a anchetei, este o tehnică de obținere a informațiilor printr-o succesiune de întrebări scrise ce solicită un răspuns scris. Întrebările formulate de chestionar trebuie să respecte reguli precise de formulare, de ordine, de adecvare la ipotezele cercetării și la nivelul de școlarizare a celor chestionați. Ele se referă la fapte, opinii, atitudini și cunoștințe pe care sociologul le cercetează. (4 p)

- coerența textului redactat (2 p)

- încadrarea în limita de spațiu precizată (2 p)

4. ilustrarea, printr-un exemplu concret, a rolului de agent de socializare al mass-mediei, de exemplu: mass-media se referă la mijloacele de comunicare în masă, la setul de tehnici și metode de transmitere a mesajelor unei audiențe largi și eterogene. Ca agent de socializare, rolul ei poate fi pozitiv, de integrare, colaborare sau negativ, prin promovarea violenței verbale și fizice. Mass-media are rol activ în educația informală, în formarea opiniei publice; în socializarea sexuală timpurie, în promovarea inegalității între sexe, de exemplu rolul predominant casnic al femeii, în formarea și organizarea familiei etc. (4 p)

5. argumentarea afirmației potrivit căreia *intercunoașterea membrilor unui grup contribuie la îmbunătățirea relațiilor sociale*; de exemplu, gradul de intercunoaștere este mai accentuat în grupurile primare, față de cele secundare sau în grupurile informale este mai accentuat față de cele din grupurile formale. Intercunoașterea întărește coeziunea grupului, iar relațiile sunt stabilite pe baza normelor morale și sunt asumate conștient de membrii grupului. (4 p)

- încadrarea în limita de spațiu precizată (2 p)

Sociologie
Profilul umanist din filiera teoretică

Model de antrenament**TESTUL 2**

- Toate subiectele sunt obligatorii. Se acordă 10 puncte din oficiu.
- Timpul efectiv de lucru este de 3 ore.

SUBIECTUL I**(30 de puncte)**

Scrieți pe foaia de examen litera corespunzătoare răspunsului corect, pentru fiecare dintre situațiile de mai jos. Este corectă o singură variantă de răspuns.

1. Din punct de vedere sociologic, familia este o instituție văzută ca:
  - a) microgrup
  - b) macrogrup
  - c) partid politic
  - d) ONG
2. Printre etapele investigației sociologice se numără și:
  - a) eșantionarea
  - b) documentarea
  - c) stabilirea temei
  - d) toate răspunsurile sunt corecte
3. Forma instituțională a educației este :
  - a) școala
  - b) biserica
  - c) homeschoolingul
  - d) ferită de abandonul școlar
4. Grupul de apartenență este grupul:
  - a) în care individul este membru
  - b) în care individul nu este membru
  - c) la care individul aspiră
  - d) la care se accede oricând
5. Relațiile incestuoase:
  - a) nu pot apărea într-o familie
  - b) sunt pedepsite prin lege
  - c) apar mereu între soți
  - d) nu pot apărea într-o uniune consensuală
6. Ipoteza de cercetare presupune:
  - a) idee mai veche, dar probabilă
  - b) solidaritate științifică
  - c) convingeri personale
  - d) un enunț științific cu valoare probabilă, care urmează să devină adevărat sau fals
7. Valorile și comportamentele dobândite de un copil prin grupul de prieteni este rodul:
  - a) socializării primare
  - b) socializării secundare
  - c) relațiilor formale
  - d) relațiilor oficiale
8. Familia și închisoarea sunt instituții:
  - a) informale
  - b) totale
  - c) de pedeapsă
  - d) necesare oricărui individ
9. După forma întrebărilor, chestionarele pot fi:
  - a) închise, deschise și incomode
  - b) totale și parțiale
  - c) legale și ilegale

- d) închise, deschise și mixte
10. Familia nucleară:
- presupune existența și a unor rude din diverse generații
  - presupune un singur părinte
  - presupune o uniune consensuală
  - este alcătuită dintr-o pereche maritală și copii

SUBIECTUL II**(30 de puncte)**

A. În coloana din stânga sunt enumerate concepte privitoare la funcțiile familiei, iar în coloana din dreapta sunt numerotate enunțuri referitoare la acestea. Scrieți pe foaia de examen asocierile corecte dintre fiecare literă din coloana din stânga și cifra corespunzătoare din coloana din dreapta.

a. Funcția de socializare a copiilor	1. constă în asigurarea sentimentului de siguranță și protecție
b. Funcția biologică	2. de sexualitate și reproducere, care asigură descendența cuplurilor
c. Funcția economică	3. de transmitere a valorilor sociale care asigură integrarea în viața socială
d. Funcția de securitate	4. face referire la schimbarea structurii unui sistem social
	5. în societatea modernă are în vedere menajele, colectarea veniturilor și alocarea lor consumului

(12 p)

B. Citiți cu atenție textul de mai jos:

Garantată prin control social, coeziunea grupului se menține, dar necesită nuanțe și diferențieri. Ea presupune consensul membrilor în raport cu problemele esențiale ale grupului. Ea este supusă însă influenței factorilor externi.

Pornind de la textul dat, răspundeți următoarelor cerințe

- Formulați ideea principală a textului. **(2 p)**
  - Explicați, în aproximativ o jumătate de pagină, modul specific în care interacționează două concepte sociologice la care face referire textul. **(10 p)**
  - Construiți un argument care să confirme sau să infirme ipoteza potrivit căreia *anturajul formează și deformează individul, ca membru al grupului de egali.* **(3 p)**
- Prezentați un punct de vedere personal referitor la influența grupului în procesul de educație informală. **(3 p)**

SUBIECTUL III**(30 de puncte)**

Răspundeți fiecăreia dintre următoarele cerințe:

- Precizați înțelesul de *observație structurată*. **(4 p)**
- Enumerați două caracteristici ale educației nonformale. **(6 p)**
- Evidențiați o corelație existentă între termenii *metodă de cercetare* și *anchetă sociologică*, redactând un text coerent, de o jumătate de pagină, în care să îi utilizați în sensul specific sociologiei. **(10 p)**
- Ilustrați, printr-un exemplu concret, modul în care indicatorii de status ne ajută să performăm anumite roluri specifice. **(4 p)**
- Argumentați, în aproximativ zece rânduri, afirmația potrivit căreia *interviul este o metodă de investigare eficientă în cadrul anchetei sociologice, dar cu anumite limite.* **(6 p)**

BAREM DE EVALUARE ȘI DE NOTARE**TEST 2**

- ◆ Pentru orice soluție corectă, chiar dacă este diferită de cea din barem, se acordă punctajul corespunzător.
- ◆ Nu se acordă fracțiuni de punct, dar se pot acorda punctaje intermediare pentru rezolvări parțiale, în limitele punctajului indicat în barem.
- ◆ Se acordă 10 puncte din oficiu. Nota finală se calculează prin împărțirea punctajului obținut la 10

Model de rezolvare**SUBIECTUL I****(30 de puncte)**

Răspunsuri corecte:

1-a 2-d 3-a 4-a 5-b 6-d 7-b 8-b 9-d 10-d

SUBIECTUL II**(30 de puncte)**

A. Asocierile corecte:

a-3 b-2 c-5 d-1

B. 1. - formularea ideii principale a textului; de exemplu, textul se referă la modul în care coeziunea grupului este determinată atât de factori interni, cum ar fi consensul membrilor grupului, cât și de factori externi, precum controlul social.

2. - se menționează două concepte sociologice la care face referire textul; de exemplu: grup și coeziune;

- explicarea modului specific în care interacționează conceptele menționate în text: de exemplu, coeziunea grupului apare atunci când obligațiunile leagă membrii unui grup social unul cu altul și grupul în ansamblul său. Sociologul Emile Durkheim definea coeziunea socială ca interdependență caracterizată prin loialitate și solidaritate între membrii societății. Coeziunea socială este un atribut al grupurilor și a societății și se recunoaște, se identifică în comportamentele și atitudinile membrilor săi.

- redactarea unui text coerent

- se respectă încadrarea în limita de spațiu precizată

3. - construirea unui argument care să confirme sau să infirme ipoteza dată; de exemplu – în cazul confirmării, experiența de grup, anturajul influențează valorile, convingerile și comportamentul individului ca membru al grupului, uneori chiar mai mult decât familia, individul dorindu-și acceptarea și consensul membrilor grupului de egali ; de exemplu - în cazul infirmării, influența familiei este mai puternică decât cea a anturajului, atunci când familia își îndeplinește cu responsabilitate funcția de socializare și de educație.

4. - prezentarea unui punct de vedere personal referitor la influența grupului în procesul de educație informală; de exemplu, acest tip de educație este determinat de influențele pedagogice exercitate asupra personalității copilului spontan și direct de către familie, prieteni, mass-media. Educația informală oferă individului ocazia de a adopta anumite atitudini, de a exterioriza anumite comportamente și de a interioriza anumite valori, conturându-se astfel profilul său psihosocial sub influența directă a grupului.

SUBIECTUL III**(30 de puncte)**

1. precizarea înțelesului noțiunii de observație structurată, de exemplu, observația structurată este o metodă de cercetare sociologică care presupune o cunoaștere prealabilă a fenomenelor cercetate, ceea ce permite utilizarea ca instrument a grilei de observație pentru înregistrarea datelor.

2. - menționarea oricăror două caracteristici ale educației nonformale, de exemplu, este un proces mai puțin riguros decât educația formală, depinde aproape exclusiv de voința/opțiunea individului, include o gamă largă de organizații sau programe, cuprinde activități derulate într-un cadru formal, însă în afara sistemului de învățământ.

3. - utilizarea fiecăruia dintre termenii dați în sensul specific sociologiei, de exemplu metoda de cercetare (limba gr. methodos= cale, mijloc, mod de expunere) reprezintă modalitatea generală, strategică de abordare, studiere a realității; ancheta sociologică este identificată nu arareori cu cercetarea socială ca atare. Sondajul de opinie și recensământul sunt tehnici ale anchetei.

- evidențierea unei corelații existente între termenii dați de exemplu, ancheta sociologică este o metodă cantitativă, fiind cea mai cunoscută modalitate de obținere a unor volume mari de date din mediul social pentru o ulterioară prelucrare și analiză statistică. Instrumentul principal de culegere a datelor este chestionarul.

- ideile elaborate/redactate să fie relevante și coerente respectând cerința
- respectarea încadrării în limita de spațiu precizată

4. - ilustrarea, printr-un exemplu concret, a modului în care *indicatorii de status ne ajută să performăm anumite roluri specifice*, de exemplu: salopeta unui muncitor are o funcție protectoare, însă ea are și rolul de a sublinia că în acel spațiu persoana respectivă nu este mamă sau tată, nu este prieten, nu este altceva decât muncitorul, angajatul instituției respective.

5. - argumentarea afirmației potrivit căreia *interviul este o metodă de investigare eficientă în cadrul anchetei sociologice, dar cu anumite limite*, de exemplu lăsând subiecții să răspundă absolut liber, ei vor exprima mult mai bine ceea ce gândesc, decât în cazul chestionarului. Dezavantajul major este dat de faptul că răspunsurile subiecților sunt mai greu de cuantificat și de exprimat sintetic. Cercetătorul trebuie să fie un bun profesionist, pentru că trebuie să se implice într-o măsură mult mai mare în procesul coordonării și susținerii investigației, punând uneori întrebări de clarificare, ori renunțând la altele care nu mai sunt relevante. Alte avantaje observarea comportamentelor non-verbale, colectarea unor răspunsuri spontane, studierea unor probleme mai complexe etc. Dezavantaje/limite, neasigurarea anonimatului, costul ridicat, timpul îndelungat etc.

- respectarea încadrării în limita de spațiu precizată

Barem de notare**SUBIECTUL I****(30 de puncte)**

Câte **3 p** pentru fiecare răspuns corect, astfel:

1-a 2-d 3-a 4-a 5-b 6-d 7-b 8-b 9-d 10-d

(10 x 3 p = 30 p)**SUBIECTUL II****(30 de puncte)**

A. - câte 3 puncte pentru fiecare asociere corectă, astfel :

a-3 b-2 c-5 d-1

(4 x 3 p = 12 p)

B. 1. Formularea ideii principale a textului

(2 p)

2. – câte **1 p** pentru menționarea fiecăruia dintre cele două concepte sociologice la care face referire textul

(2 x 1 p = 2 p)

- explicarea modului specific în care interacționează conceptele menționate

(4 p)

- coerența textului redactat

(2 p)

- încadrarea în limita de spațiu precizată

(2 p)

3. Construirea unui argument care să confirme sau să infirme ipoteza dată

(3 p)

4. Prezentarea unui punct de vedere personal referitor la semnificația socială a influenței grupului în procesul de educație informal

(3 p)**SUBIECTUL III****(30 de puncte)**

1. Precizarea înțelesului noțiunii de *observație structurată*.

(4 p)

2. - câte **3 p** pentru menționarea oricăror două caracteristici ale *educației nonformale*.

(2 x 3 p = 6 p)

3. – câte **1 p** pentru utilizarea fiecăruia dintre termenii dați în sensul specific sociologiei

(2 x 1 p = 2 p)

- evidențierea unei corelații existente între termenii dați

(4 p)

- coerența textului redactat

(2 p)

- încadrarea în limita de spațiu precizată

(2 p)

4. Ilustrarea, printr-un exemplu concret, a modului în care indicatorii de status ne ajută să performăm anumite roluri specifice.

(4 p)

5. - argumentarea afirmației potrivit căreia *interviul este o metodă de investigare eficientă în cadrul anchetei sociologice, dar cu anumite limite*

(4 p)

- încadrarea în limita de spațiu precizată

(2 p)

Sociologie
Profilul umanist din filiera teoretică

Model de antrenament**TESTUL 3**

- **Toate subiectele sunt obligatorii. Se acordă 10 puncte din oficiu.**
- **Timpul efectiv de lucru este de 3 ore.**

SUBIECTUL I**(30 de puncte)**

Scrieți pe foaia de examen litera corespunzătoare răspunsului corect, pentru fiecare dintre situațiile de mai jos. Este corectă o singură variantă de răspuns.

1. Căsătoria este o formă de înrudire:
  - a) atipică
  - b) socială
  - c) materială
  - d) fictivă
2. Un principiu de funcționare, care nu se numără printre principiile statului modern, este:
  - a) principiul suveranității naționale
  - b) principiul guvernării reprezentative
  - c) principiul supremației constituționale
  - d) principiul unificării puterilor în stat
3. Un scop important al ONG-urilor este:
  - a) sabotarea deciziilor guvernamentale
  - b) punerea în practică a deciziilor guvernamentale
  - c) influențarea deciziilor guvernamentale
  - d) desconsiderarea deciziilor guvernamentale
4. Refuzul de a angaja o persoană profesionistă pe o funcție, din cauză că are o dizabilitate fizică este un exemplu de:
  - a) xenofobie
  - b) rasism
  - c) discriminare
  - d) misoginism
5. Protestul de stradă împotriva unei măsuri politice indezirabile este un exemplu de:
  - a) discriminare pozitivă
  - b) conflict social
  - c) educație formală
  - d) socializare primară
6. Luarea de mită de către o persoană aflată într-o funcție publică este un caz de:
  - a) impietate
  - b) coeziune
  - c) corupție
  - d) sărăcie
7. În societățile tradiționale, rurale, relația dintre părinți și copii se bazează pe:
  - a) autoritatea și dominanța părinților
  - b) democratizarea relației dintre părinte și copil
  - c) tendințele de egalizare a femeii cu bărbatul
  - d) acceptarea libertății de exprimare a copiilor
8. Respectarea drepturilor fundamentale ale omului este specifică unui regim politic:
  - a) absolutist
  - b) despotic
  - c) dictatorial
  - d) democratic
9. La nivel macrosocial, conflictele pot lua forma unor:
  - a) conflicte de status
  - b) mișcări de masă

- c) contraziceri individuale
 d) conflicte de rol
10. Comercializarea oricăror produse interzise prin lege constituie un act de:
- a) delincvență
 b) acțiune liberă într-o societate democratică
 c) caritate
 d) colegialitate

SUBIECTUL II**(30 de puncte)**

A. În coloana din stânga sunt enumerate concepte privitoare la probleme și procese sociale, iar în coloana din dreapta sunt numerotate enunțuri adevărate referitoare la acestea. Scrieți pe foaia de examen asocierile corecte dintre fiecare literă din coloana din stânga și cifra corespunzătoare din coloana din dreapta.

A	B
a. Discriminarea	1. pot deveni bariere în comunicarea, cunoașterea și acceptarea celor din jurul nostru.
b. Stereotipurile	2. înseamnă creștere sau scădere bruscă a ordinii colective.
c. Anomia	3. se manifestă ca un fenomen de disprețuire a celui care este diferit.
d. Procesele sociale	4. constituie o serie de fapte și fenomene sociale. 5. constituie complexe și fenomene sociale cu o anumită direcție de desfășurare.

(12 p)

B. Citiți, cu atenție, textul de mai jos:

În cazul socializării primare, cel mai important agent de socializare, aproape singurul din perspectiva ponderii sale în proces, îl reprezintă familia. În această perioadă, copilul asimilează limbajul, normele de bază pentru viața în societate și internalizează valorile fundamentale ale societății în care trăiește. Prin urmare, el achiziționează elementele primare ale propriei culturi, elemente care îl fac capabil să poată trăi în societate.

Pornind de la textul dat, răspundeți următoarelor cerințe:

- A. Formulați ideea principală a textului. **(2 p)**
- B. Explicați, în aproximativ o jumătate de pagină, modul specific în care interacționează conceptele sociologice precizate la punctul B. **(10 p)**
- C. Construiți un argument care să confirme sau să infirme ipoteza potrivit căreia *eșecul școlar merge mână în mână cu delincvența juvenilă, corelațiile dintre aceste două variabile fiind atât de puternice încât cu greu pot fi disociate.* **(3 p)**
- D. Prezentați un punct de vedere personal referitor la consecințele corupției din instituțiile publice. **(3 p)**

SUBIECTUL III**(30 de puncte)**

Răspundeți, explicit, cerințelor următoare:

1. Precizați înțelesul noțiunii de *structură socială*. **(4 p)**
2. Enumerați două caracteristici ale oricărui tip de grup social. **(6 p)**
3. Evidențiați o corelație existentă între termenii *chestionar și sondaj de opinie*, redactând un text coerent de o jumătate de pagină, în care să îi utilizați în sensul specific sociologiei. **(10 p)**
4. Ilustrați, printr-un exemplu concret, *modul în care statusul dobândit poate influența personalitatea*. **(4 p)**
5. Argumentați, în aproximativ zece rânduri, afirmația potrivit căreia *observația sociologică este o metodă de investigare a fenomenelor sociale*. **(6 p)**

BAREM DE EVALUARE ȘI DE NOTARE

TEST 3

- ◆ Pentru orice soluție corectă, chiar dacă este diferită de cea din barem, se acordă punctajul corespunzător.
- ◆ Nu se acordă fracțiuni de punct, dar se pot acorda punctaje intermediare pentru rezolvări parțiale, în limitele punctajului indicat în barem.
- ◆ Se acordă 10 puncte din oficiu. Nota finală se calculează prin împărțirea punctajului obținut la 10

Model de rezolvare

SUBIECTUL I**(30 puncte)**

Câte 3 p pentru fiecare răspuns corect, astfel:

1-b, 2-d, 3-c, 4-c, 5-b, 6-c, 7-d, 8-d, 9-c, 10-c.

SUBIECTUL II**(30 puncte)**

A.

a-4; b-5; c-1; d-3.

B.

A. Formularea ideii principale a textului; **De exemplu**, textul se referă la procesul de socializare, la familie - ca fiind cel mai important agent de socializare.

B. Precizarea celor două concepte. **De exemplu**: socializarea primară este procesul prin care se formează primul univers social al individului. Familia este grupul social realizat prin căsătorie, alcătuit din persoane care trăiesc împreună, sunt legați prin anumite relații natural-biologice, psihologice, morale și juridice.

Socializarea începe în primele zile de viață și continuă de-a lungul întregii vieți. Socializarea primară debutează odată cu nașterea și are funcția de a transforma ființa biologică în ființă socială prin apropierea primelor grupuri de contact, între care familia deține locul esențial.

Familia, ca agent de socializare, are rolul de a media pentru individ realitatea obiectivă. Instrumentul principal al socializării este limbajul. Prin intermediul acestuia îi sunt transmise copilului modele de conduită, valori, care pot fi aplicate imediat sau ulterior în viața cotidiană.

C. Construirea unui argument care să confirme ipoteza dată. **De exemplu**, se poate argumenta că adesea cauzele comportamentelor antisociale apar în absența sprijinului moral oferit de adulți, a lipsei de protecție în familie, a eșecului în educația școlară. Anumite acte de devianță ale adolescenților, precum indisciplina, atitudinea negativă față de școală, absenteismul pot fi considerate fapte predelincente.

D. Prezentarea unui punct de vedere personal referitor la consecințele corupției din instituțiile publice. **De exemplu**, se poate argumenta că: percepută ca fenomen deosebit de grav, corupția vizează atât structuri de putere, cât și nivelul de trai al populației. Efectele acestui fenomen aduc deservicii atât statului, cât și societății civile.

SUBIECTUL III**(30 puncte)**

1. Precizarea înțelesului noțiunii de *anchetă sociologică*. **De exemplu**, ancheta sociologică este metoda sociologică prin care se obțin informații cu privire la fenomene studiate, ea ajută la descrierea, clasificarea faptelor sociale.

2. Enumerarea a două caracteristici ale oricărui grup social, de exemplu, intercunoașterea membrilor și interacțiunea acestora.

3. Evidențierea unei corelații între termenii *chestionar* și *sondaj de opinie*, de exemplu: Chestionarul este o formă a anchetei, este o tehnică de obținere a informațiilor printr-o succesiune logică de întrebări scrise sau imagini grafice, care solicită un răspuns scris. Întrebările unui chestionar trebuie să respecte reguli precise de formulare, de ordine, de adecvare la ipotezele cercetării și la nivelul de școlarizare a celor chestionați. Sondajul de opinie este o tehnică de investigare care constă în analizarea unui eșantion (reprezentativ), pentru a afla tendințele caracteristice ale populației din care este extras. Ambii termeni se referă la tehnici de investigare a socialului.

- Coerența textului redactat.

- Încadrarea în limita de spațiu precizată.

4. Ilustrarea printr-un exemplu concret a *modului în care statusul dobândit poate influența personalitatea*, de exemplu: personalitatea se referă la organizarea dinamică în individ a acelor sisteme psihofizice care determină gândirea și comportamentul. Statusul reprezintă locul pe care îl ocupă un individ la un moment dat în societate. **De exemplu**, situarea în statusul dobândit, de student, implică obligații, intrarea într-un sistem de referințe, acceptarea unor convenții și reguli.

5. Argumentarea afirmației potrivit căreia *observația sociologică este o metodă de investigare a fenomenelor sociale*. **De exemplu**, observația constă în investigarea sistematică, pe baza unui plan dinainte elaborat și cu ajutorul unor instrumente adecvate, a acțiunilor și interacțiunilor evenimentelor, relațiilor și proceselor dintr-un câmp social dat.

- Încadrarea în limita de spațiu precizată.

Barem de notare**SUBIECTUL I****(30 de puncte)**

câte 3 p pentru fiecare răspuns corect, astfel:

1-b, 2-d, 3-c, 4-c, 5-b, 6-c, 7-d, 8-d, 9-c, 10-c. (10 x 3 p = 30 p)

SUBIECTUL II**(30 de puncte)**

A. câte 3 puncte pentru fiecare asociere corectă, astfel:

a-4; b-5; c-1; d-3. (4 x 3 p = 12 p)

B.

A. formularea ideii principale a textului (2 p)

B. - câte 1 punct pentru menționarea oricăror două concepte sociologice la care face referire textul (2 x 1 p = 2 p)

- explicarea modului specific în care interacționează conceptele sociologice precizate în textul de la punctul B (4 p)

- coerența textului redactat (2 p)

- încadrarea în limita de spațiu precizată (2 p)

C. construirea unui argument care să confirme sau să infirme ipoteza dată (3 p)

prezentarea unui punct de vedere personal referitor la consecințele corupției din instituțiile publice (3 p)

SUBIECTUL III**(30 de puncte)**

1. precizarea înțelesului noțiunii de *structură socială* (4 p)

2. câte 3 puncte pentru menționarea oricăror două caracteristici ale oricărui grup social (2 x 3 p = 6 p)

3. - câte 1 punct pentru utilizarea fiecăruia dintre termenii dați în sensul specific sociologiei (2 x 1 p = 2 p)

- evidențierea unei corelații existente între termenii *chestionar* și *sondaj de opinie* (4 p)

- coerența textului redactat (2 p)

- încadrarea în limita de spațiu precizată (2 p)

4.- ilustrarea, printr-un exemplu concret, a *modului în care statusul dobândit poate influența personalitatea* (4 p)

5.- argumentarea afirmației potrivit căreia *observația sociologică este o metodă de investigare a fenomenelor sociale* (4 p)

încadrarea în limita de spațiu precizată (2 p)

Sociologie
Profilul umanist din filiera teoretică

Model de antrenament**TESTUL 4**

- Toate subiectele sunt obligatorii. Se acordă 10 puncte din oficiu.
- Timpul efectiv de lucru este de 3 ore.

SUBIECTUL I**(30 de puncte)**

Scrieți pe foaia de examen litera corespunzătoare răspunsului corect, pentru fiecare dintre situațiile de mai jos. Este corectă o singură variantă de răspuns.

1. Caracteristica principală a unei organizații o reprezintă coordonarea eforturilor individuale în vederea:
  - a) obținerii unei funcții de conducere
  - b) realizării unui scop comun
  - c) obținerii de foloase proprii
  - d) realizării unui scop individual
2. În societatea contemporană religia, ca instituție socială:
  - a) are o influență redusă, ca urmare a unui proces de secularizare
  - b) are o influență tot mai accentuată
  - c) tinde să devină o instituție totală
  - d) are un caracter secular deoarece presupune ritualuri mistice
3. Nu reprezintă o funcție a partidului politic:
  - a) funcția de mediere între societatea civilă și stat
  - b) funcția de promovare a unor interese naționale etnice de grup
  - c) funcția de distribuire a veniturilor
  - d) funcția de menținere a puterii pentru a asigura avantaje membrilor săi
4. Prin grupuri de referință se înțelege:
  - a) grupurile din care indivizii doresc să facă parte, cele la care aspiră aceștia
  - b) grupurile mici
  - c) grupurile ce se bazează pe relații formale, instituționalizate
  - d) grupurile din care fac parte indivizii
5. Educația informală:
  - a) este procesul de învățare voluntară sau involuntară ca urmare a interacțiunii individului cu cei din jur (familie, prieteni, TV. etc.)
  - b) este procesul de formare în cadrul activităților școlare extracurriculare
  - c) este doar un proces de socializare negativă
  - d) asigură numai socializarea primară
6. Subcultura este :
  - a) un complex cultural propriu unei comunități care promovează unele valori, credințe, norme aflate în opoziție cu acelea specifice culturii dominante
  - b) un complex cultural propriu unei comunități, prin care acesta se diferențiază de cultura dominantă
  - c) una din componentele-ideatică, obiectuală sau normativă - ale culturii
  - d) stadiul de dezvoltare a culturii ce nu poate atinge nivelul de civilizație
7. Căsătoria cu o altă persoană ca urmare a unui divorț reprezintă :
  - a) homogamie
  - b) poligamie
  - c) concubinaj
  - d) monogamie serială
8. Părerea conform căreia germanii sunt oameni disciplinați, corecți, serioși și harnici reprezintă:
  - a) un stereotip negativ
  - b) un prejudiciu
  - c) manifestare de xenofobie
  - d) un stereotip pozitiv

9. O clasă școlară reprezintă un exemplu de grup:
- mic
  - informal
  - minoritar
  - de interese
10. Principiul delegării puterii, ca principiu al statului democratic, constă în:
- dreptul statului de a-și fixa propriile reguli
  - distincția dintre puterea legislativă, executivă și judecătorească
  - desemnarea conducătorilor prin vot
  - asigurarea dreptului la viață, libertate și proprietate

SUBIECTUL II**(30 de puncte)**

A. În coloana din stânga sunt enumerate grupuri sociale, iar în coloana din dreapta sunt numerotate enunțuri adevărate referitoare la acestea. Scrieți pe foaia de examen asocierile corecte dintre fiecare literă din coloana din stânga și cifra corespunzătoare din coloana din dreapta.

A**B**

a. Grupuri primare	1. Organizarea și funcționarea lor este prestabilită prin regulamente, ordine, dispoziții.
b. Grupuri secundare	2. Se constituie în mod spontan, având ca liant legătura emoțională dintre membrii grupului.
c. Grupuri informale	3. Relațiile se desfășoară egalitar și direct pe baza normelor informale elaborate și însușite implicit.
d. Grupuri formale	4. Grupurile din care indivizii doresc să facă parte, cele la care aspiră.

(12 p)

B. Citiți, cu atenție, textul de mai jos:

Familia este o microsocietate care joacă un rol important în socializarea copiilor. Această microsocietate evoluează odată cu schimbările sociale. Cercetările de sociologia familiei scot în evidență faptul că, în societățile urbane moderne familia a pierdut din importanța sa socializatoare tradițională, o parte din elementele ei fiind preluate de alți agenți socializatori, îndeosebi de către școală.

Pornind de la textul dat, răspundeți următoarelor cerințe:

- Formulați ideea principală a textului. **(2 p)**
- Explicați, în aproximativ o jumătate de pagină, modul specific în care interacționează două concepte sociologice la care face referire textul. **(10 p)**
- Construiți un argument care să confirme sau să infirme ipoteza potrivit căreia în familia monoparentală, socializarea poate fi deficitară. **(3 p)**
- Prezentați un punct de vedere personal referitor la relația dintre delincvență și resocializare. **(3 p)**

SUBIECTUL III**(30 de puncte)**

Răspundeți fiecăreia dintre următoarele cerințe:

- Precizați înțelesul noțiunii de *educație nonformală*. **(4 p)**
- Menționați două caracteristici ale *stratificării sociale*. **(6 p)**
- Evidențiați o corelație existentă între termenii metodă de cercetare și anchetă sociologică, redactând un text coerent, de o jumătate de pagină, în care să îi utilizați în sensul specific sociologiei. **(10 p)**
- Construiți un exemplu concret prin care să ilustrați modul în care influența grupului de referință poate genera schimbarea statusului social. **(4 p)**
- Argumentați, în aproximativ zece rânduri, afirmația potrivit căreia capacitatea de interacțiune interpersonală este o caracteristică specific umană. **(6 p)**

BAREM DE EVALUARE ȘI DE NOTARE**TEST 4**

- ◆ Pentru orice soluție corectă, chiar dacă este diferită de cea din barem, se acordă punctajul corespunzător.
- ◆ Nu se acordă fracțiuni de punct, dar se pot acorda punctaje intermediare pentru rezolvări parțiale, în limitele punctajului indicat în barem.
- ◆ Se acordă 10 puncte din oficiu. Nota finală se calculează prin împărțirea punctajului obținut la 10

Model de rezolvare**SUBIECTUL I****(30 de puncte)**

Răspunsuri corecte:

1-b, 2-a, 3-c, 4-a, 5-a, 6-b, 7-d, 8-d, 9-a, 10-c

SUBIECTUL II**(30 de puncte)**

A. Asocieri corecte:

a – 3   b – 5   c – 2   d - 1

B. 1. - formularea ideii principale a textului: **de exemplu**, textul se referă la faptul că în societățile urbane moderne familia evoluează odată cu schimbările sociale, de aceea importanța ei în socializarea copiilor scade, în favoarea unui altui factor socializator, școala;

2. - menționarea oricăror două concepte sociologice la care face referire textul dat: **de exemplu**, *familia și socializarea*;

- explicarea modului specific în care interacționează conceptele sociologice precizate: de exemplu, în calitatea sa de mediu natural și de grup primar, familia este primul intermediar în relațiile cu societatea și constituie matricea care imprimă copilului cele mai importante și durabile trăsături caracteriale și morale; în cadrul familiei, copilul își însușește normele și valorile sociale, devenind apt să relaționeze cu ceilalți membri ai societății; din punct de vedere sociologic familia asigură identitatea socială inițială a copilului în raport cu rasa, religia, clasa socială și genul; altfel spus, familia constituie, în orice societate, factorul primordial al formării și socializării copilului, reprezentând cadrul fundamental în interiorul căruia sunt satisfăcute nevoile sale psihologice și sociale;

- redactarea unui text coerent;

- se respectă încadrarea în limita de spațiu precizată;

3. - construirea unui argument care să confirme sau să infirme ipoteza dată: ipoteza poate fi confirmată, de exemplu, pe baza următorului argument: în familiile monoparentale activitățile educative pot fi diminuate din cauza deresponsabilizării, deprivării sau dispariției unuia dintre părinți; celălalt părinte este suprasolicitat emoțional, relațional și material, fiind mai puțin disponibil pentru copil exact atunci când este nevoie de mai mare atenție și eforturi sporite; prin urmare, în astfel de familii, socializarea copiilor poate fi deficitară;

4. - prezentarea unui punct de vedere personal referitor la relația dintre *delicvență* și *resocializare*: de exemplu, fiind un fel de proces de convertire, în cadrul căruia se intenționează schimbarea normelor, valorilor și convingerilor individului delicvent, prin înlocuirea cu cele dezirabile din punct de vedere social, resocializarea este un mijloc de control al comportamentului marginal sau delinvent pe care societatea, grupul sau organizația le au la dispoziție, în afara așa numitelor sancțiuni punitive; resocializarea urmărește reorientarea și remodelarea personalității individului delicvent, reeducarea lui în consens cu normele de conduită acceptate de societate;

SUBIECTUL III**(30 de puncte)**

1.- precizarea înțelesului noțiunii de *educație non-formală*: **de exemplu**, *educația non-formală* reprezintă activitățile de învățare derulate într-un cadru formal, însă în afara sistemului de învățământ; se desfășoară într-un cadru flexibil, mai puțin riguros, depinde aproape exclusiv de voința/opțiunea individului și include o gamă largă de organizații sau programe: școli de vară, cenecluri, cluburi sportive, cercuri artistice etc;

2.- menționarea oricăror două caracteristici ale *stratificării sociale*: **de exemplu**, stratificarea socială reprezintă ordonarea pe verticală a indivizilor unei societăți în funcție de resurse(financiare,

materiale) și de influența socială(puterea și prestigiul); o consecință directă a stratificării este inegalitatea socială, faptul că oamenii nu au acces egal la resurse și influență socială, etc;

3.- utilizarea fiecăruia dintre termenii dați în sensul specific sociologiei, **de exemplu:** cunoașterea științifică are la bază moduri de cercetare și principii de cunoaștere și de transformare a realității standardizate, anume metodele; *metodă de cercetare* = gr. methodos(cale, drum), drumul gândirii în procesul de obținere a adevărului științific, sistem de reguli și principii de cunoaștere a realității sociale; metodele pot fi cantitative și calitative; ancheta sociologică reprezintă o metodă de cercetare a realității sociale bazată pe tehnici de producere a datelor cu ajutorul întrebărilor puse de investigator și al răspunsurilor formulate de subiecți(de persoanele cuprinse în anchetă); obținerea datelor se realizează cu ajutorul întrebărilor adresate în scris(într-un chestionar) sau verbal(într-un interviu); atât chestionarul, cât și ghidul de interviu reprezintă liste cu seturi de întrebări care vizează ipotezele pe care cercetătorul vrea să le verifice sau să le testeze;

- evidențierea unei corelații existente între termenii dați: **de exemplu**, o posibilă corelație între *metoda de cercetare* și *ancheta sociologică* poate fi evidențiată chiar prin ideile expuse anterior, ancheta sociologică fiind una dintre metodele cercetării sociologice (cea mai răspândită) prin care se cunoaște părerea/opinia subiecților în legătură cu o problemă de interes public;

- ideile elaborate/redactate să fie relevante și coerente respectând cerința;

- respectarea încadrării în limita de spațiu precizată;

4. - ilustrarea, printr-un exemplu concret, a modului în care influența grupului de referință poate genera schimbarea statusului social: **de exemplu**, un tânăr inginer, admirator și adept al doctrinei politice a unui partid, poate deveni membru activ și ulterior senator sau deputat al formațiunii politice respective; în acest fel, el își schimbă statusul de inginer cu cel de politician;

5.- argumentarea afirmației potrivit căreia *capacitatea de interacțiune interpersonală este o caracteristică specific umană*, **de exemplu**, în calitatea sa de ființă socială, omul este produsul în primul rând al unui proces de socializare, ceea ce înseamnă că nu poate trăi singur, izolat de ceilalți; existența umană nu poate fi concepută în afara relațiilor sociale, a interacțiunilor interpersonale; ele sunt specifice omului, apar din nevoia de a comunica, țin de personalitatea fiecăruia, se formează prin educație, autoeducație și devin strategii comportamentale în funcție de orientarea morală a personalității;

- încadrarea în limita de spațiu precizată;

Barem de notare

SUBIECTUL I

(30 de puncte)

Câte **3 p** pentru fiecare răspuns corect, astfel:

1-b, 2-a, 3-c, 4-a, 5-a, 6-b, 7-d, 8-d, 9-a, 10-c

(10 x 3 p = 30 p)

SUBIECTUL II

(30 de puncte)

A. - câte **3 p** pentru fiecare asociere corectă, astfel:

a – 3   b – 5   c – 2   d – 1

(4 x 3 p = 12 p)

B. 1. Formularea ideii principale a textului

(2 p)

2. - câte 1 punct pentru menționarea fiecăruia dintre cele două concepte sociologice la care face referire textul

(2 x 1 p = 2 p)

- explicarea modului specific în care interacționează conceptele menționate

(4 p)

- coerența textului redactat

(2 p)

- încadrarea în limita de spațiu precizată

(2 p)

3. Construirea unui argument care să confirme sau să infirme ipoteza dată

(3 p)

4. Prezentarea unui punct de vedere personal referitor la relația dintre delicvență și resocializare

(3 p)

SUBIECTUL III**(30 de puncte)**

1. Precizarea înțelesului noțiunii de *educație nonformală*. (4 p)
2. - câte 3 puncte pentru menționarea oricăror două caracteristici ale *stratificării sociale*. (2 x 3 p = 6 p)
3. - câte 1 punct pentru utilizarea fiecăruia dintre termenii dați în sensul specific sociologiei (2 x 1 p = 2 p)
  - evidențierea unei corelații existente între termenii dați (4 p)
  - coerența textului redactat (2 p)
  - încadrarea în limita de spațiu precizată (2 p)
4. Ilustrarea, printr-un exemplu concret, a modului în care influența grupului de referință poate genera schimbarea statusului social. (4 p)
5. - argumentarea afirmației potrivit căreia *capacitatea de interacțiune interpersonală este o caracteristică specific umană* (4 p)
  - încadrarea în limita de spațiu precizată (2 p)

Sociologie
Profilul umanist din filiera teoretică

Model de antrenament**TESTUL 4**

- **Toate subiectele sunt obligatorii. Se acordă 10 puncte din oficiu.**
- **Timpul efectiv de lucru este de 3 ore.**

SUBIECTUL I**(30 de puncte)**

Scrieți pe foaia de examen litera corespunzătoare răspunsului corect, pentru fiecare dintre situațiile de mai jos. Este corectă o singură variantă de răspuns.

1. Valorile și comportamentele dobândite în familie de un copil reprezintă o parte a:
  - a) socializării primare
  - b) educației formale
  - c) educației sporadice
  - d) socializării secundare
2. Unul dintre scopurile unui ONG este:
  - a) stabilirea dreptății într-o societate
  - b) influențarea deciziilor guvernamentale
  - c) subminarea deciziilor guvernamentale
  - d) lupta împotriva regulilor
3. Grupul de referință este grupul:
  - a) în care individul este membru
  - b) la care individul nu se raportează
  - c) la care individul aspiră
  - d) cu acces interzis altor membri
4. Comportamentul deviant este acel tip de comportament care:
  - a) încalcă normele și valorile sociale
  - b) este pedepsit cu privarea de libertate
  - c) are mereu implicare penală
  - d) apare doar la copii
5. Familia monoparentală se referă la:
  - a) familia nucleară
  - b) familia clasică
  - c) părinți cu un singur copil
  - d) copii cu un singur părinte
6. Practica prin care o persoană este avantajată în societate, datorită apartenenței acesteia la o minoritate etnică, este o formă de:
  - a) anormalitate
  - b) misoginism
  - c) consens
  - d) discriminare pozitivă
7. Observația structurată constă în utilizarea unor tehnici de măsurare:
  - a) cu implicarea parțială a cercetătorului în domeniul investigat
  - b) cu implicarea totală a cercetătorului în domeniul investigat
  - c) fără implicarea cercetătorului
  - d) care presupun introspecția
8. Religia este un sistem unitar de credințe și practici cu privire la:
  - a) lăcașurile de cult
  - b) biserică
  - c) sacru
  - d) credincioși
9. Statusul social este:
  - a) poziție privilegiată într-o societate
  - b) poziție ocupată de o persoană sau de un grup în societate

- c) invenție sociologică
 d) formă de discriminare
10. Modul concret prin care funcționează un sistem politic se numește:
- a) partid politic
 b) uniune politică
 c) regim politic
 d) guvern

SUBIECTUL II**(30 de puncte)**

A. În coloana din stânga sunt enumerate concepte privitoare la status și rol, iar în coloana din dreapta sunt numerotate enunțuri adevărate referitoare la acestea. Scrieți pe foaia de examen asocierile corecte dintre fiecare literă din coloana din stânga și cifra corespunzătoare din coloana din dreapta.

A	B
a. Conflict de status	1. Apare din cauza necunoașterii rolurilor ce trebuie performate sau a unor cerințe contrare între două roluri.
b. Conflict de rol	2. Situație în care un individ are două statusuri în același timp și nu știe pe care să îl considere principal
c. Roluri așteptate	3. Roluri prescrise pentru un anumit status și pe care ceilalți le așteaptă
d. Roluri performate	4. Face referire la schimbarea structurii unui sistem social
	5. Comportamente performate în realitate conform statusului respectiv

(12 p)

B. Citiți, cu atenție textul de mai jos:

Măsurile menite să reducă distanța dintre pro și antisocial, concordant și discordant, normal și deviant, își dovedesc eficiența în cadrul procesului de resocializare. Acesta presupune reeducarea, reînvățarea și reîntoarcerea individului la universul sistemului social, dar și acceptarea efortului lui de către societate.

Pornind de la textul dat, răspundeți următoarelor cerințe:

1. Formulați ideea principală a textului. **(2 p)**
2. Explicați, în aproximativ o jumătate de pagină, modul specific în care interacționează două concepte sociologice la care face referire textul **(10 p)**
3. Construiți un argument care să confirme sau să infirme ipoteza potrivit căreia *resocializarea poate avea și efecte negative*. **(3 p)**
4. Prezentați un punct de vedere personal referitor la semnificația socială a sancțiunilor în societatea contemporană. **(3 p)**

SUBIECTUL III**(30 de puncte)**

Răspundeți fiecăreia dintre următoarele cerințe:

1. Precizați înțelesul noțiunii de *normă*. **(4 p)**
2. Enumerați două caracteristici ale instituției totale. **(6 p)**
3. Evidențiați o corelație existentă între termenii *democrație* și *toleranță*, redactând un text coerent, de o jumătate de pagină, în care să îi utilizați în sensul specific sociologiei. **(10 p)**
4. Ilustrați printr-un exemplu concret, modul în care grupul de referință influențează dezvoltarea personalității unui individ. **(4 p)**
5. Argumentați, în aproximativ zece rânduri, afirmația potrivit căreia *orice status dobândit presupune un cost de oportunitate, anumite renunțări*. **(6 p)**

BAREM DE EVALUARE ȘI DE NOTARE**TEST 5**

- ◆ Pentru orice soluție corectă, chiar dacă este diferită de cea din barem, se acordă punctajul corespunzător.
- ◆ Nu se acordă fracțiuni de punct, dar se pot acorda punctaje intermediare pentru rezolvări parțiale, în limitele punctajului indicat în barem.
- ◆ Se acordă 10 puncte din oficiu. Nota finală se calculează prin împărțirea punctajului obținut la 10

Model de rezolvare**SUBIECTUL I****(30 de puncte)**

Răspunsuri corecte:

1-a   2-b   3-c   4-a   5-d   6-d   7-c   8-c   9-b   10-c

SUBIECTUL II**(30 de puncte)**

A. Asocierile corecte:

a-2   b-1   c-3   d-5

B. 1. - formularea ideii principale a textului; **de exemplu**, textul se referă la un anumit tip de socializare, resocializarea proces normal pe care-l parcurgem toți de-a lungul vieții, ori de câte ori ne schimbăm statusul sau grupul de apartenență și eficient/ă în diferențierea dintre comportamentele pro și antisociale.

2. - se menționează două concepte sociologice la care face referire textul; **de exemplu**: resocializare și societate;

- explicarea modului specific în care interacționează conceptele menționate în text: de exemplu, în cazul individului cu comportament deviant, resocializarea urmărește reorientarea și remodelarea personalității acestuia, reeducarea lui în consens cu normele de conduită acceptate de societate; în cazul persoanelor condamnate penal, se urmărește readaptarea acestora la sistemul de norme și valori acceptate de societate.

- redactarea unui text coerent

- se respectă încadrarea în limita de spațiu precizată

3. - construirea unui argument care să confirme sau să infirme ipoteza dată; **de exemplu** – în cazul confirmării, resocializarea poate avea efecte negative, atunci când un emigrant trebuie să se adapteze unui mediu sociocultural nou; de exemplu - în cazul confirmării în cazul infirmării, resocializarea poate avea efecte pozitive, atunci când ne schimbăm statusul sau grupul de apartenență, devenim studenți la facultate

4. - prezentarea unui punct de vedere personal referitor la semnificația socială a sancțiunilor; **de exemplu**, fiecare grup sau colectivitate socială dezvoltă o serie de măsuri, modalități de constrângere, interdicții și constrângeri, sancțiuni, pentru ca indivizii să cunoască și să respecte valorile și normele sociale; prin sancționarea comportamentelor deviate se exercită controlul sociale și se menține ordinea și stabilitatea socială

SUBIECTUL III**(30 de puncte)**

1. precizarea înțelesului noțiunii de normă, de exemplu, norma este regula sau modelul care determină ce comportament este corespunzător într-o situație dată, conform standardelor cerute de o cultură/societate/instituție

2. - menționarea oricăror două caracteristici ale instituției totale, **de exemplu**, excluderea păstrării statuturilor anterioare ale indivizilor, restricționarea comunicării cu exteriorul și a posibilității părăsirii voluntare a instituției, deculturalizarea/depersonalizarea individului, controlul aproape total asupra individului, suprimarea unor libertăți ș.a.

3. - utilizarea fiecăruia dintre termenii dați în sensul specific sociologiei, de exemplu democrația ca regim politic implică pluralismul politic, separarea puterilor în stat, domnia legii, legitimitatea puterii, participarea directă sau/și indirectă a cetățenilor la viața politică, respectarea drepturilor universale ale omului, exercitarea acestor drepturi și asumarea responsabilității, participarea liberă la viața societății, principiul domniei majorității și a protecției minorității ș.a.; toleranța este un termen social, etic și religios aplicabil unei colectivități sau individ, care definește respectul libertății altuia, al modului său de gândire și de comportare, precum și al opiniilor sale de orice

natură (politice, religioase etc.); sau prin toleranță se respectă deciziile/opiniile altor oameni, grupuri, popoare, religii, alte moduri de gândire și puncte de vedere, alte stiluri și moduri de viață; astfel, garantarea necesității spiritului de toleranță depășește uneori, domeniul îngust al politicii.

- evidențierea unei corelații existente între termenii dați de exemplu, o democrație autentică se bazează pe valori cum ar fi, adevăr, încredere, toleranță, iar toleranța se referă la acceptarea diferențelor sociale, economice, politice, culturale din cadrul societății, aspect care se regăsește în cadrul unui regim democratic

- ideile elaborate/redactate să fie relevante și coerente respectând cerința
- respectarea încadrării în limita de spațiu precizată

4. - ilustrarea, printr-un exemplu concret, a modului în care *grupul de referință influențează dezvoltarea personalității unui individ*, de exemplu oamenii compară viața, comportamentele, valorile proprii - sănătatea, inteligența, nivelul de trai, statusul/rolul jucat, activitatea profesională cu standardele grupului de referință; atunci când există similitudini/asemănări între acestea, individul are încredere în sine/o stimă de sine ridicată, dă dovadă de eficiență în activitățile respective, se adaptează mai bine contextelor sociale, ia decizii/are liberă inițiativă; când există deosebiri între individ și standardele grupului de referință, atunci se pot manifesta efecte negative asupra personalității – anxietate, alienare socială, delăsare ș.a.

5. - argumentarea afirmației potrivit căreia *orice status dobândit presupune un cost de oportunitate, anumite renunțări*, de exemplu statusul dobândit este poziția socială obținută prin învățare sau efort; se câștigă prin competiția cu toți cei care participă/aspiră la el; statusurile dobândite sunt în număr redus; sunt fixate de societate în funcție de oportunitățile/nevoile sale, încât individul renunță la anumite avantaje/dezavantaje ale statusului actual, pentru alte beneficii/dezavantaje ale statusului viitor (statusul de medic implică renunțarea la o parte din timpul liber destinat familiei/evenimentelor sociale/vacanțelor, deoarece este o profesie care este cronofagă/solicitantă – formarea inițială durează 6 ani, urmată de rezidențiat/specializare, deplasări la domiciliul pacienților, urgențe, gărzi etc. vs. statusul de profesor, profesorul beneficiază de un nr. mai mare de zile de concediu)

- respectarea încadrării în limita de spațiu precizată

Barem de notare

SUBIECTUL I

(30 de puncte)

A. - câte **3 p** pentru fiecare răspuns corect, astfel:

1-a   2-b   3-c   4-a   5-d   6-d   7-c   8-c   9-b   10-c

(10 x 3 p = 30 p)

SUBIECTUL II

(30 de puncte)

A. - câte **3 p** pentru fiecare asociere corectă, astfel:

a-2   b-1   c-3   d-5

(4 x 3 p = 12 p)

B. 1. - formularea ideii principale a textului

(2 p)

2. - câte **1 p** pentru menționarea fiecăruia dintre cele două concepte sociologice la care face referire textul

(2 x 1 p = 2 p)

- explicarea modului specific în care interacționează conceptele menționate

(4 p)

- coerența textului redactat

(2 p)

- încadrarea în limita de spațiu precizată

(2 p)

3. - construirea unui argument care să confirme sau să infirme ipoteza dată

(3 p)

4. - prezentarea unui punct de vedere personal referitor la semnificația socială a sancțiunilor în societatea contemporană

(3 p)

SUBIECTUL III

(30 de puncte)

1. - precizarea înțeleșului noțiunii de normă

(4 p)

2. - câte **3 p** pentru menționarea oricăror două caracteristici ale instituției totale

(2 x 3 p = 6 p)

3. - câte 1 p pentru utilizarea fiecăruia dintre termenii dați în sensul specific sociologiei.

(2 x 1 p = 2 p)

- evidențierea unei corelații existente între termenii dați
- coerența textului redactat
- încadrarea în limita de spațiu precizată

(4 p)

(2 p)

(2 p)

4. - ilustrarea, printr-un exemplu concret, a modului în care grupul de referință influențează dezvoltarea personalității unui individ

4 p)

5. - argumentarea afirmației potrivit căreia *orice status dobândit presupune un cost de oportunitate, anumite renunțări.*

(4 p)

- încadrarea în limita de spațiu precizată

(2 p)

Inspectoratul Școlar Județean
Iași

Socio - umane

Succes!

BACALAUREAT 2020

